

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 22-వ తేది సోమవారము } సంచిక ౧౭
Vol 17 } శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర చైత్రమాస శుద్ధ చతుర్దశి } No 17

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యతా
పత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయుపుష్కల
బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారలుదోను.
పోట్ల బోగొట్టును. జ్వరములు భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

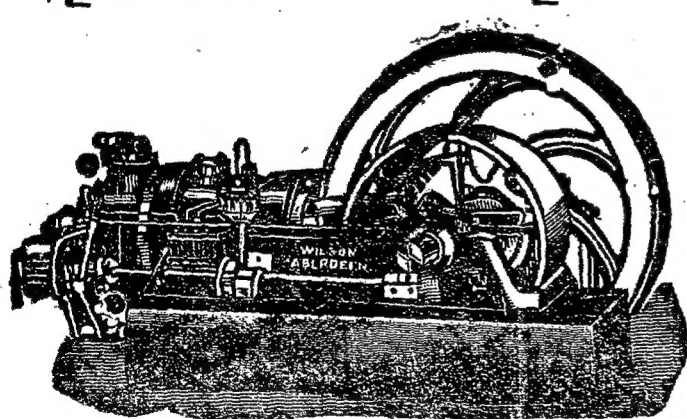
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-10-0
జజ్జు 1-కి 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండగలది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేథి, మద్రాసు
109, ప్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బాంబాయి.

ప్రసిద్ధికెక్కిన విల్సన్ క్రూడాయిలు యింజనులు

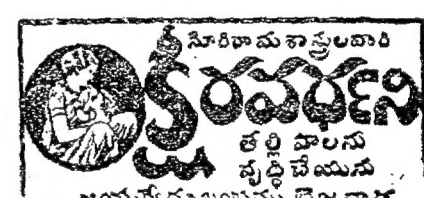
సులభమైన మరమ్మత్తు.

వేవరైజరులేదు తగ్గలో ప్లాట్లగును.

మద్రాసు రాజధానిలో సోలం కిలబట్టు
యెంవైరు యింజనీరింగు కంపెనీ, 308, లింగి శెట్టిపేథి, మద్రాసు.
ప్రాచిలక్ష్మి, బెజవాడ.

యా యింజనులు కవిటీలో క్రెపు
కాను, కోల్లు స్టాండింగ్ క్రెపులోన 7
పురమాలు చోర్సు వడరుమొదలు 10
పురమాలు చోర్సు వడరువరకు యెల్లప్పు
డు స్టాకలో సిద్ధముగా నుండును.
అన్ని సామానాలు చాలా అలముగాను,
కేంవరు గలవిగాను వుండును. (కూ
డాంజులు కిర్సు అతిస్వల్పము. యెం
వెర్షి చమురుతో నైనను అతి త్వక్తికర
ముగా పనిచేయును. భరణు అతి
సరళము.

110

నేషనల్ ఇండియన్ లైఫ్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

చారితముగా ఏర్పరచుకొని రెట్టింపులారాధముల వద్దతి
నూట్కి నలుబదివంతున తిరిగి యిచ్చువద్దతులు
యొక్కరివరములు

యా దిగువవారికి వ్రాసి కనుగొనుడు.
హిందూదేశములో యిట్టి లాభములను చూపు
కంపెనీ యిదితప్ప మరియొకటిలేదని నమ్ముచున్నా
మని న్యేట్టుమో పేవరువారు 15-2-28 తేదీన
ప్రచురించియున్నారు.

వివరములకు యీ విషయము వ్రాయుడు.
82-1 వి. కె. చెట్టి,
శ్రీ కలకత్తె మద్రాసు.
ఫోను నెం. 2420 పోస్టుబాక్సు నెం. 180
చిఫ్ ఏజెంట్:—టి. వి. రాఘవయ్య,
కార్యకర్త సంగ్రహ, కలవాడ

ది ఆంధ్ర బ్యాంకు, లిమిటెడ్., బందరు, మచిలీపట్టణము.

మూలధనము రూ. 10,00,000
బారీ డివిడెండ్ 5% వరకు
వసూలు చేయబడినటువంటిది, 1,00,000
మూలధనము.
సీజ్ డివిడెండ్ ప్రత్యేక పురస్కారముగా, కరెంటు ఆకౌంట్లపై రోజు
వారి నిలవము ప్రకారము వడ్డీ యివ్వబడును.
అన్ని విధములైన బ్యాంకింగు వ్యాపారము చేయబడును, వివరములకు బ్యాంకు పేర వ్రాసిన అడయగలరు.
గజ్జల శ్రీరామమూర్తి, ఫో|| పట్టాభిసేతారామయ్య,
కార్యకర్త సంగ్రహ, కలవాడ.

కృష్ణాపార్క్, బెజవాడ

శ్రీపాద. కృష్ణమూర్తి కాత్రిగారిచే ఆయుర్వేదాన
ధమున్నియు విరివిగా తయారుచేయబడి మునిసిపాలిటీలు
కాలాకాలోద్ధులు మొదలగు గొప్ప గొప్ప సంస్థలకు సత్తయి
యొటకు సిద్ధముగా నున్నది.

వశీకరణ తంత్రము

ఇందు కోరినట్లును పెండ్లియాడుట, కన్యాశ్రీకరణము, మనసులేని పెండ్లి మంగళపనులు, ప్రేమాభివృద్ధి, చిరస్థాయి దైన ప్రేమను సంపాదించుట, పెండ్లికిముందు పెండ్లిమాటరి ప్రేమను సంపాదించుట, స్త్రీని నశింపజేయుట, స్త్రీసమాజ మున గౌరవము పొందుట, వియోగదంపతు లైక్యమును, భార్యప్రేమను భర్తసాంధ్యము స్త్రీ భర్తను వశీకరించుట, మగని చెమనచరమ దిట్టలు, కావలసిన సంపత్తిని కనుట, పిల్లల చెమనచరమ భవనంతుని లోబరుచుకొనుట, అధికారి దయాను సంపాదించుట, దేశనాయకుడగుట, విరోధబంధుప్రీతిని పొందుట, చేపటివని నెరవేర్చుట, బంధువులకు నాయకు డగుట, అనాధ్యములైన వ్యాధుల నివర్తించుట, దయ్యములు తోలుట, మాన్యములు తిప్పుట, ఉన్మాదము పోగొట్టుట, మా నవనశ్యము, జీవజంతువులనశ్యము, గనాకర్షణము, జనాకర్షణము, కళాకర్షణము, మోహనము, స్తంభనము ఉచ్చాటనము, విద్యే మణము, మారణము, కాంతి, మొదలగు 100 ప్రయోగములు సులభములైన మాటలతో పద్ధతులతో లిఖింపబడినవి. స్త్రీపురుషులకు—బాలబాలికలకు—విద్యార్థులకు—బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేశ్వరులకు—హిందూ ముస్లిములకు—క్రైస్తవులకు మొదలగు సమస్తజాతి మతములవారలకే గాక, వీధిలు-గ్రామములు, కార్మికులు-యజమానులు, మతిమంతులు-మతిహీనులు, భక్తికలవారు-భక్తిలేనివారు అను వివేక్షిత లేక యెల్లవారు తీసి చదివి యనుష్ఠింపవలసిన తంత్రము లిందు కలవు.

పైని తెలిపియుండు విషయము శ్రీగ్రంథమున లేవని మీరు నిరూపించుటలేని విధిచిన్న వెలను మీకు తిప్పివేయుదుము. ఇంతకన్న నెక్కుడుగ ఈ గ్రంథముయొక్క మహత్వము నుగూర్చి వేరగ నేమి చెప్పవచ్చును? ఈ గ్రంథరాజమును చదివి నవారు, ఎత్తునకెత్తుబంగార మంతలు కలదను సదభిప్రాయపత్రములను ప్రతిదినము మాకు పంపుచునేయున్నారు. కాగితము లలో కెల్ల ను త్రమయైన ఘనరైట్టుకాగితములందు ముద్రింపబడి కన్నులకు మిరుమిట్లుకొలుపు సీమకాంతికోరెందు చేయబడినది. ఈ యమూల్యగ్రంథరాజమున కెంతయైన నెలపెట్టవచ్చునుగాని కేవలము నిరుపేదలైన మనయాంధ్రదేశపు సోదరిసోదరులకు తీసి చదువుటగాను యేర్పరచిన మిక్కిలి తక్కువ.

వెల రూపాయలు 3-0-0 మాత్రమే.

ఎం. ఎస్. రాములు కంపెనీ, రాయపురము, మదరాసు.

M. S. RAMULU & Co., Rayapuram, Madras.

రామమోహన ఫార్మసీ, బెజవాడ

సిద్ధమకరధ్వజము వసంతకుసుమాకరము పూర్ణచంద్రోదయము మొదలగు ఔషధరాజములు శతపుష్పాభిరము మొదలగు భస్మములు చ్యవన ప్రాసమొదలగు లేహ్యములు చూర్ణములు అదిప్తములు సిద్ధముగా నున్నవి. నిరుపేదలకు సయితము సులభముగా నుండునట్లు ధరలు తగ్గించబడినవి. శ్రేష్ఠమగు శుద్ధగోమూత్ర శిలాజిత్తు తులం 1 కి రూ 1-0-0 కేటలాగు కొరువారికి ఉచితము.

విన్నవము

మీకు శ్రేష్ఠమైన ఆయుర్వేదౌషధములు కావలసిన యెడల వెంటనే ఈక్రింది విలాసమునకు వ్రాయండి. మీకోరిత ఔషధమును గూర్చి, ఏదలచుకావలసినను, మాకు వ్రాస్తే, తగు ఔషధమును సిద్ధయించి పంపగలము. ఒకసారి మాతో పరిచయము మీకోర్కె తప్పనిద్యము. కేటలాగు ఉచితము.

ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యూరి (కృష్ణా) 1.

వ్యభిచారవృత్తి నిరోధక చట్టము

సెలెక్టుకమిటీ విచారణ

శ్రీ గుంటూరు జాగరూపణంగారి సాక్ష్యము
భోర్తునె లు బార్ని భవన మందు సమావేశమైన వ్యభిచారవృత్తి నిరోధక చట్టపు నెలెట్టు కమిటీవారికి యెడల ఆంధ్రదేశ కళాపంతుల సంఘపు కార్యదర్శి శ్రీ గుంటూరు జాగరూపణంగారి సాక్ష్యము.

ప్రశ్నపట్టికకు ప్రత్యుత్తరములు
1(ఎ), 28 వ భాగము మద్రాసు పోలీసు ఆఫీసులో ఈ సెక్షన్లలో ఆఖరుభాగము, యీ లిస్టులో కోరిన కొన్ని కేసులకు జరించినట్లుగా కాన్స్టేబులు చూస్తూ, అందు యీ జి.ఎ.య.మె.రూ.డి.గా చెప్పబడి యుండలేదు. 52 వ క్లాజ్ కానుడ (బోలెట్) (సాధారణవ్యభిచార వాటిక) యీ సెక్షన్లలో ఉండలేదు. అందు పోలీసుకమిషనర్ గారు యీ విషయములలో ఏ ప్రకారము వర్తించవలసివది, పోలీసువారు దానికి వికలముగా చేయవలసినది, యీ యెన రోగ్యాలు లేని యెనలేదు. ఎవరికినా, ఎవరికినా, అట్టి నోటీసు వారిచేసినయెడల తాము పోలీసు చట్టముక్రిందగాని, మా పేట్రవోట్ల బిల్లుక్రిందగాని రామని చూపు నట్లుగా ఉండవలెను. ఏ ముద్రాలు బాలికలగాని యువతుల గాని వ్యభిచారవాటికలకు యెత్తుకో, ఏవారు ఆవాటికాడికలకు తోడ్పడుదురో వారు మద్రాసు చట్టం పోలీసుచట్టముక్రింద కఠినంబడుట లేదు.

71 వ సెక్షన్ 20 వ క్లాజ్
(1) బాలసారా అను పదము వాడబడినది. అది యర్థమునందు బాధించవచ్చును. (2) కేసుకుడ చాల తక్కువగా ఉన్నది. కనుక నాయుడ్యేత్యము యందలినిబంధనములు చాల బని.
(1) (బి) లేదు. ఇందలినిబంధనములు దేవదాసీల చిన్ని బాలికలకు సరిగా కావాలి లేదు. కనుక తద్రుత్త జా ర్థము వెంటనే ప్రయత్నము బరుపవలెను.
(2) నేను దేవదాసీ లేక కళాపంతుల సంఘసంస్కరణ విషయమై ఆంధ్రదేశమున జరగవలసిన గావించుటలో నేను

నేరించిన జ్ఞానమును బట్టి, ఆంధ్రదేశమున యీ క్రిందిసంఖ్య వ్యభిచార వాటికలు (ముఖ్యముగా దేవదాసీలు) బడువారిని లేక కళాపంతుల) కన్స్టేబులునుంచి.

గంటాముజిల్లా:—

బంపురము.....మూడు	80	ఇండ్లు.
కొత్తగిరి	40	"
విశాఖపట్టణము జిల్లా:—		
జిల్లా మేజిస్ట్రేట్	140	"
విశాఖపట్టణము	60	"
తూర్పుగోదావరిజిల్లా:—		
కాకినాడ	85	"
రాజమండ్రి	50	"
కల్కిపు గోదావరిజిల్లా:—		
ఏలూరు	70	"
కృష్ణా:—		
బందరు	85	"
బెజవాడ	0	"
గుంటూరుజిల్లా		
గుంటూరు	175	"
తెనాలి	120	"

ఇవి దేవదాసీ లేక కళాపంతుల గృహముల మూడు సంఖ్య.

ఇవి గాక యీసంఖ్యకోసమయ్య గాని, మీరుజిల్లా సంఖ్య గలవిగాని దేవదాసీ లేక కళాపంతుల గాని తదితరవర్గముల వ్యభిచారగృహములు ఉండెయిండునని నేను నొక్కి చెప్పగలను.
ఇతర కలములందుకూడ యిట్టిసంఖ్యగల వ్యభిచార జీవకులకుడ రాష్ట్రములందరికీ కలసి సాహసించి చెప్పగలను. దేవదాసీలు తివకస్యలకు వివాహములుచేయడం మొదల కన్యలకు దుర్బృత్తియందు చొప్పించురు. తమరైనచేత్యులు ఆస్యకులకన్యలకు తీసుకొచ్చి దుష్ప్రవర్తనయందు ప్రవేశ పెట్టుదురు.
భక్తలకు వదిలి పెట్టినట్టియు విధవయొక్క ఆశ్రమ సంకలి యగువాడను వ్యభిచారవృత్తియందు జీవనము గడపుచుండు వారునకలదు. దారిద్ర్యమువలన గౌరవాహోగ్యవివాహములు లేకపోయినను జీవనము జేయుచున్న దేవదాసీలకు చూచి సానిత్యరహిత జాదియు కీర్తివృత్తి నవలంబించుచున్నాడు.

తరుణము మించిపోకమునుపే మీతలవెండ్రుకలగురించి తగుశ్రద్ధ వహించుము.

వెండ్రుకలు దువ్వెనతో ఊడివచ్చునంతవరకు ఆలసింపకుము వెండ్రుకలు చెడిపోవుటకు అది అంత్యదశ యని గ్రహించుము.

కామినియాఆయిల్

ను నేటినుండియే వాడుటారంభించుము.

తలవెండ్రుకల బాధలన్నింటికి

దివ్యామృతము

వెండ్రుకలను కాంతిపొసగుముగాను, చిట్టిపోవుట మీరు నుగా నుండుటనుండి రక్షించి పట్టుకుచ్చునలె, తుమ్మెదరక్కలవలె నిగనిగలాడించును. ఈ సులభపద్ధతిని నేడే పరీక్షించుము. మీవెండ్రుకలెంత త్వరలో అందముగా పెరుగునో, తలకు చుట్టదనమును గలిగించు గనో మనింపుము. కామినియాఆయిల్ మీవెండ్రుకలకు నెట్లు ఆహ్లాదకరము గలుగజేయునో గుర్తించుము. ప్రతిపట్టణములోను, పల్లెలోను, దుకాణాదారులందరివద్దను, పరిమళద్రవ్యము లమ్మువారలందరివద్దను దొరకును. మీయూరిన రత్నములయొద్ద కొనుగత్తుము, కామినియాఆయిల్ లేనా అని చూచి మరీ కొనుడు.

సీసా 1-కి వెల రు 1-0-0; ప్యాకెట్ 0-6-0 ప్రత్యేకం. సీసాలు 3-కి రు 2-10-0; ప్యాకెట్ 0-12-0.

ఓటో దిల్ బహారు (రిజిస్టర్డ్)

కొనుట ముఖ్యము.

మీదుస్తలమీదగాని, జేబు రుమాలుమీదగాని రెండుమూడు చుక్కలు ఆటోదిల్ బహారు చల్లిన వెంటనే మిక్కిలి మనోహరమైనట్టి మల్లె, డైరీపువ్వుల పరిమళములను, వెజిబ్లీ నట్లినద్యమును, పెండ్లిసమయములందు బంధువులందరిని సంతోషపరచుటకు, ఆటోదిల్ బహారు తప్ప మరెద్దియు కానరాదు. నేడే ఒకసీసాను కొని, దాని అద్భుతపరిమళము లనుభవించుము.

1/2 ఔన్సు ఓటోదిల్ బహారు	రు. 2-0-0
1/4 " "	" 1-4-0
1 డ్రాము " "	" 0-12-0

సమూహసీసా రెండణాల పోస్టు స్టాంపులు పంపిన, పంపబడును.

సువాసన కార్డు 1-కి అణా 1

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,

285, జమ్మూమసీదు మార్కెటు, బొంబాయి. నెం. 2.

90

iii (౨) మద్రాసు నగరమునందుండి వర్షివారముల సంఖ్య పెరిగిపోవుచున్నది.

హిందూసభలులో నొకకాటలో దేవదాసీ లకి కలాపించుటని యాత్యాది నామముచే పిలువబడు పట్టి కాటవారిని ప్రత్యేకముగ వ్యభిచార వృత్తిని నిర్వహించుచున్నది.

2. వివాహాది కుర్రకార్యములందు, దేవాలయములందు యుత్సవములందు అడుగుటకు, పాడుటకు, పట్టు చేయటము వీరిని ప్రోత్సహించుచున్నది.

3. దేవదాసీల కన్యకలను దేవాలయముల నేనకు పనులందు కదలి నికకు తొలగింపక పోవుటచేతను చాకిరియా వ్యవహారములై యువారి కట్టానుబంధములను (మైసూరు పంచాసమునందునై) చేతను వ్యవహారములను నిలువగొనగోరును.

4. గజలిపూజ తాళిక్టు యాత్యాదిదూరచారముల నగుటకు ప్రయత్నము చేయక పోవుటచేత దుర్వృత్తికి ఆకర్షించునట్టి కదలి యడుగుట లేదు.

5. పాదాలముగా బోగవుకాంతలు గొడ్రాడై గండు అన్యతలనులందలి కన్యకల గొనబడు, విశవలభిరలను వదలిన వారి బాలికలను కొనబడుట లేదనింపుచున్నది. వీరిని పెంపుడుచునైతగ భావింపుచున్నది.

6. హిందూసభలును విశేషాద్యాపములు బహిష్కరింప బడుట—

(3) బొంబాయి

(4-౨) మద్రాసు నగరములో సాగలసంక కాకర్షించుట వివిధ రిక్షావలల జరుగుచున్నది. కాని గుంటూరు తెనాలి వంటి పట్టణములలో లేదు.

(5) రాజధానినగర మగుటచేత, భాగ్యవంత మగు మహానగర మగుటచేతను ఈదురాచారము చేన్న పట్టణము నందే ఆధికముగ వ్యాపించి యున్నది. ఇతరపట్టణములలో అంతగలేదు.

(6) (౨) ఒక్కవర్యామే పిల్లు రాష్ట్రమునందగుటను వర్తించు తేదీవలయును.

7. (౨) 5 నెక్స్ 4 క్లాసు బాలీకు కమిషనరును వితి మీరిన యధికారము నిచ్చుచున్నది. ౨ బాలీకు వ్యవస్థాపకము సర్వాధికారము నిచ్చుట ప్రభుదకరము—సకము విచారణ సర్వీ వర్తించుటలు మేజిస్ట్రేట్ల కీ యధికారముల నులయును.

(ఇంకొక సవరణ యుండవలయున) కమిషనరు వృత్తి చువునై కష్టముగాను మేజిస్ట్రేట్లదగ్గర పదవు వుత్తమ అక్రమ మనిగాని యంకకారణముల గాని చెల్ల గూడదని ఆపివేయుటకు వీలు కల్పించవలయును—మేజిస్ట్రేట్లు యావృత్తను అక్రమముని తీర్పు చేయక పోయినయెడల నిలవవచ్చు నకు నిర్ణయ ముండవచ్చును—కాంత్యమును చేయవచ్చును ఇంతవ్యవధి లోపుగ మేజిస్ట్రేట్లకు అప్పీలు చేయవలయునని నిర్ణయ ముండవచ్చును.

మేజిస్ట్రేట్లు తీర్పు చేయకరకు కమిషనరు తీర్పుచు అనుబంధగవచ్చునని నిర్ణయమున్నా వుండవచ్చును.

(8) పైన నూచించిన పద్ధతికన్న 1 లెగరి మేజిస్ట్రేట్లు తుగాని నెవన్యుజిడిగాని అప్పీలు చేయవచ్చుననియు సవరణ యుండవచ్చును. జిడికి అప్పీలున్నదని యెర్పడునో సరే, మేజిస్ట్రేట్లకుని తీర్మానించినో ప్రోద్బుధానికి పునర్విమర్శాధికారమును యుగ్వలెను.

(9) (౨) క్లాసు నూచన సంగీకరించినో, కమిషనరు సమక్షంలో జుగే గ్రంథము పోలికు విచారణలై ఇకావన్తి గేషకా మేజిస్ట్రేట్లు దగ్గర జుగేని వారంటు కేసువిచారణలెను జరిగవలెను. అట్లుగాక జిడికిని, మేజిస్ట్రేట్లకును అప్పీలు ఆధికారమును, ప్రోద్బుధు వున్యవారణాధికారమును యెర్పాటుచేసినో కమిషనరు నిర్ణయగే యావత్సవసరము న్యాయస్థానమున వారంటుకేసులతో జరిగు విచారణలెనలెనై యుండవలెను.

(8) బొంబాయి, ఈద్యుత్రియం పడుట్టి మగలను సంరక్షించుటకు మద్రాస్ పరిపాలన చట్టము గొట్టులేదు.

(1) 18 సంవత్సరములతో పురుషులు గల బాలికలను వ్యభిచారమున దిండుపదలిని కట్టతము నిలుపుట చేయవలయునని నాయభిప్రాయము.

(2) 29 నెక్స్ తు యంకొక క్లాసును తేర్చవలయును. మైనరు బాలిక (అయిదుపట్టినది కానీ, పెంపబడుచున్నది కానీ) వ్యభిచారణియింబు పైబడుచున్నట్లు తెలిసి యెడల తల్లియొక్క లేక గర్భియకాయొక్క పుట్టే మెటనంటి దైనను విచారణకు క్లర్ లేకయే కొర్టుయెడల హాజర పెట్టవలయునని నూచు నూచించబడినది.

(8) ఒక కలలయింబు 18 నెలల కాపుగల బాలిక పెంపబడుచున్నను, పోషించబడుచున్నను శిక్షార్హులుగ చేయవగును. శిక్ష 2 నెలల జరిమానా—యుండవలెనని నాయభిప్రాయము.

(9) దేవాలయ సేవకై బాలికల పనుర్పించుటయు క్షయగ నిర్దేశించ బడవలయును.

5) > జైలపూజ తాళిక్టు మొదలై వ ఆచారముల ననుష్ఠించుచు 18 నెలల కాపుగల బాలికలచే ఆటపాటలజరిపేపుచు బహిరంగముగ ప్రచారము కేసును పడుపువృత్తి సలుపు అనే విధముగ శిక్షించబడవలెను.

(9) (౨) ఇంకొక బాలీక వారి కన్యకాతాధికారమియ బడినది. దుర్వినియోగముచే యిటు కన్యకలకు కలుగును. ఇట్టి పందర్బునులందు బాలీకు ఇకావన్తిరకు చక్రమే మొదటి తిరగతి మేజిస్ట్రేట్లవల్ల వారంటు పొంది తగిన పర్యవేక్షణ నులయును.

(2) బాలికలకు 21 వయసు నియ్యరవ్వవలెను వారి పోషణను గూర్చిన యేర్పాటు ప్రభుత్వమువారి కర్తవ్యములయెను.

(3) బొంబాయి

(10) దెబ్బలకొట్టు శిక్ష చాల కఠినమైనది. నాగరిక లక్షణము కావలదు. దానివల్ల మంచి కలుగలేదు. ప్రజాభిప్రాయ మిండుకు వ్యతిరేకముగ నున్నది.

(11) 10 నెక్స్ (౨) క్లాసు విచారణ లేదు. ఒకవ్యభిచారికన్య తన వ్యభిచారికల్లియెంబు నన్నుకొను యెంబులి పెట్టి ఒకపెంబు పోవుటయు తటస్థింపుచుండును. ఇటువంటి పందర్బునుల నీక్లాసునందీ తొలగింపవలయును. 8 క్లాసున్న సవరణకావలయును. బాలిక దొంగిలించినయెడల తగినను ప్రతిక్రియ దీనివల్ల లభించులేదు. కావున విభలముగ కానింపవలయును. ఈక్లాసు సరిగా అరమగుటలేదు. శిక్షముగనన్నది.

(12) (౨) 18 క్లాసు అట్లే యుండవచ్చును.

వి. 14 నెక్స్ (౨) వారంటులేకుండా యెర్పొక ప్రతేకించుధికార మనసరము. అధికారదుర్వినియోగము జరుగునని పనుర్పించుటకును వీలులేదు న్యాయాధికరులనుండి వారంటు తీసికొనుట సుంపినర్హము.

(18) పిల్లలకారం ప్రత్యేకించబడిన రిజిస్ట్రేషన్ ను బాలికల పోషకులై ప్రత్యేకమునందరము నేర్పాటు చేసవలెను.

అనుభవముకల్గి, పరిశీలనయనుటకుల పరిశీలనలుని గలవృత్తిల అధికారమునది ముంపిరమునందవలెను. ఈబాలికల నైతిక, మానసికాభివృద్ధికి గరిగి విశ్వ యువగజడ నలయును. కట్టుట, శిక్ష, చిత్రలేఖనము మొదలైన వృత్తులను శుభ్రులెను. వ్యయంపహాయము చేసికొని, సోదరభావములను అనుభవించు బాలికలవిశ్వ యువగంధవలెను నై నానాక క్షిణము దలి పవిత్రత, వాకి తెలియుట్లు చేయవలెను. ఈ పునర్వేక్షణము నెరవేరుట చురగావలెను ప్రాంతము లగు చుర్యయి కావలయును కల్లుగండు, కనెనా, ఆంధ్రదేశముల దీనుంబు రుములు ప్రభుత్వము వారి ఆధికారమున గాగరకు పరిశీలించబడవలయును.

(14) ఇదివరకే వ్యభిచారించింబులై సంస్కరింబొగ్యలైన దేవదాసీ కాంతలు పిల్లులని ప్రత్యేకించబడవలయును—కాని గజలిపూజమున్నగుపదర్బుల ననుష్ఠించు మైనరు బాలికలను చేర్చి దుర్వ్యాపారమున ప్రవేశపెట్టువారిని శిక్షించి యింకయందీ వృత్తి యభివృద్ధి కావలెనట్టి మార్గముల నగుటలతో రగిన చక్ర్య తీసికొనవలయును.

(15) నాయభిప్రాయమిండు, ఈ దుర్వృత్తియభివృద్ధి పొందుటకు వరే జవాబుకావలె యున్నది.

సెక్రటరీ, ఆంధ్రకళాపంతులసంఘము.

మీరు చెల్లించువైకమునకు తగిన ఆభరణములు

దొరకు నమ్మకమైన దుకాణమేదీ? యని మీరు నగలను కొనుటకుమునుపే చక్కగా విచారించి, దీర్ఘకాలమునుండి ప్రజలలాభము నిమిత్తమే వ్యాపారమును సాగించుచున్నట్టి దుకాణము నందే బేరముచేసిన, వెనుక చింతించవలసిన అవసరముండదు. గాన జగత్ప్రసిద్ధిబెందిన ఈదిగువస్థలమునకే దయచేయును.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ.

నగలవర్తకులు, 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

సుప్రసిద్ధుడైన దైవజ్ఞుడు—

మహారాజులు, న్యాయాధిపతులు, పక్షిట్లు, మొదలగు గొప్పవారు బంగారుపతకములను, వేసవలెలు యోగ్యతాపత్రకల నొసరియున్నారు.

త్రికాల ఫలములు సరిగా చెప్పబడును. ఒకజాతకము గణించుటకు రూ. 2. జీవితాంతమునకు ఖుద్దన తెలుసుకొనుటకు రూ. 5. దీనినే వ్రాయుటకు రూ. 20. నలీర ఫలములు వ్రాయుటకు రూ. 5. భవిష్యత్తును గురించిన 3 ప్రశ్నలకు రూ. 1. తరువాత ప్రశ్న 1-కి 0-8-0. జాతకము, మీ జననదేది కాలము, లేక ఉత్తరము వ్రాయుకాలము తెలుపవలెను. ఇతర వివరములకు వ్రాయుడు, లేక ఖుద్దన దయచేయుడు.

ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలోనే వ్రాయవలెను.

Pandit Kaliyur M. SREENIVASA CHARIAR, 218, Srinivas, Mint Street, Madras.

శ్రీ వివాహ శిష్యురసి

ధరి సరసము! నమ్మకమైన సరకు!!

స్వదేశాభిమానులారా! స్వదేశీ పరిశ్రమమునకు ప్రోత్సాహ మొనగి, ఉత్సాహమును గలిగింపుడు!!

అమ్మికనుల నమ్మకమెంట్లు హిందూదేశమునందే హైందవ పారిశ్రామికతే తేలికతో కాకలడక తయారుచే యబడినది. వివరములకు ఈ దినపటావళి కు ప్రాయశులెను.

55

ది ఈసరన్ కన్వెక్షనరి మూర్తు, 13, ఆదియస్సనాయకవీధి, జి. టి., మద్రాసు.

Union Mosquito Nets

మా దోమ తెరలు, వంతుగడ్డనుపోలిన తెలుపుచగగిగి, గట్టి మూలలుగలిగియుండుటలు తయారొనర్పబడెను. మాడుచుకుపోవుటకు కేటకు ఇడికా, బర్మా, సిగోను నందంతలును, మంచినీరనమునకు, నాణ్యమునను ప్రసిద్ధిగాంచినవి.

పొడుగు	వెడల్పు	ఎత్తు	చరకుపుట్టికలు	గుండ్రపుట్టికలు
అ.	అ.	అ.	15 ధన	15 ధన
6	× 8	4½	× 5-8	× 6-6
6	× 4	4½	× 6-8	× 7-2
7	× 8½	5	× 7-10	× 8-6
7	× 5	5	× 8-4	× 9-8

ప్యాకెంగు ఉచితం, పోస్టేజి ప్రత్యేకం
వేరేనీజలు కానుకనయెడల అర్హులవచ్చిన
24 గంటలలోగా తయారుచేసి కంపెనును.

THE UNION TRADING Co.,
166, Harrison Road (P 3)
CALCUTTA

జాతకము

61

జాతకము నకలుగాని జననకాల ఘడియలు లేక ఘంటలుగాని ఉత్తరము వాయుకాలముగాని మాకు పంపి నచో జాతకముయొక్క రూపము, స్వభావము, ధనము, భూమి, విద్య, సంతానము, కళలు, ఆయుర్దాయము, ఉద్యోగము తీవ్రము మొదలుగాగల 28 విషయములు వ్రాసి రూ 2-4-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము. క్యాలెండరు రీతినితో ఒక సంవత్సరము ఆకర్షణ నెంకల కాపీ, 1-4-0 గోపాలపురం, కొత్తపేటపోస్టు, గోదావరి జిల్లా

సులభముగా

దగ్గును ఆపుజేయ వచ్చును.

నిజముగా ఉరటను, పొట్టమును గలిగించును. గడచిన 50 సంవత్సరములకు పైగా నుండియే శిశువులు, పెద్దవారు మొదలగువారు ప్రపంచమునం దంతటను

చాంబర్లెన్సు

4

దగ్గునివారికినే పుచ్చుకొనుచున్నారు.

దీని రుచిమోహనమైనది. మత్తుపదార్థములుగాని లేక ఇతరహానికరమైన వస్తువులందులో కలియబడదు. దగ్గును, జలుబును, విద్వలమువచ్చు కింక వాయును ఇదిపారదోలును, ఇక పై ఎన్నో రొమ్ముపడికము, ఊపిరితిత్తులకు హానికలిగించు నట్టి న్యూమోనియా జ్వరము మొదలగునవి వృద్ధిగా కుండునట్లు అటుంకపరచును. అనేకరకముల దగ్గుల త్వరలో కుదర్చబడక పోయినచో కఠినవ్యాధిని కలిగించుచున్నది. అందుచేతనే అనేకమంది ప్రజలు ప్రపంచమునందంతటను ఎప్పుడును, పైన ఆధారపడి యున్నారు.

5588

చాంబర్లెన్సు దగ్గునివారికి

CHAMBERLAIN MEDICINE Co.,

Des Moines, Iowa U. S. A.

5585 ఇందులో మత్తుపదార్థములు చేరబడలేదు.

CHAMBERLAIN'S

కూరకొప్పికి, అతిసారమునకు పూర్తియైన ఔషధము.

కడుపుకొప్పికి, తలనొప్పికి.

సుకృతసూత్రస్థానము

తెలుగు తాత్పర్యం (In Press) రూ. 6-0-0

1. సుకృతకల్పస్థానము తెలుగుతాత్పర్యం 1-4-0

2. వాగ్భట నిదానస్థానము ,, 1-8-0

3. శ్రీమదాంధ్ర లింగోపాఖ్యానము

పద్యకావ్యం 1-0-0

4. పర్యాయసంగ్రహము

ప్రతియింట నుండతగినది 1-4-0

5. వాగ్భట ఉత్తరనిదానములు

అచ్చగుచున్నది 1-0-0

6. మల్లసీందూరము ఆస్తిపరాయణ ఇతర చర్య

లోగములకు పూచీ అయినమందు 100 మో! 24-0-0

7. బొల్లికి లోపలకు మాత్రలు

వేదమున్ను 1-నెలకు 10-0-0

కేటలాను ఉచితము - అన్ని మందులు దొరుకును.

ఆంధ్ర రైదాచార్య,

ఉ. సూర్యచిత్రామణి కాపీ, తిరుపతి.

దేహమును ఇనుమువలె

త్రిక్షణలదిగా చేయుటకు రక్తవృద్ధిని గలిగించుటకు సుప్రసిద్ధమైన

మా ఆతంకనిగ్రహ గుళికలను

ఉపయోగింపుడు. ఇవి మలబద్ధకమును, మెదడు దుర్బల స్వభావము, నరముల దుర్బలత్వము మున్నగువాటిని పోగొట్టును. 12 గుళికలుగల డబ్బా 1 కి రూ 1-0-0 తూర్తి వివరములకు మా గురుశాస్త్రమును చూడుడు.

ఆతంకనిగ్రహ ఘోషి, 26 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1929 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 22-వ తేది సోమవారము

1. ధాన్యములు

బియ్యముబస్తాలు

కుసుమ తెనాలిది ,, ప 42 కలవి రు 18 0 0 18 8 0

నెల్లూరిది ,, డిల్ ,, 18 8 0 14 8 0

ఫిల్లి ,, డిల్ ,, 15 8 0 17 0 0

రాగులు త. 184 బస్తా 1-కి ,, 11 0 0 12 0 0

నువ్వులు ,, ,, 21 0 0 24 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,, 16 0 0 17 0 0

నెనగలు ,, డిల్ ,, 16 8 0 18 0 0

పెసలు ,, డిల్ ,, 16 0 0 17 8 0

మినుములు ,, డిల్ ,, 15 8 0 17 8 0

ఉలములు ,, ర 186 ,, 10 8 0 11 8 0

3. నూనెవస్తువులు

నువ్వులనూనె బా 1-కి ,, 140 0 0 150 0 0

నెయ్యి మ 1-కి ,, 14 0 0 19 0 0

వేరు నెనగపప్పు బా 1-కి ,, 46 0 0 47-0-0

వేరు నెనగనూనె గాసుగ బా 1-కి రు 108 మిషన్ నూనె 99

అముదము బా 1-కి 100 0 0 102 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి 90 0 0 92 0 0

కురపసుపు ,, 55 0 0 65 0 0

మిరపకాయలు (గుంటూరువి) బా 1-కి 91 0 0 94 0 0

దనియాలు ,, బా 1-కి 49 0 0 56 0 0

గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముసుగు 1-కి రు 40 50

తెల్లము బా 1-కి రు 28 8 0 49 0 0

అస్కా-చక్కెర బస్తా 1-కి ,, 26 6 0 26 10 0

చింతపండు బా 1-కి ,, 85 0 0 70 0 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి ,, 82 0 0 84 0 0

చదరం ,, 27 0 0 34 0 0

రవుండు ,, 38 0 0 34 0 0

6. నూలు

నెం 20 బెన్ని సింహంయూపై రు 7 15 0

నెం 6 ,, కటారి ,, 5 0 0

నెం 24 ,, లాకి ,, 5 10 0

నెం 40 జుమ్మరు 10 పా ,, 11 4 0

నెం 44 సాండా ,, 5 18 0

నెం 40 రాణి ,, 10 10 6

నెం 4 బెన్ని మసీదు ,, 4 12 8

7. లోహములు

వెండి 100 తులం 1-కి రు 60 0 0 రు 62 8 0

బంగారుతులం 1-కి ,, 21 0 0 21 2 0

సవరస 1-కి 18 7 6

ఇత్తడి బా 1-కి ,, 275 0 0 280 0 0

రాగి బా 1-కి ,, 325 0 0 335 0 0

8. రంగులు

అతిపేలు స్విట్జరులాండు అలిజరయిక్ సింహంమార్కు-

పిపా 1-డిగ్రీలు 200 కి రు 47 0 6

,, నీలిరంగు 1 రతి 1 10 0

,, 14 రతులు 1 10 0

,, 28 రతులు 1 9 0

,, 56 రతులు 1 8 9

,, 1 అండురు 1 8 0

పర్రాటు పాప్టుపాప్టులో అనగా (టర్ని-రెడ్డు) 3 4 0

కాంగో 3 కి 1 0 0

పసుపు 4 కి 1 2 0

నిడదవోలు - భద్రాచలం రైల్వే

(సున్నగ్రామస్థానసంహారం)

చిరకాలమునుండి రాజుల, డి.డి. డి.డి. అయిన మార్గము నిర్మించు నుద్దేశంతో యేర్పాటులు గావించి పర్వత సేవనాథ పాక్షికాంతలు దొందులు విశేషమైన భిక్షునిము పైగా ఆమర్గముల లాభ పడుతు కాదనియు నిశ్చయించినాని వేసి. తరువాత దోర్నకల్లునుండి కొత్తగా డి.డి.ము వరకు రాక్ష సి బొగ్గు కొరతకు రైలువేసిరి. అనగా యిక్కడ భద్రాచలమున కిరువది మైళ్లవరకు రైలు వేసే దవ్వచుట. విగిలిన యా డెవలప్మెంట్ కమిటీలో ఖాస్తి మునునని నమోదుయ్యును.

ఈమధ్య నిడదవోలు నుండియో ఏలూరునుండియో ఒక మార్గము భద్రాచలము వరకు వర్తించుచున్నది. రైల్వే బోర్డువారు ప్రభాభిప్రాయమునకై చూడక జిల్లాధికారిని, జిల్లాబోర్డును అభిప్రాయ మడిగిరట. వారి ఏలూరునుండియో బాగున్న దవియు ఏలూరు నుండి పర్వతములు గూడ జరిగిన వియు విందును. ఈ మధ్య వర్తించు నిడదవోలు ఏలూరు పురములలో నొక చోటనుండి రైలువేసి నుద్దేశించినట్లును పర్వత సేవనాథ పాక్షికాంతలు దిల్లికి రైలువేసిరి. ఇప్పుడైనా మార్పు పర్వతమునాటి జిల్లావజారు పేర్కొని నిడదవోలు నుండివేయబడెను అనికమున ప్రభాభిప్రాయముని రైల్వే బోర్డువారు, ఎం.ఎస్.ఎ. సలహాసంఘమును, మద్రాసు ప్రభుత్వమును సలహాసంఘములను ఏలూరునుండి రైలు వేయుచో ఏలూరు లోలా కాకమునా అమర్చుట మరొకటి కుండు తా లాకాలము లొకచోటనున్న కృష్ణాజిల్లా దోర్నకల్లు మీద గా పోవుటయు నులభ్యమైనది. ఏలూరునుండి పోవుటయు నులభ్యమైనది. అంతిమము రైలువేయవలసినదని గాభ్రా ది.చారి వేయించుకొనట మేలు. కృష్ణానుటూరు జిల్లావారికి దోర్నకల్లు మార్గము లేలేకయే యొక్కకు ఏలూరు కొంత వాణింతుల పరికాదు.

మార్గమును గోదావరి మధ్యములవారికి రాజులం ద్రీతర్యాత నిడదవోలే భద్రాచలములకు విక్రీతి యందు బాటులొనిది. ఏలూరు నుండి బ్రాచిడ ప్రాచారమును చేయవలెను. ఇప్పుటికి నిడదవోలు నుండి సర్వాధికమునకు మార్గము సాగి యున్నది నిడదవోలు ఉత్తర గోదావరిజిల్లాలో ని 28 లక్షల ప్రజల కందుబాటులో యున్నది. వికలమైన గోదావరి ద్రోణరాజము ద్రీతర్యాత ప్రాముఖ్యస్థానముగనున్నది. ఏదెన్నపడుటకు వికలమైన చర్యలు పోవుటకు ఏలూరు కన్న నిడదవోలే దగ్గి. దగ్గిలో రైలువేయవలసి భద్రాచల మార్గమును ఏలూరునుండి రైలువారంభించుట ప్రాస్తుత్యము. ఏరకాలను బెల్లాచాల్లె, నేడుగా, పోయినది కొలక పునర్నిరమలలో పైగా రాంధ్రమును అప్పుడు నిడదవోలు భద్రాచలమును బెల్లాచాల్లెనుండి పోవును. ఏరకాలను రమారమి 13 లక్షల జనములు సాగుచేయగలదు. ఏలూరునుండి మార్గము వడినచో రాజులం ద్రీనుండి భద్రాచలమునుండి స్త్రీమర్గము దాకా పోకల రూదానే తగ్గును. పర్వత సేవనాథ నిడదవోలు నుండియే భద్రాచలమునకు మార్గము నిర్మించుట సర్వజనామోదకరము.

తరువాత పర్వతముగోదావరి జిల్లావారు తీవ్రముగను ములం గడంగ వలెను నిడదవోలు మార్గములకు రైల్వేవారి యెదుటబెట్టుచును. అసలమే దీని కొర కొక కట్టు దిట్టమైన సంఘము వలెచేయుట శ్రేయము. మార్గముగోదావరి జిల్లాబోర్డువారు నిడదవోలువరకు పర్వత నిర్వహత. పర్వత గోదావరి వారి యత్నములను ప్రోత్సహించవలెను. రైల్వే బోర్డువారిలో పోషిస్తూ ఉత్తరగోదావరి ప్రజలు నిడదవోలు ను ఖాసుపరచుట తుల్యమగును. నిడదవోలే సర్వసంబంధములకు ఘోషమును టావరముగా చేర్చవలెను.

కామరంజనీ మాత్రలు

ఇంద్రియస్థలనము, హస్తప్రయోగాది దుర్బాధ్యసము లచే గలిగిన దుర్బాధ్యములు, ఇంద్రియము పలుచబడుట, అధిక సంసారశృంగారముచే గలిగిన నిస్సత్తువ, మతిభ్రమ, అశీర్షము మొదలగు దోషములను పోనాడి రక్తవృద్ధిని, వీర్యవృద్ధిని, సంసారశృంగారమునకు బలమును, కాంతిని గలగజేయు పరమా ఘనము 30 మాత్రలుగల పీసా తపాలా చార్జీలతో రు. 2-8-0.

ఎస్. కె. దేవర అంతుకో,

బ్రాహ్మరామం, (తూర్పు గోదావరి)

బాలికలకు వ్యాయామవిద్య

కమిటీవారికి లక్ష్యపతిగారి విజ్ఞాపన

మద్రాసు రాజధానిలో పాఠశాలలందు బాలికలకు వ్యాయామవిద్య విషయమై నియమింపబడిన కమిటీవారి కీక్రింది విజ్ఞాపన పత్రమును డా. ఎ. లక్ష్మీపతిగారు దాఖలుచేసిరి.

బాలికా వ్యాయామవిద్యనుగురించి యత్యధ్య ప్రస్తుతము బాలికలు కళాశాలలందు విద్యనెల్లరుచు లెక్కకు మిక్కిలియగు నవలలను చదువుచు, నాజూకుగానుండుటయు, ఏవిధముననో బి. ఏ. లేక ఎం. ఏ. పరీక్షలందు తీర్థలగుటయు నాచారముగ నున్నది. అట్టివారు వివాహము గావించుకొని ఆరోగ్యవంతులై గుఱుముగ జీవించుటకు శక్తిలేనివారగుచున్నారు. నేను వైద్యునిగానుండి చాలమంది బాలికల బరువును రికార్డు చేసియుంటిని. వారిబరువు ఒకటర్భునండి యింకొకటర్భునకు తగ్గుచువచ్చుచుండెను. వేసవిపెరువులలో వారిబరువు అధికమగుచుండెను. కాని కళాశాలలందు జదువుచున్న కాలమున విద్యార్థినుల బరువు ఎక్కువగుట చాల అరుదుగనున్నది. ఆంగ్లవిద్యనెల్లరుకొనినయొక బాలికకంటె యింటిపద్ధతయందుండి యామె సోధరి చాల ఆరోగ్యకరముగ నున్నదనుటకు సందియములేదు. ప్రపంచజ్ఞానమున భీకరము చేసి జీవితమునకు ముఖ్యునిగు నారోగ్యమును కాపాడుకొనుట యెట్లో చెప్పనదేవిద్య.

వ్యాయామ ముఖ్యవశ్యకత

సర్వమనశ్చిత్ పరిత్యజ్య శరీరమనుపాలయేత్,

దధ భవేతి భవనం సర్వాభావశరీరేణం.

సర్వమును పరిత్యజించియైనను మీరు మీశరీరములను రక్షించుకొనవలెను ఏమన మీశరీరమే శాశ్వతమైన వెన్నియున్నను మీకు లేనివేయగుచున్నవి. (చారక)

వైవాక్యము బాలబాలిక లిరువురియెడలను సరిసమానముగ వర్తించును. ప్రస్తుతవిద్యార్థిగాననున కొన్ని అసందర్భములు కలవని మనము గ్రహించుచున్నాము. కాని ప్రస్తుతపరిస్థితులను తొలగించుటకు ఉపాయములను వెదుగుట చాలకష్టమగుచున్నది.

దేశీయపద్ధతియే యుత్తమోత్తమమైనది

వ్యాయామవిద్యనుగూర్చి నే సనేక గ్రంథములను చదివి యుంటిని. అందు నూచింపబడిన పద్ధతులన్నిటికంటె భారతీయ వ్యాయామపద్ధతలే మన కుపయోగమైనవని నేను గ్రహించితిని. దండాలు, బస్కెట్లు మున్నగునవియే శరీరమంతటికిని గూడ బలము కలుగజేయును.

“వయోబలశరీరాణి దేశకాలాననానిచా, సమీక్ష్యుకర్మా త వ్యాయామం అన్యధాగోగ మాప్నయేత్” అని శుక్రతుము నందుగలదు. అనగా వ్యాయామము దేశకాలపాత్రములను, వ్యక్తియొక్క ఆరోగ్య పరిస్థితులను, బలమును, ఆహారమును ఆనుసరించియుండవలెను. అటులగానిచో వ్యాయామము రోగహేతువగును.

మనోశక్తి

దేశారోగ్యము చాలవరకు మనోశక్తియం దాధారపడి యున్నది. వ్యాయామ మొనర్చునపుడు మనస్సును సరియగుస్థితి తోనుండుట అవసరము.

ప్రీవ్యాయామము

ప్రీవ్యాయామ విషయమున పాత్సాధ్యుల కామకాస్త్రమునందు ౩ వ ప్రకరణమును జూడవలెనని నేను కమిటీవారిని గోధుచున్నాను. ఆ ప్రకరణమునగల కొన్ని విషయములను సంగ్రహముగ నీక్రింద పొందు పరచుచున్నాను. ఈదేశప్రీతి యారోగ్యము నిమిత్తము పూర్వాచారములను కొన్నిటిని ప్రస్తుత కాలపరిస్థితుల కనుగుణముగ నుపయోగించెదరని నేను తలచుచున్నాను.

పూర్వకాలపద్ధతులు

పైని పేర్కొనబడిన ప్రకరణమునందు 62, 63, 64, వేక్షకులలో దేశాభివృద్ధి గురించి చెప్పబడిన, వైశేయిక జ్ఞానము అనగా గుర్రములు, ఏనుగులు మున్నగు జంతువులను లొంగడి యుట వైద్యేయిక జ్ఞానము అనగా శత్రువులను జయించు కాస్త్రజ్ఞానము అని చెందు గలవు. ఇందులో యుద్ధకళగూడ చేర్చబడి యున్నది. కాస్త్రములు చెందువిధములుగ నున్నవి. అవియేనను దైవికము అనగా ఆత్మశక్తిచే జయించుట. మనుష్యము అనగా భౌతికశక్తిచే జయించుట. వ్యాయామ విజ్ఞానమునగా దేశాభివృద్ధికి క్రమముగ వ్యాయామము సల్పుట. ఇందు పుస్తీపట్టు ఈదుట మున్నగునవి కలవు.

ఇదివరకు మావద్ద బేరము చేసిన

వారందరను తృప్తిజెందుట మాత్రమే గాక, వదేపదే ఆర్థరులను పంపుటయే మానసుక్కుము నకు ప్రబలనిదర్శనము. మేలైన అసలు ప్రవృత్తాంగములు నగలు కావలసినవా రందరను ఈదిగున విలసమునకు దయచేయ గోరెదము, లేక ఈ త్తరము వ్రాసిన పంపబడును.

జలగం సుబ్రహ్మణ్యం నాయుడు అందుకో. 25

సరిశ్రమశాల:—

96, వరదాముత్తయప్ప వీధి, మద్రాసు; పోయాం:—చైనాబజారుగోడ్డు (పూలఅంగడికి ఎదుట) మద్రాసు.

స్వస్థము

బాలికలకు నాట్యకళ దేశాభివృద్ధికిరహస్య ప్రవృత్తినేర్పరలెను. ప్రస్తుతకాలము ననుసరించి యీకళయందుగల పద్ధతులను మార్చవలెను. జర్మనులును, అమెరికనులును ప్రస్తుతము “ఆర్మో-తేటిస్ డాన్సింగు” ను తమబాలికలకు నేర్పుచున్నారు. దీనివలన వివిధాంగములను వ్యాయామముకలిగి బలము చేపారునని తలంపబడుచున్నది.

నాట్యముగాక గృహములోను పైనిగూడ బాలికలు ఆడుకొనుటకు 63 విధములగు ఆటలు గలవు. ఆయాటలనుగూడ మన బాలికాపాఠశాలలందు చువము ప్రవేశపెట్టవచ్చును. ఆయాటలందు నాగరిక, దేశ్య ఆను చెందువిధములుగలవు. నాగరికటలు పట్టణములందు నివసించుబాలికలకును, దేశ్యటలు పల్లెలందు గలబాలికలకును ఉద్దేశింపబడియున్నవి. పైటలులందు సమాశయక్రిడలనియు, సామాన్యక్రిడలనియు మరెయొక విధముగలదు. సమాశయక్రిడలనగా అనేకబాలికలు కలిసి యాడునవి. సమాన్యక్రిడలనగా యిరువురు జతగూడి యాడునవి.

దేశీయటలు

దేశీయ బాలబాలికలకు దేశీయటలును నేర్పుటచే గలుగు ఉపయోగ మహిమ. మనదేశ సీతోష్ణస్థితులకును మన పూర్వచారములకును మనదేశయాటలే శ్రేష్ఠమై యున్నవని. కావున స్వదేశీయాటలను పెరిగియున్న ప్రీతిలను కొందరి నొక సంఘముగా నియమించి ఆయాటల కార్యక్రమపద్ధతిని వారిచే తయారు చేయించుచున్నాను.

హిందూ తరుణ సంఘసభ

మాలవ్యాగారికి అకోలా పౌరుల సన్మానము

అకోలా, ఏప్రిల్ 20:—చుట్టపరగజాల, బేరార్ రాష్ట్రీయ హిందూ మహాసభాధ్యక్షుడగు పండిత మనమోహన మాలవ్యాగారు యిప్పటికి ఉదయము దయచేసిరి. పౌరులు|వారికి ఘనముగ స్వాగతము నిచ్చిరి. పండిత మనమోహన మాలవ్యాగారు భారత జాతికి దీర్ఘకాలమునుండి చేసిన సేవకు అకోలా మునిసిపల్ సంఘమువారును, జిల్లా సంఘమును పండితుని మిక్కిలి ప్రశంసించుచు రజతోత్సవమునందు ఆహ్వాన పత్రమును సమర్పించిరి. ఆహ్వాన పత్రమునకు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు భారత జాతీయసేవను చేయుటలో ప్రతి చిన్నపట్టామును పాల్గొనవలెననియు, భగవంతుడు తనకు ఆయుర్దాయము ప్రసాదించునరకు తాను జాతీయసేవను చేయుచునే యుండుననియు పండితుడు చెప్పెను.

తరుణ హిందూ సంఘము

మధ్యాహ్నము తరుణ హిందూ మహాసభ సమావేశమయ్యెను. డాక్టరు యకా. డి. సర్కారుగారు (బొంబాయి) అధ్యక్షత వహించిరి. తరుణ హిందూసభ హిందూ సంఘమును మేల్కొల్పుటకై ప్రయత్నించుచున్నవని ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు నుడివెను.

అధ్యక్షుడు

అధ్యక్షుకోపన్యాసమున శ్రీయూర డాక్టరు సర్కారుగారు హిందూమహాసభా కార్యక్రమమును సమర్థించెను. భారతదేశమునకు విదేశపరిపాలకులు మొదటి శత్రువులనియు, జాతీయభావ శూన్యులగు మహమ్మదీయులు చెంచుశత్రువులనియు స్వరాజ్యసిద్ధికి వీరిరువురు ప్రబలమైన ఆటంకముగా నున్నారనియు వారు నుడివరి. భారతదేశములోని మహమ్మదీయులు నెవ్వరూ నివేదికను ప్రతిఘటించుట దానిలో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య గమ్యస్థానములేదనిగారు. భారతదేశములో మహమ్మదీయ రాజ్య మేర్పరుపబడలేదని హిందువుల హక్కులకు భంగము కలుగకుండ యువకులు స్వయం రక్షణమునకు గడంగలయునని వారు కోరిరి. (శ్రీ ప్రెస్.)

బాలాలగారి
సిమక మలములు
216, చైనాబజారు, మదరాసు. 1

శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యస్వామికి
మహారుద్రాభిషేక

లతార్చన, మహాకోర్పూర హోమపూజా
మహాత్మనము

సునత జెందిన కృష్ణాపుర నివాసులును, ఆయుర్వేద నిపుణులైన పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారు యిదివరలో పంచము జార్జి సార్వభౌముని ఆరోగ్య స్వస్థతకొరకు పూజాభిషేక మొనర్చి తమగుఱ్యముగ మరల యీ నెల 17 న తేది మండి పూజాపునస్కారములను మొదలిడిరి. పూజ నిత్యం ఉదయం 6 గంటలకు ఆరంభించి, మహావ్యాసరూద్రజపముల తోడను, చేదబ్రాహ్మణులచే చేపనయము, కడపటను మహారుద్రాభిషేక లక్షణాచ్చనల తోడను, కర్పూర పూపై వేద్యముల తోడను శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యస్వామికి పగలు 1 గంటవరకు జరుగుచుండెను.

స్వామివారు పూజా మహాత్మనము సందర్శింప నేతెంచిన బ్రాహ్మణోత్తములకు యధాశక్తి భోజన దక్షిణ తాంబూలములతో సత్కరించుచుండిరి. సాయంత్రమున కులభేద వివక్షణ లేకుండ అది మాంధ్రులకు, వేదజనులకు గుమారు 500 మందికి అన్నదాన మొనరించుచుండిరి.

బ్రాహ్మణోత్తములకు, ప్రసాదములూ, దక్షిణలు విరివిగా నిచ్చుచుండిరి. అచోట్టి కేతెంచిన వాల్లెలకు అట్టి సందర్భమున శ్రీ స్వామిశీవారి ప్రబలోత్సాహము, భక్తి చూడ ఎట్టి వానికైనను ఆశ్చర్యము గలిగింపక మానదు. స్వామి కైంకర్యమున కేతెంచిన వారితో పెరెన్నిక గలవారు.

హానరబుత్, మిస్టర్ జస్టిస్ ఇ. పెకన్ హామ్ వాల్డ్. ఐ. సి. యస్. సర్ మిస్టర్. సి. టి. ముత్తయ్యచెట్టియార్ అచోగత్, రావు బహదూర్. ఏ. యస్. కృష్ణారావు, టి. నల్లకింపిళి, శ్రీనివాసరావును అయ్యంగార్ రిటైర్డ్ డిస్ట్రిక్ట్ రిజిస్ట్రార్, మద్రాసు, స్వామిశీవారి బౌదాధ్యయనకు మిగుల కొని యాడిరి. ఉత్సవము యొక్క ఆరంభ రోజు యీ నెల 27 న తేది విశేష పర్యకి దినముగా పరిగణింపబడును.

యమ్. కృష్ణస్వామిశాస్త్రి,

21-4-29

శ్రీ డబ్ల్యు. పోలింగర్.

కాన్పూర్ విప్లవకరపత్రము

దౌర్జన్యముచే స్వాతంత్ర్యము గడించవలెనని

యుద్ధోద్యమము

కాన్పూర్, ఏప్రిల్ 21:—ఈ పట్టణమునందు కళాశాలలును, సభాగృహములును ఉన్నతావున సమీపమున ఎత్తికొని తమలపై విప్లవకరపత్రములు గోడలకంటించబడినవి. భారత రిపబ్లికన్ అసోసియేషనువారి సంయుక్తరాష్ట్ర కాఖవారిచే ప్రచురింపబడిన నీకరపత్రము, భారత స్వాతంత్ర్యమునకై దౌర్జన్యము నుపయోగించులసినవని యుద్ధోద్ధించుచున్నది. ఈ కరపత్రములనుగూర్చి విచారించుటకు పోలీసులు తీవ్రప్రయత్నముల చేయుచున్నారు. (అ. ప్రెస్.)

ఎండకు 75 మంది మరణించుట

కుంభకోణము, ఏప్రిల్ 20:—తీవ్రముగ ఎండలవల్ల కుంభకోణములో 75 మంది మరణించిరి. (శ్రీ ప్రెస్.)

ధూళిపూడి-గాంధీమహాత్ముడు

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో మహాత్ములవారి సంచార కార్యక్రమము ప్రకటించబడిన నాటినుండి యీ మాధూళిపూడి ప్రాంతమున శ్రీ వారి సన్మానార్థము ప్రయత్నములు చురుకుగా జరుగుచున్నవి. నిన్నటిదినము 8-20 గంటలకు శ్రీ వారు యిచ్చేయించునామిన, విని యీ గ్రామములను, చుట్టు ప్రక్కల గ్రామములను, నాలుగైదు నేల నుండి కానుకలతో వచ్చి నిర్దేశపరచిన వేదిక చుట్టూ హరించి యుండిరి. ఎండ తీవ్రముగా నున్నను జనులు నిశ్చలముగా నుండిరి. చివరకు వారు ధర్మసానులై రని విని జనులు హర్ష పులకేతాంగులైరి. కాని శ్రీ వారికి దుస్సహాయుని నేమోయని హర్ష మును వెలిబుచ్చు క్రియలు మాత్రము చేయలేదు.

మోటారు బండి వచ్చి నిలిచినది. నేయినూట పదారులు శ్రీ వారికి పురజనులు అర్పించిరి. కాని శ్రీ వారు వేదిక పైకి రాలేదు. కాని శ్రీ వారిని మరల దర్శింపవచ్చు నేమోయను ఆశాభంగము మాత్రాణములను నిలుపుచున్నది. శ్రీవారిది గ్రహించి మరల మాకు దర్శన మిచ్చి రక్షింపగలరని నమ్ముచున్నాము.

ధూళిపూడి యందు శ్రీ వారికి నగలు సమర్పించినవారు. బాపయ్యగారి భార్య, బంగారపు ఉంగరము. 1 సరు.

తల్లి చేతుల పోవీల జత 5 సరునులు

అచ్చయ్యగారి భార్య, చేతుల పువ్వు రూ 80-0-0 సత్యనారాయణగారి భార్య, గజుల జత మాడు సరులు.

రామమోహనరావు భార్య, గజుల జత 3 సరులు.

కుమార్తె (5 సహనములు) 1 1/2 సరు.

బాపయ్యగారి కుమార్తె (4 న కుమార్తె) గజుల జత 3 సరులు.

కూసుగుంట పూర్ణ కోటయ్యగారి భార్య, దుద్దుల జత 20-0-0 పల్లపోతు పున్నయ్యగారి భార్య, ఉంగరము 15-0-0

పల్లపోతు గోపాలకృష్ణయ్యగారి భార్య, ఉంగరము 15-0-0

బొలికెట్టి బ్రహ్మానందంగారి కుమారుడు, ఉంగరము 15-0-0

ధూళిపూడి పురవాసి.

* * * *

కొత్తపేట తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము

వాడపల్లి : 20-4-29 కొత్తపేట కాంగ్రెసు సంఘము వారు యీ గ్రామమున సమావేశమై మహాత్ముని ఆహ్వానించుటకు యీ క్రిందివిధమున తీర్మానించుచుండిరి.

"మహాత్మాగాంధీగారిని కొత్తపేట తాలూకాకు ఆహ్వానించుటకున్నా, తాలూకా ప్రభుత్వం యీ తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము రు 1116 లకు తక్కువగాకుండ సమర్పించుటకు తీర్మానించడమైనది." ధనము సమూహించేయుటకుగాను ఉపసంఘమును సంఘమువారు నియమించిరి. ఈ ఉపసంఘమువారు ధనమును ప్రాసించేసి, మహాత్ముడు డెల్టాలోనికి విచ్చునకి ప్రధమసెంటరుగా నియామకముచేసియుండున పరివెల్లగ్రామమును సమర్పించెదరు. ప్రస్తుతము డెల్టావాసులలో కొత్తపేట తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమువారు రి-సెటిల్ మెంటుచేసేరా ప్రజోపయోగస్థానికస్వయములు విశేషముగా ధరింపవలసినవారగుటచే యీ స్వల్పముత్తముతో, మా ఆహ్వానమును సంచార కార్యక్రమ నిర్ణయసంఘమువారు ఆంగీకరింతురని కోరుచున్నాము.

సునర్ల బ్రహ్మదేవశాస్త్రి, శక్రలేఖి

* * * *

జంపని-గాంధీమహాత్ముడు

జంపని, ఏప్రిల్ 20:—మా గ్రామమునకు మహాత్ముల వారు నేటి ఉదయం ఘూరు 3 గంటలకు మాతా కన్యారి బాయి దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగార్లతో విచ్చేసిరి. సభాపండికి వెళ్ళువార్లందు తమ స్వగృహము వద్ద గొల్ల భాగి సమానురాలైన చల్లపల్లి లక్ష్మీదేవయ్యగారు మహాత్ములవారి పాదపూజచేసి ఖడ్గరునిధికి రు 116 లు సమర్పించి తమ సహాధార్యమును ప్లబ్ధించెను. తరువాత శ్రీమహాత్ములవారు సభావ్యవస్థలై. గ్రామపాస్త్రయ్యల చరపున, కామిపేని పున్నయ్యచౌదరిగారు సమర్పించిన స్వాగతప్రమును ఖడ్గరు నిధికి రు 654-9-0 లు స్వీకరించి అనంతరము వెడలిరి.

ముసునూరు వెంకటసుబ్బయ్య.

ఆవునకు రెండు దూడలు పుట్టుట కుంభకోణం, ఏప్రిల్ 20:—కుంభకోణములో ఒక ఆవు ఒక రెండు దూడలు పుట్టినవి. ఈ ప్రకృతివిశ్రమము చూచుటకు పలువురు వచ్చుచున్నారు. (శ్రీ వెస్.)

గాంధీమహాత్మునకు స్వాగతము

వేటపాలెము సారస్వత నికేతనము

నిరంతర దేశసేవాధరంధరులను సుప్రసన్న "మహాత్మా" ఓరుదాంకితులను శ్రీమద్భారత ధర్మశ్రీ పురంధ్రగర్భకు క్రిముక్తా ఫలాయమానులను లోకోత్తర మహాపురుషులను నగు మోహన దాసు కరంబందు గాంధీమహాత్ములవారి పాద సరోజముల సాయుజ్యమునకు.

శ్రీవేటపాలెము సారస్వత నికేతన పోషకవర్గ సభ్యులు నమ్రతో సమర్పించిన సన్మానప్రము.

పూజ్యులగు మహాత్మాజీ!

లోకకళ్యాణార్థ మవలించిన మహాధారచరితులగు తామెంతయో దీర్ఘప్రయాణ ప్రయాసలను సరఫకొనక నూయా హ్వయము నంగీకరించి మాప్రార్థనాకార్యనిర్వహణాసక్తియుక్త యు లై మాయంధపారమగు వాత్సల్యమాని ద యార్ద్ర హృదయముతో సతీసుత సమేతులై యెల్లర కానందదాయక మగు నీపవిత్రదినమున నిటకువిజయము చేసిన తమకు మామనః పూర్వకమున కృతజ్ఞతను వినయపూర్వకముగా చెలుపుచు మీకును స్వాగత మొసంగుచున్నారము.

ఆర్యోత్తమా!

దేశభాషాభివృద్ధికై సర్వజనాదరణీయులుగల గ్రంథాలయ పతనాలయాంగములతో సుప్రతిష్ఠాపనము చేయబడిన యీసారస్వత నికేతనము లేదిన శ్రీయుత శేటు జనునాలాల్ బహుళి గారిచే తెరచబడిన విశాలమగు స్వంత భవనముతోడను ఘనా రేడువేల రూపాయలమూలనిధితోడను విదువేల సంస్కృతాంధ్రాంధ్రేయాధి గ్రంథరాజములతోడను నాలుగైదు నూరుల శ్రీపురుష పాఠశాలతోడను విరాజిల్లుచు దశవర్షప్రాయము గలిగి ప్రాంతీయగ్రామవాసుల లెల్లర నాకర్షించుచు నయనానందకరము గొలుపుచున్నదని నివేదించుట కానంద మొందుచున్నారము. దినదినాభివృద్ధి జెందుచున్న యీనికేతన గ్రంథాలయమున కీధనము చాలమికి నూతనభవన నిర్మాణమునకు సర్వప్రపంచపూజ్యులగు తమ దివ్యహస్తములచే లోక సంరక్షణార్థమై యవతరించిన శ్రీమహావిష్ణు సంఘాతుండగు శ్రీరామచంద్రమూర్తి జ న న ది న మ గు నీ కు భ ది న ము న కుభలగ్న మం దు శం ఖు స్థా ప న ము చే య బడుట నికేతనముయొక్క పురాకృత సుకృతఫలవిశేషముగా ని కేరొందుగాదు. మీయట్టి సార్వభౌమ్యము లోకోత్తర చరితులు, మహాత్ములు శంఖుస్థాపన జేసిన యీనికేతనము తమయ పూర్వార్ధిర్వాదముల బడసిన యీసారస్వత నికేతనము చిరకాలమున యాంధ్రసనియం దసమానగ్రంథాలయముగ వర్ధిల్లుగాక! దినబంధూ!

మిమ్ముల నీజన్మ కీకనులార గాంచజాలమేమోయని తలంచుచుండ దేశదారిద్ర్య విమోచనార్థము దరిద్రనారాయణుని వేవించుచు రాటమును సుదర్శనచక్రము నొకచేతను ఖడ్గరను కామగోనువు నొకహస్తము నను ఆస్పృశ్యతా నివారణాస్త్రము నొకకరంబునను మధ్యపాననిషేధాయుధము నొకచేతను ధరించి, శ్రీమహావిష్ణుసంఘాతుడై దశరథునికి శ్రీరామచంద్రమూర్తి శంకుస్థాపన గదాధరుండై యవతరించి నవగది వైష్ణవ శ్రీరామ నవమీ సుదినమున భగవదవతారమూర్తులగు తమ విముల శాంత శ్వారూప సందర్శనభాగ్యమును, తమసాన్నిధ్య వర్తన సౌఖ్యమును కలిగించినందులకు తమకు మాసంతోషదాయకాభినందనము లర్పించుచున్నారము.

దయాసింధూ!

తమకుగల కార్యనిర్వాహక శక్తికి, తమసౌఖ్యము, సాత్వికభావము, నిష్కళంక హృదయము, నిరాడంబర జీవనము పవిత్రాచరణము అచంబులైర్వయు దేశ-భాషాభిమానములు వన్నెపెట్టుచున్నవనిన అతిశయోక్తిగాదు.

ధీరోదాత్తచరిత!

మాతృ దేశోదారణాబద్ధకంబులై యపారమగుదేశ సేవకా కార్యభారమును భుజియింపై దాల్చి, దేశక్షేమమును గూర్చి స్వాస్థ్యము నుజ్జరించి స్వసౌఖ్యముల వర్జించి నిద్రాహారములనువీడి ఆజ్ఞాప్రము దేశసంచార మొనర్చుచు దేశీయులకు సత్య ధర్మరమా శౌచములనెడి స్వధర్మముల నుపదేశింపుచు యొకింతయు విశ్రాంతి నభిలషింపక దేశస్వాతంత్ర్య సంపాదనమునకు తామెనర్చుచున్న నిరంతరకృషి యనన్యనదృశము.

ఋషివతంసమా!

అనన్యసహస్యదేశభక్తియుతులై ప్రకాశించుచున్న తమ కాకాలపురుషుడగు సర్వోత్తమ డాయరాజ్యముల ప్ర

సాదించి అపరిత దైర్ఘ్యసయ్యయ్యలతో మీరుసల్పుచున్న శాంతి సమరమున మీకు దిగ్విజయము చేపూర్వగాకయనియు మీయున్యయ్యలందు గృతకృత్యుల నొనర్చుగాతిమనియు, ప్రార్థించుచు మాకృతజ్ఞతాభినందనములతో దీని తమ కర్పించుచున్నారము. తమ లేజః ప్రభావవిశేషములన స్వరాజ్యోద్యమము నెదుర్కొనుచున్న సర్వవిధాటంకములు సులభముగా సమన్వయింపబడగలవని మాదృఢ విశ్వాసము. పురుషోత్తమా!

జగద్వాంఛవులగు తమకు మాహృదయపూర్వకాంక్షలు లర్పించుచు విరమించుచున్నారము.

సుబ్రాయమహాల్ } ఇట్లు యుమ్మర్చుటలు.
వేటపాలెము } సారస్వతనికేతనపోషకవర్గసభ్యులు,
18-4-29

తెనాలితాలూకాకు మహాత్మునిరాక

గోవాడ

19 వ లేదీ సాయంత్రము 7 గంటలకు మహాత్ముడు మాగ్రామము వచ్చెదరని కార్యక్రమములో యుండె, సరియైన కాలమునకు రాజాలకుండె.

18 వ లేదీ ఉదయముమొదలుకొని సాయంత్రమునకు రేపల్లెతాలూకాయందు సంచారముజేసి 8-7 నిమిషములకు మాగ్రామముచేరిరి.

ఈ సాయంత్రము 6 గంటలకు యూరివెలుపల "వెల్ కం" అమర్చబడియె. అది హిందీతో "అచ్చా ఆయె." 6 గంటలకు వెల్ కందగ్గరకు గ్రామస్థులందరూ వచ్చిరి. అదిమాండ్రులు గూడవచ్చిరి. చుట్టుపట్ల గ్రామములనుండియు వచ్చిరి. ప్రేక్షకులు రెండువేలకు యెక్కువయ్యుండిరి.

మహాత్ముడు 7 గంటలకు రాకపోవడముచేత ప్రజలు నిరాశజెంది అల్లరిజేయ మొదలిడిరి. అల్లరి నాపుటకు యువకబృందమువారు చాలప్రయత్నించిరి. సాగలేదు. అంతట యాయువకులే గొట్టిపాటి వెంకటగోపాలకృష్ణయ్యవంతులుగారిని యుపన్యాసమిచ్చుని కోరిరి. వీరు దుపన్యసింపకపూర్వమే నిశ్శబ్దమేర్పడెను.

పంతులుగారు రాట్నమును గూర్చియు ఖడ్గరను గురించియు విపులముగా నుపన్యసించిరి. ఉపన్యాసము ముగియుసరికి కారుచప్పుడు వినబడియె అప్పుడు ప్రజలయత్నాహము ఆనందము ఆభక్తిని చెప్పుట శక్యముగాకుండె.

8-7 నిమిషములకు మహాత్ముడు వెల్ కం దగ్గరకువచ్చిరి. యువక బృందము వారు కటకటాలమాదిరి మహాత్మునికారున కిరుప్రక్కల యుండిరి. అప్పుడు కలకతాకాంగ్రెసు జ్ఞాప్తి వచ్చినది.

8-10 నిమిషములకు అచ్చటనే రామినేని వెంకట్రామయ్య చౌదరిగారు హిందీతో వ్రాసిన ఆహ్వానపత్రిక నర్పించిరి. యువకబృందమువారు 116 రూపాయలను కానుకయిచ్చిరి.

మహాత్ముని యుపన్యాసము మహాత్ము డెట్లుపన్యసించెను:—

సోదర సోదరీమణులారా!

మీరు ఖడ్గరు ధరించినందులకు సంతసించితిని. మీరందరు ఆస్పృశ్యతను తొలగించి విక్రయముతో నుండవలెను. మద్దివాసని పేగమును జరుపవలెను. మరియు పంచమసోదరలహూడ యీవి పేగమును జరుపవలె. అందరు ఖడ్గరు ధరించవలెనని చెప్పి యుపన్యాసమును విరమించిరి. యువక బృందమువారు మహాత్ముని గ్రామములోనికి తీసికొనివచ్చిరి.

రు 1116- ఆటపాటి దేవయ్య చౌదరిగారును 116 పావులూరి సుబ్బయ్య చౌదరిగారును మహాత్మునకు కానుకనిచ్చిరి.

జయజయ ధ్వనులతో 8-17 నిమిషములకు మహాత్ముడు మాగ్రామమునుండి అమృతలూరు వెళ్లిరి.

19-4-29, పావులూరి అంజయ్యచౌదరి,

WANTED
Qualified Upper or Lower Subordinates of the College of Engineering Madras for Drafts men posts on Rs. 60-3-90/60 in the District Board Engineer and Assistant Engineer's Offices. The vacancies though temporary lasting for a year may continue longer. Applications will be received by the undersigned upto 25th April.
C. S. Ramabhadrachari,
District Board Engineer,
West Godavary, Ellore.

మద్రాసు వార్తలు

మద్రాసు పోస్టుమాస్టరు జనరలు ఆఫీసుసంఘము:- ఈ సంఘాధ్యక్షునిగ భాకబహదూర్ విార్మచౌద్రీసుగారు ఏకగ్రీవముగ నెన్నుకొనబడిరి.

దగాచేసినను నేరముపైలరెట్టు:- అనేకరైల్వే లపైని అడ్డవైయుజుమెట్లు చేయించెదననిచెప్పి అనేకవర్తకుల వద్ద ధనమును గైకొని, అట్లు చేయించుకొనినందున రామచంద్ర బాపు అనునాతని పోలీసువారు రాజుపహేంద్రవరమున అరెస్టు చేసిరి. మద్రాసునకు నికనిని తీసికొని వచ్చెదరు, పోలీసుదర్బారు పు యింకను జరుగుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

కాళహస్తి ఎడ్వేటు వారసత్వపుదావా:- కాళ హస్తి ఎడ్వేటు వారసత్వమునుగరించి చిత్తూరు సబుకొర్టరును డి. పార్థసారధిగారు కాళహస్తిరాజుగారిపై చెప్పిన యభి యోగమును వాది యుపసంహరించుకొనుటచే సబుజడ్జిగారు దావాను యీనెల 19 వ తేదీని కొట్టివేసిరి.

భారతశాసనసభ ఎన్నికలు:- రాబోవు భారతశాస న యెన్నికలలో మలబారు, నీలగిరిల తరపున బి. శివరావుగా రి ఆభ్యర్థిత్యమును మద్రాసు లేబరుయూనియను వారు ఏకగ్రీవ ముగ బలపరచుచున్నారనియు వీరికి సర్వవిధముల తోడ్పడవల యుననియు మద్రాసు లేబరుయూనియనువారు పండిత మోతి లాల్ నెహ్రుగారికి తుదిసంపుటకు నిశ్చయించిరి.

కారణము తెలియని మరణము:- కృష్ణసిగ్నీ యను నౌకయునకుడు నిన్న చైతన్యము లేనిస్థితిలో ఆసుపత్రికి గొనిపోబడి యచ్చట మరణించెను. ఈతనిమరణమునకు కారణ మింకను తెలియదు. నిన్న తిరువళ్ళిక్కేరి పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు న్నెల్లుగారు పంచాయతీచేసిరి. శవముయొక్క పేగులను కెమికల్ ఎగ్జామినేషన్ గారి పరీక్షార్థమై పంపబడెను.

రాకపోకలు:- సర్ విలియం హెనికర్ ఒకకొన్నిం గ్ హం తె. డి. ఎన్. హెనికర్, బి. సి. హల్లు ముద్రికార్లు నేటి యుదయమునకు మద్రాసువచ్చిరి.

అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యుగారు నేటియుదయము నిష్క్రమణి బోయిరి. వీరు తిరిగి వచ్చేనెలలో మద్రాసువచ్చెదరు. సర్ మహమ్మదు ఉస్మానుగార్డూపితాపురం మహారాజావారు ను ఉడకమండలమునకు గతరాత్రి యేగిరి. ఎఫ్. బి. వాళ్ళాపా ర్సుస్సుగార్లు గతరాత్రి సెకందరాబాదున కేగిరి.

బొమ్మం జీదలాల్ గారు స్వాస్థ్యమునొందుట

చెన్నపురి ఆర్యనుసంఘమువారి నాటకప్రదర్శనము.

14 వ తేదీని పైసభవారు ప్రదర్శించిన సునందనీపరిణ యనాటకమును గూర్చి తెనాలి సూర్యప్రకాశరావుగారు వ్రా సిన విమర్శన సమంజసమైనది గాదనియు పాక్షికభాసముతో గూడుకొన్నదనియు ప్రకాశరావుగారు సాంత్ముగ నాట కమును వీక్షించియుండిన అట్లు వ్రాయ సాహసించవనియు గాన ఆయన వ్రాతను పాఠకులు పాటించవలయుగాక యని 7 ఏ. ముత్తమూరికెట్టిపిడి బొట్టలపును నుండి ఒక ప్రేక్షకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

ఒకసవరణ

పోలీసువీక్ష, మద్రాసు కమ్యునిస్టాల్ సంగము, అని క్రిందటిసెల 16 వ తేదీన ఆంగ్లదైనిక పత్రికయందు ప్రకటింప బడిన వీరి కలలో "విద్యా" యిత్యాది ఉన్నతవిద్యా విద్యము లను బొందినవారు అసర్దులు అనుటకుబదులు నర్దులు అని ముద్రింపబడినది. ఈ అన్యుసారబాటును చదువరులు గమనిం తురుగాక. లోగడ ప్రకటించినవీటి ఏప్రియల్ మాసాంతములో పుగానే కాక మేసెల 18 వ తేదీనరకును వ్యాసములను పంప వచ్చును.

కార్యదర్శి, మద్రాసు కమ్యునిస్టాల్ సంగము, చాచి లాడ్జి, మాంబళం.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము

భౌతికశాస్త్రములు

ఇటీవల జరిగిన పరీక్షలలో నీక్రిందివారు తీర్థులయిరి. ఎం. డి. డిగ్రీపాఠకు.

రిజిస్టరు నెంబరు 175 ఆలఫేజ్ పి. కురియప్పన్. 176. పద్మనాథ్ చెంకటూరి. 177. టి. భాస్కరమినకా. ఎం. ఎస్. డిగ్రీ.

ఈపరీక్షలోనెవరు ను తీర్థులు కాలేదు. బి. ఎస్. ఎస్. సి. డిగ్రీ పాఠకు 1 రిజిస్టరు నంబరు 484 పి. జి. నిత్యానందం. 185 కె. రామస్వామి, 186 పి. సదాశివకా. 187 కె. ఎస్. శంకరకా.

రాజప్రతినిధి మాడుతల్లులుపంపుట

ధిల్లీ, ఏప్రిల్ 20:- భారతశాసనసభలో వేయబడిన బాం బులవలన గాఢముగ డెబ్బులుతగిలిన సర్ బొమ్మంజీడలాల్ గారు స్వస్థతజేంది నేడు హిందూరావుగారి ఆసుపత్రినుండి విడుదల చేయబడిరి. ఈ సంతోషసమయమున రాజ ప్రతినిధి డలాల్ గారికి మాడుతల్లులపువ్వులను వారికిపంపిరి. సర్ బొమ్మంజీగా రు ఆరోగ్యముగా నున్నట్లే అనుపడిరి. గాని కంటుచు నడచు చుండిరి. (ఆ. ప్రె.)

చిత్తు కన్యాలాపము

సంస్కరణావశ్యకత- బ్రహ్మసమాజ మందిరసభ

"విశేషాద్యాహులను" గురించి ప్రచారము గావించు టకై మొన్నటి సాయంత్రము బ్రహ్మసమాజ మందిరమందు శ్రీమతి ఆచంట రుక్మిణమ్మగారి అధ్యక్షతక్రింద నౌక సభజరుప బడెను. సర్. ఆర్. వెంకటరత్నం నాయుడు, పి. వి. రాజా, దీననాథ్ మొదలగువారు పలువురు రువన్యసిండిరి.

అధ్యక్షులు

శ్రీమతి ఆచంట రుక్మిణమ్మగారు ప్రథమమున మాట్లా డుచు హిందూసంఘమునందు భర్తృ విహీనల కడంగుల వర్ణిం పవలవికాని వనియు, వారికి వ్యాయకాస్త్ర సమృత్తముగగాని, సాంఘికముగగాని నెట్టి హక్కులుగాని లేవనియు, అట్టి అనా ధవనితల నుద్ధరించుటకై యేర్పరపబడిన నీవిశేషాద్యాహు సంస్కరణ మత్యావశ్యకమును, ఆదరణీయమునని పట్టిరి.

పండిత దీననాథ్ గారు:- మాట్లాడుచు 1914 సం॥నందు సర్. గంగారాముగారు వివాహ వివాహాక సభా కేంద్రమును లాహోరునందు సంస్థాపించియుండిననియు, వారిసంతకగాను రు 50 లక్ష లాసంగియుండిననియు, 15 సం॥ల క్రిందటి నీయు ద్యమమును తలపెట్టుటకై ప్రజలు భీతిలచుండు స్థితిలోనుండిరిని యు, ప్రస్తుతమునేక తావుల నందలకొలది పునర్వివాహములు జరుపబడుచున్నవనియు, ఈ సంస్థకు దేశముం డెల్లెడల 700 ఉపకాఖిలుగల వనియు, చెన్నపురి మొదలగు పట్టణములందు, హరిద్వారము, మధుర మున్నగుపట్టణములందు విశేషాద్యాహులయములు, అనాధవనితాశ్రమములు నిర్మింపబడవలెననియు, పట్టిరి.

శ్రీ సర్ ఆర్. వెంకటరత్నం నాయుడుగారు ఉపన్యసించుజనసంఖ్యనుబట్టి చూడగ నీదేశమందు సంవత్సరప్రాయమునకు లోబడిన బాలికలలోనే వందలకొలది వితంతువులు హిందూసంఘమందు కలరని తెలియుచున్నదనియు, దేశ దేశ మందు వీరి సంఖ్య అల్పముగనున్నన, ఉత్తరహిందూస్థాన నున అహరమనియు, విదారలక్షల జనసంఖ్యగల చెన్నపురము లీనపట్టణముం దేవంకజూచినను పదునెడు, పదునారుసం వ్రములకులోబడినవయస్సుగలవితంతుబాలికలగాంచిననో నాదృశ్య పెట్టిపూదయవిదారితముగ నుండునో యూహించుటవలసి పడి, పదునెడు సంవత్సరముల ప్రాయము గల అనాధవనితయొ కగదియం దొంటిమై పరుండియుండ, మరొకగదియం దా యనాధబాలికలలితండులు వైవాహికజీవితసౌఖ్యాంబుధి నోల లాడుచుం డెడిదృశ్యము నూహించుకొనిననో, ఎట్టికఠినపూదయు న్నకెను నుండె చెరువననని పట్టిరి. అస్పృశ్యులు పంచమసో దరులేగాక వివాహమున కెదారు మెల్లదూరములోనుంచబడెడి వి తంతువులను హిందూసంఘం గర్హ్యులనే యని పట్టిరి.

శుభకార్యములందు నింతూబాలికల ముఖ్యందర్శనమే అతుభ ప్రదముగనెంచెనని పట్టిరి. ప్రతి యువకుడును తన యనాధసోదరి పెండ్లిగావించుకొనుటకు తాను పెండ్లాడ నను ప్రతిని గావించుకొనవలెననియు, చిరకాలాభ్యాసజనితానుభూ ముచే మనకండ్లచేయదునుండెడి వి తంతు బాలికలకర్హంస్ల మన హృదయమున కరసింపజాలవలెననియు, సాంఘిక దురా చారలంపటలుమైనందున మన హృదయములు కరకుబారిపోయె ననియు, కావున ప్రజలందు, ముఖ్యముగ యువజనులందీ సం స్కరణముపట్ల సుముఖతయు, పృథగంకల్పమును ఆవశ్యక మనియు పట్టిరి.

శ్రీ చిన్నయ్యగారు:- రమితములో మాట్లాడుచు చెన్న పురియందు వితంతు శరణాలను సంస్థాపనావశ్యకతనుగూర్చి ముచ్చటించుచు, చెన్ననగరసామెల్ల సహకార సానుభూతులం

డిననేగాని ఇక్కాగ్యము కొనసాగజాలవనియు, పునర్వివాహం లెల్లరును ఈ యుద్యమము నభిమానింపవలెనని పట్టిరి. వైవా హిక ప్రయోజనములను, వివరించి పురుషునకెట్లో అట్లే స్త్రీలకు ను పునర్వివాహమున కధికారమొసంగవలెననిరి. వితంతుబాలికల కడగండ్లను వర్ణించి సుఖసంసారముల జేయవలసిన యువకుల కు తమజన్మహక్కులను గోల్పోజేయుట అన్యాయమును, అ మానుషమునపట్టిరి. నిర్బంధవైధవ్యముయొక్క శత్రుసూత్రదోష ములనే కరువుచెట్టి నిర్బంధ వైధవ్యము నీదేశమునుండె యా పునాపవలెననిరి.

శ్రీ నటరాజక గారు వితంతుబాలికల సంస్కరణావశ్య కతను వివరించి, రమితదేశీయులు వాహ్యురులేగాక, కార్య దక్షులనిగూడ రుజువుజేయవలెననియు, యువకులే ఈసంస్క రణమునకు సుముఖులై మార్గదర్శకులు కావలెననియు, ఈసం స్కరణము దేశమునం దెల్లెడల స్వాప్రసాదించినో దేశభివృద్ధి అసంభవమనియు పట్టిరి.

శ్రీ వి. వి. రాజుగారు, స్థానిక సంస్థాన కార్యదర్శి టి. భగవత్ గారు మాట్లాడును, శరణాలయ నిర్మాణనావశ్యకత ను హెచ్చరించిరి.

అధ్యక్షురాలు రుక్మిణమ్మగారు అంత్యమునమాట్లాడుచు, వితంతువులను హిందూగృహములందు బానిసలకంటె హీనముగ జూచుస్థితి అంతరింపవలె ననియు, ముక్కుపచ్చివారిని లేవ్రా యమందే ఉద్యాహమొనరించిన బాలికలకు కాలక రక్తగతి ని భర్తృవిహీన లైవనో వారిని ఆజన్మవైధవ్యమునం దుంచుట కల కన్యాదానధర్మము నమ్ముచున్నదనియు పట్టిరి. సకస్కరణావశ్యకతను సుబోధము గావించిరి.

పిదప సభ ముగింపబడెను.

తూ. గోదావరి సహకారసంఘసభ

అధ్యక్షోన్యాసము

(స్వక్రియవిశేషి)

రామచంద్రపురం, ఏప్రిల్ 20:- తూర్పుగోదావరి స హకారసంఘముల సభకు అధ్యక్షత వహించిన శ్రీ మామిపూడి వెంకటరంగయ్యగారు యిట్లు చెలిసిరి. సహకారసంఘములను ఎక్కుడుజేయుటకు ఉన్న వాటిని బాగుచేయుట మంచిది. సెంట్రలు బ్యాంకుల ద్వారా స్థానిక సంఘములను, పరిక్షించుటవల్లను, అభివృద్ధి బడయవచ్చు. స్థానిక సింఘములను పరిక్షించువపుడు ముఖ్యముగ ఆర్థిక సమర్థత జూచుకొనవలెనుగాని, సహకారోద్యమ ప్రబోధము నెక్కువగ పాటించరాదు. కావున ఉద్యమ ప్రబోధకార్యము స్థానిక సహకార సంఘములకు విశదపెట్టవలెను. రెండు పనులు చేరువేరు గనుంచవలెను ప్రబోధకార్యము నౌక ప్రత్యేక కేంద్ర సంస్థకొ వ్వించవలెను. సహకారోద్యమము బాగుగగ్నావించి సమర్థు లగుప్రచారకులు లభించిననో చాల ఆర్థిక యిక్కుట్టులు తొలగ గలవనిరి.

పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరుహత్య

చంపిన విద్యార్థి దోషియని జూరీ తీర్మానించుట

బారిసాత్, ఏప్రిల్ 21:- మార్చి 10 తారీఖున జ్యోతి శ్చంద్రరాయ్ అను పోలీసుజోడకా స్పెక్టరును చంపిన యువకుడు రమేశచటర్జీ దోషియని జూరీ ఏకగ్రీవముగా తీర్మానించిరి. తీర్పు రేపు చెప్పబడెను. యువకుడు యింటర్ విజియేటు తరగతిలో చదువు విద్యార్థి. (శ్రీ ప్రెస్)

రమేశ్ చంద్రచటర్జీకి ఉరిశిక్ష.

బారిసాత్, ఏప్రిల్ 22:- సోదా ఇన్ స్పెక్టరు జ్యోతి శ్చంద్రరాయ్ చంపినందులకు ఇంటర్మీడియేట్ తరగతిలో విద్యార్థియగు రమేశచటర్జీకి ఉరిశిక్ష విధింపబడెను. (శ్రీ ప్రెస్.)

రెండవ ఆంధ్రవైద్యమహాసభ

ఈనెల 28 వ తేదీని ఏలూరునందు జరుగును

ఏలూరు, ఏప్రిల్ 16:- రెండవ ఆంధ్రవైద్య మహాసభ యొక్క ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు యిట్లు వ్రాయుచున్నారు. - రెండవ ఆంధ్రవైద్య మహాసభ ఏలూరునందు జై. ఎం. హెచి. ఎ. భవనమునందు యీనెల 28 వ తేదీ ఆదివారమునాడు శ్రీయుత డా॥ బి. పట్టాభిసేతారామయ్య బి. ఎ., ఎం. బి. సి. ఎం. గారి యధ్యక్షతక్రింద జరుగును. ప్రస్తుతము చర్చనీ యాంశములైన వివిధప్రశ్నలనుగూర్చి చర్చించుటకు ఆంధ్రదేశ యందుగల వైద్యులందఱును ప్రతినిధులుగ రావలెనని కోరు చున్నాము.

బెంగాలు శాసనసభను గవర్నరుగారు రద్దుచేయుట

మంత్రులు దొరకకుండుటచే కారణము.

మేజిల్స్ ఎన్నికలు జరుగును

డాక్టరింగ్, ఏప్రిల్ 20:— బెంగాలు ప్రభుత్వమువారి క్రింది ప్రకటనము గావించుచున్నారు:— శాసనసభవారి విశ్వాసమునకు పాత్రులైన మంత్రులను నియమించుటకు గవర్నరుగారు తన్నియో ప్రయత్నములు గావించిరి. కాని ప్రస్తుతశాసనసభలో ఏపక్షమునుండి మంత్రులను నియమించినను వారు పనిచేయగలుగుట అసంభవము. ఆకారమున ఇండియా ప్రభుత్వపు చట్టము 72 బి 1 క్లౌజును వినియోగించి గవర్నరుగారు మంగరాష్ట్ర శాసనసభను రద్దుచేయుచున్నారు. తక్షణమే ఎన్నికలు జరుపబడును. మే 20 రోజు నేటితోపుగ ఆధ్వర్యమున వామినేపను శేషదలను రివిల్వింగునకభివృద్ధి సంపాదించెను. మే 20 రోజున తేడి ఈ కాపురములు సరిహద్దుబడును. ఎన్నికలు జరుగుతేది త్వరలో ప్రకటింపబడును.

నంగరాష్ట్ర పునాదులకు ఆభిప్రాయములు

నంగరాష్ట్ర శాసనసభాధ్యక్షులకు సంతోషరాజుగారు ఆ విషయమై ఈ క్రింది ఆభిప్రాయములు తెలిపిరి:— రాజకీయ పరిస్థితులనుసరించి శాసనసభ్యుల సెలవుతీసుకొనుటకు పూర్వమే సభరద్దుచేయబడినందులకు విచారించుచున్నాను. ఏకగ్రీవి పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయములనుసరించి ఆన్నిపక్షముల వారు కలసి పనిచేయుచుండిరి. ఎన్నికలు జరిగినప్పటికీ ఎవరు అధ్యక్షులైనను పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయములపై గౌరవమును విడనాడరని నమ్ముచున్నాను.

స్వరాజ్యపక్షమువారు సంసిద్ధులైయున్నారు

పత్రికాప్రతినిధితో కాంగ్రెసుపక్షపు నాయకుడగు జె. ఎం. సేనునర్తగారిట్లు చెప్పిరి:— ఎప్పుడు ఎన్నికలు జరిగినను పోటీచేయుటకు కాంగ్రెసుపక్షమువారు సంసిద్ధులైయున్నారు. కడచిన 2 1/2 సంవత్సరములనుండి ఇట్టి అవకాశమునకై కాంగ్రెసుపక్షమువారు తదురమాచుచుండిరి. కాంగ్రెసువారు అన్ని మహమ్మదీయ మహమ్మదీయేతర స్థానములకు ఆధ్వర్యమును నిర్వహించి పోటీచేయుదురు.

కాంగ్రెసుపక్షపు వి. జె. సి. నర్తగారిట్లు చెప్పిరి:

శాసనసభరద్దుచేయబడినందులకు కాంగ్రెసుపక్షమువారు సంతోషించుచున్నారు. తనప్రచారము సలుపుట కవకాశములేకున్నను కాంగ్రెసుపక్షమువారిబలము ఆధికమునని నాకు సంపూర్ణమున నమ్మకమున్నది.

కేవలము అనవసరము

ఈ విషయమై సర్ ఆల్బర్ట్ రహింగ్, టిల్లు చెప్పిరి:— నేను బెంగుళులోనుండగ బెంగాలు గవర్నరుగారు తంతి వార్తపంపుటచే నేను నేటిదినమే కలకత్తాకు వచ్చితిని. గవర్నరుగారు త్వరపడి శాసనసభను రద్దుచేసిరి. ఈసభయందే స్థిరముగు మంత్రివర్గ మేర్పరచుటకు అవకాశముండెనని నాఆభిప్రాయము. ఈ విధముగ అనవసరముగ శాసనసభను రద్దుచేసి, నిశ్చయోజనకరముగు రాచకేయోజనమునకు అవకాశములుగ జేసి అధ్యక్షులకు అనవసర వ్యయము ప్రయాసము కలుగచేసినందులకు విచారించుచున్నాను. మంత్రులందఱయినా యుండకూడదాఅను ప్రశ్నపై ఎన్నికలు జరిగిన స్వరాజ్యపక్షమువారి కే బలము కలుగవచ్చును.

మిమ్మెరుసింగు మహారాజు

యూనియనుపార్టీ నాయకులగు మిమ్మెరుసింగు మహారాజుగారిట్లు చెప్పిరి:— నూరనశాసనసభ ఏర్పడినను స్థిరముగు మంత్రివర్గ మేర్పరచుటకు అనుకూలముగు పరిస్థితులేర్పడునని నాకు తోచుటలేదు. ఈశాసనసభ రద్దుచేయబడుటచే నైమనుకమిషనువారికి తోడ్పడ ఎన్నుకొనకై ఉపసంఘము రద్దు అగును. అసంఘపుతరగత అయిన ధర్మబియ్యి యొక్క ప్రయోజనమునకును.

అంగ్లేయపక్షమువారి ఆభిప్రాయములు

ఇతరపక్షములవారికన్న మంత్రిపక్షమువారికి 15 మంది సభ్యుల ఎన్నికలుబలమున్నగాని మంత్రులను నియమించుకూడదను ఆభిప్రాయముతో మరల అంగ్లేయపక్షములు తెలిపిరి.

క్రాంతిపక్షిక్యాటిపు కొన్నియభిప్రాయము

డాక్టరింగ్, ఏప్రిల్ 20:— ఈ నవాబుసయ్యదు నవాబు ఆలిచౌదరిగారి స్థానమున సర్ ఆల్బర్ట్ కరింగ్ గజనవిగా బు బెంగాలు ఎక్జిక్యూటివుకొన్నియ మెంపరకసభ్యులుగ నియమింపబడిరి. (ఆ. పే.)

హిందూసంఘ పునర్నిర్మాణ మవసరము

మధ్యపరగణాలు, బేరార్ హిందూమహాసభలో

మదనమోహనుని అధ్యక్షతకొనన్వాయము

‘దేహబలమున్నగాని మన శ్రీలను కాపాడుకొనజాలము’

(శ్రీ పేన్ తంతి.)

అక్టోబర్, ఏప్రిల్ 21:— మధ్యపరగణాలు, బేరార్ మాడన రాష్ట్రీయ హిందూమహాసభ నేడు సాయంత్రము 3-30 కు ప్రారంభమయ్యెను. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడగు శ్రీయుత ఆలలేగారు సాంఘికమర పౌరసత్వపు హక్కులను రక్షించుకొనుటకును, జాతీయభివృద్ధికొరకును, హిందూసంఘములోని వివిధ వర్ణములకును వికమత్యమునుగర్హింపుటకును హిందూ సంఘ పునర్నిర్మాణ చువసరమని నుడివిరి.

అధ్యక్షతకొనన్వాయము

సభాధ్యక్షుడగు శ్రీయుత మదనమోహనుమాలవ్యాగారు, ఉల్లాసా పూరితులగు ప్రతినిధి క్రేకుక బృందములయొద్దను నీ క్రిందివిధమున నుపన్యసించిరి:— మనకున్న సావకాశములలో జాతీయ పునర్నిర్మాణమునకై సగము శక్తి వినియోగించినను హిందూ సంఘముయొక్క ప్రస్తుతదగ్ధతవలన సింగియంకడెవారము. కడచిన 50 సంవత్సరములలో మనము మన శక్తిని వృథా చేసినాము. మన సంఘములోకి ప్రవేశించిన చెడుగును మనము పారద్రోలవలెను. మనవారి హక్కులకు భంగము కలుగకుండునట్లు హిందూ సంఘములోనివారికి కారీకబలము గలుగునట్లు చేయవలెను.

ఇతరులహక్కులకు భంగము కలుగజేయము

1922 సంవత్సరము ముట్టనులో జరిగిన ఘోర కార్యముల యనంతరము నేను ఈ సభను స్థాపించి హిందూ సంఘ పునర్నిర్మాణమునకై ప్రయత్నింప బూనుకొంటిని. హిందూ మహాసభ యితరుల హక్కులను ప్రతిబంధకముగా పనిచేయు సంస్థకాదు. హిందూమత సంఘమును పునర్నిర్మించి, హిందువుల హక్కులకు భంగము లేకుండ చేయుటయే యీ సభ యుద్దేశమైయున్నది. మనలను మనము రక్షించుకొనగలిగి, తనంతరబలము మనకున్నగాని, మన శ్రీల గౌరవమును, మనదేవాలయముల పవిత్రతను మనము రక్షించుకొనజాలము. మన పౌరసత్వపు హక్కులుగూడ మనకు లభింపవు. మనము మహమ్మదీయుల సంఘటనమును ప్రోత్సహించుటలేదు. ఇతర మతస్థులను తమలో చేర్చుకొనుటకు వారినున్న హక్కులు మనకుగూడ నుండవలెనని మనము కోరుచున్నాము. తమ సంఘములో చేరినవారిని రక్షించుటకు ఆ సంఘమునకు శక్తిలేనిది దేశములో వివిధసంఘములకు శాంతియుండనేరదు. దేశములో వర్ణజాతి వినశితలేక ప్రతిపార్సని రక్షించుటకు పౌరశాంతి దశమును సంపాదించుట యుండవలెను. కాని ఈ ప్రయత్నమింకను ఫలపంతము కాలేదు. జాతీయభివృద్ధికై ప్రతిసంఘమువారును అన్యసంఘముల హక్కులను రక్షించుటకు పూనుకొనవలెను.

సాంఘికదురాచారములు

మహాజనులారా, హిందూ సంఘములోని దురాచారములను, దురాచారములను మనము నిర్మూలము గావించవలెను. మనసోదరుల శారీరకబలమును వృద్ధిచేయవలెను. మనతోడివారిని సోదరులాలె గౌరవించ నేర్చుకొనవలెను. మనకు విధించిన ధర్మము ననుసరించి ప్రవర్తించ మనము నేర్చుకొనవలెను. ఉపన్యాసాంతరము, 11. 30 కు సభ ఆనాటికి ముగిసెను. మరలనేడు సమావేశమగును. ఈ ఉదయము పండిత మదనమోహను మాలవ్యాగారు సాంఘిక సంస్థలను కొన్నిటిని దర్శించిరి. శుద్ధిసహజసభ నేడు ఉదయము 9 గంటలకు జరుగును. గోవా శుద్ధిసభ్యులమునందు ప్రసిద్ధిజెందిన. వినాయకరావు మమూర్కార్ అధ్యక్షత వహించెరు.

చూటిస్త్రేబుమీద చెప్ప విసరుట

6 నెలలు కఠినశిక్ష.

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 20:— బదిలీపసాదు అను పాత దొంగ కోర్టులో మాజిస్త్రేబుపై చెప్పబడిరి. రాజధాని మాజిస్త్రేబు హెచ్. కె. డి. గారు ఈకేసు విచారించిరి. నిందితునకు 6 నెలలు కఠినశిక్ష విధించిరి. (శ్రీ పేన్.)

మీరటు కుట్ర కేసులు

ముద్దాయిలను బేడీలతో తెచ్చుట

మీరటు, ఏప్రిల్ 20:— మీరటు ప్రభుత్వరగతి మేజిస్ట్రేటు సి.యూ.మింగు పరమగారు కుట్రకేసు సందర్భమున జప్తుచేయబడిన కాగితము లన్నింటిని పరిశీలన నియమింపబడిరి. ప్రతిదినము ఉదయం 10-12 గంటలవరకు వారా కాగితములను జాచుచు తరువాత తమపని జూచుకొనుచున్నారు.

చేతికి బేడీలు చాలకుండుట

18 వ తేదీన ముద్దాయిల రిమాండువిచారణగూర్చి వివరములు తెలియజేయెను. ముద్దాయి లందరికి చేతికి బేడీలువేసి జెయిలునుండి మోటారులపై తీసుకొనివచ్చిరి. బ్రాడ్లి గారిచేతికి తగినంత పెద్దసంకెళ్లు దొరకనందున వారినివాత్రము విడిగడిసి కొనివచ్చిరి. ఇంగ్లాండులోనున్న తన న్యాయవాదుల సలహాగై కొనుటకు లేఖలు వ్రాయుతగు అవకాశము లొసంగవలెనని బ్రాడ్లిగారు కోరిరి. కొందరు బైడిలు తమవద్ద జప్తుచేసినగ్రంథములు తిరిగి ఇచ్చినచో వాటినినదివి ప్రతివాదము స్థిరపరచుకొందుననిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు విచారించుచునిరి. రిమాండు ఉత్తరవొసంగబడెను. పిదప ముద్దాయిలను జెయిలుకి చేతి సంకెళ్లతోనే గొంపోబడిరి.

లేఖలను సరిగ అందనియకుండుట

సి.వి.డి.ఉద్యోగులహోర్లు, ఖాల్బిసిదికుమారస్సేనుగార్లు నిన్నను కుట్రకేసు ముద్దాయిలను జూచిరి. అనేక విషయములగూర్చివారితో ముచ్చటించుచు ఎగతాళి చేసిరి. వారి మాటలలో ముద్దాయిలు జెయిలులోనుండి వ్రాసిన లేఖలలోని విషయములుగూడ వారికి దెలిసినట్లు నూచించిరి. ముద్దాయిల లేఖలను అధికారులు సరిగ అందనిచ్చుటలేదు. పండిత జనహరి లాలు నైప్రహాగారు కలకత్తాలోనున్న హాలీముగారికి వ్రాసిన లేఖనుగూర్చి దెలిసి వారికి కేసువిషయము లెక్కువగ తెలిసి యుండుననిరి.

జెయిలులో సేకత ఉపాధినిగారిగదియందు రాత్రి తేలు, అగుపడి చాల అల్లరచేసెను. రాత్రి నిద్రలేకుండెను. ప్యారిలాలు శర్మగారు ధరపీరు సింగుగారి తరపున జామీను దరఖాస్తు జెట్టిరి.

ముద్దాయిల సందర్శననిధి

బొంబాయిలో, కె. ఎఫ్. నారిమనుగారు అధ్యక్షులుగ ను, ఎ. ఐ. జె. జి న్యాయ, వి. ఎ. ఐ. మె హి మె రి, యూనపు మెహరల్లిగార్లు సభ్యులుగాను ఒకసంఘము యేర్పడి మీరటు బైడిల ప్రతివాదమునకు నిధిసమూలు చేయనిశ్చయించిరి. ఇప్పటికి వసూలయిన రూ 500 వెంటనే మీరటునకు పంప నిశ్చయించిరి.

జోషిగారిని అలహాబాదునకు మార్చుట

మీరటు 20:— పి. సి. జోషిగారిని జెయిలునుండి నేడుదయమే పోలీసు కాపలాతో అలహాబాదునకు గొంపోబడిరి. 22 తేదీన వారిలాపరీక్ష ప్రారంభమగును. 29 తేదీనరకు జరుగును. వచ్చేనెల 1 వ తేదీనరికి తిరిగి వారిని మీరటు జెయిలునకు గొంపోయిరి. (శ్రీ పేను.)

సుప్రసిద్ధమైన ఇంటర్ నేషనల్ ట్రక్కులకు, దక్షిణ ఇండియాకు వెస్టుకోస్టుతో సహా మేము సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటరులుగా నియమింపబడియున్నామని యిందు మూలముగా సంతోషముతో తెలుపుచున్నాము. త్వరలోనే కన్వైనెన్ మెంటు రానున్నది. వేగముగా తీసుకొనుటకై ఆర్డరులను ఇప్పుడే డిసగుడు. సబ్ డిలర్లు కావలెను.

Madras Motor Sales Co.,
28, General Patters Road, Madras.

ఆంధ్ర దేశమున గాంధీమహాత్ముని సంచారము

మహాత్మునిచే ఎంగు యిండియా పత్రికకు
సంపాదక వ్యాసము

“ఆంధ్రదేశమున నాసంచార మెన్నడో జరిగి యుండవలసి నది గాని వీలులేకనేను చాలసార్లు వాయిదాలు వేసి వేసి చివరకు నేటికి దానిని నెరవేర్చు గలుగుచున్నాను. ఇటు నపుడే గ్రీష్మకాలములు కనుపట్టుచుండుటచే నాకును ఏర్పాటులను చేయవలసినవారికినిగూడ చాల కష్టముగానే యున్నది. వేసవి నామట్టుకు చాల తీవ్రముగానే యున్నది. అట్టి స్థితిలో ప్రతిదినమును దీర్ఘప్రయాణములు చేయుచుండుటచే నా శక్తి క్షీణింపజేసినది. ప్రతిదినమును మోటారు కారులలో ప్రయాణము చేయవలసియున్నదిగాని పగలు 10 గంటలు మొదలు సాయంకాలము 5 గంటల వరకును నాకు సంపూర్ణముగా విశ్రాంతి లభించుచున్నది. ఈ 7 గంటలలోను ప్రతిదినమును ఒకగంట సేపు మాత్రము నేను నూలు నడుపుచుందును. తక్కిన ఆరు గంటలలోను కొంత సేపు విశ్రమించుట కొంత సేపు పత్రికలకు వ్యాసములను వ్రాయుట మరికొంతసేపు ఉత్తరములను వ్రాయుట మున్నగుపనులను చేయుచుండును.

హైదరాబాదు

ఆంధ్రదేశసంచారము నైజాముగారి హైదరాబాదు నగరమునందే ప్రారంభమైనది. అటునుండి డాక్టరు లతీఫ్ గారు వాడిజంక్షనుకు వచ్చి మమ్ములనందరిని సర్వవిధముల నాదరించి హాయిదరాబాదుకు గొనిపోయిరి.

హాయిదరాబాదు రైలుస్టేషనులో వేలకొలది ప్రజలు గుమిగూడుటచే రైలుబండిలోనుండి మేము చేరువనున్న మోటారుకారులలో నెక్క-గలుగుటకు 45 నిమిషములు పట్టినది. మమ్ము నాహ్వానించుటకు వారికిని, వెళ్లుటకు మాకునుగూడ సామ్యకలదుగాన శ్రమతి. సరోజినీ దేవిగారి గోల్డెన్ ట్రెప్లో భవనమునందే మాకు బస యేర్పరపబడెను. అదట దేవిగారి భర్త నాయుడుగారును ఆమెకుమార్తె పద్మజమును మాకు సకలసౌకర్యములను సమకూర్చిరి. హాయిదరాబాదు స్వాగతమున కంతకును శ్రీయుత వామను నాయకుగారే ప్రధాన భారపాహుడుగా నుండెను. నాయకుగారును వాలంటీరులును పోలీసువారును కలిసి పనిచేసినను గూడ బహిరంగసభలో జనసమగ్ధ మపారముగా నుండుటచే సర్దుబాటు చేయుటకు వారి కలవి కాకుండానే పోయినది. వేలకొలది ప్రజలు నలుప్రక్కలనుండియు త్రోసికొని వచ్చిరి. మరిపెక్కుస్థలములకుగూడ నాయకుగారు మమ్మును తోడ్కొనివెళ్లిరి. దేశభక్తకొండ వెంకటప్పయ్యగారి భార్య పక్షవాతముచే బాధపడుచుండెను ఆమె నింట వదలివేసి ఆయన హాయిదరాబాదులోనే మమ్ములను కలసికొనెను. ఈ సమూహ పట్టిక నతడే సిద్ధపరచి నా కొసగెను.

హాయిదరాబాదులో లభించిన మొత్తము	10837-18-8
హాయిదరాబాదుపౌరులు	5025-0-0
సికిందరాబాదుపౌరులు	2557-1-1
సభలలో వసూలు	325-10-0
సెదం వ్యాపారమండలి	108-0-0
తాండూరు వ్యాపారమండలి	101-0-0
వికారాబాదు	10-0-0
శంకరపల్లి	50-0-0
చిల్లరవసూలు	60-0-0
ఆదిహిందూపాతశాల, హాయిదరాబాదు	161-0-0
పి. బి. పి. స్కూలు, సికింద్రాబాదు	15-0-0
సికింద్రాబాదువర్తకులు	116-0-0
హాయిదరాబాదు స్త్రీలసభ	689-14-2
చిల్లరవసూలు	174-4-0
శ్రీయుత ధనరాజుగారి వాగ్దానము	1000-0-0

మొత్తము ... 10837-18-8

అదివర కనుకొనినదీనిని గాక యీ ఏప్రిలు నెల 7 వ తేదీ సాయంకాలమున మేము హైదరాబాదునుండి బయలుదేరితిమి. కాలమును కూడదీయుటకు దేశభక్తుడు ఆరాతి 3 గంటలకు బోనకలు స్టేషనులోదిండి అటునుండి మోటారుబండ్లలోకొన్ని గ్రామములకు తీసికొని వెళ్లెను. ధన మిచ్చుట కంగీకరించిన గ్రామములకు మాత్రమే మేము వెళ్లుట కేర్పాటు చేయ

బడెను ఇది అవసరమునుబట్టి చేయబడినదేర్పాటుగాని బుద్ధిపూర్వకముగా చేయబడినదిగాదు. గ్రామస్థులను ధనముతో గావారు మరతులను నిర్ణయించి వృద్ధినిందించిన తమ ఆత్మగౌరవ ప్రాముఖ్యమును వెల్లడించిరి. “మీకు ధనము కావలసినచో గాంధీని మాయెడుట పెట్టుడు” అని వారునుడివెరి. అనగావారిటుల పెట్టుకుగా ననియుండెరు. గాంధీగారిదర్శనము మాకు కావలెనని చురువుగానే అనియుండురు. అమాయకులును సద్భావధీరులును గ్రామవాసులు ఉత్సాహితీయులనునే ఇటులకొరిరనుట కెట్టి సంశయమును లేదుగాని బలహీనుడగు నీ ముదుసలి యిటుల జనహక్కుటమునకును దుర్భరముగు రొవికును పాలై గ్రామగ్రామమునకును వెళ్లి వేలకొలది ప్రజల వెర్రిచూపులకు గురిగానునీ వచ్చుటవలన కలుగగల శ్రమమూత్రము వారు గుర్తింపజాలక పోయిరి. కాని యీసంచారమువలన నాకు చుంచి అనుభవమే కలిగినది. ఆంధ్రదేశమునందలి గ్రామములలోని స్థితిగతులను చాల కొద్దిగానే యెనను నేను తెలిసికొనగలిగితిని. నేను సభలో కూర్చుండి ధనమును గ్రహించుటతప్ప నచు మీరేమియును చేయలేదుగాన నేను తెలిసికొన గలిగినది మిక్కిలి తక్కువయేయగును. గ్రామములలో వ్యవకాలముండి గ్రామస్థులతో సంభాషించుటకు గూడ కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు నా కవకాశము కల్పించియున్నచో అందువలన నాకధికముగు లాభమే కలిగియుండును గాని అది అటుల జరుగ లేదు.

ఇటువైని నేను వ్రాయునట్టి వ్యాసములలో మరికొన్ని ముఖ్యవిషయములను తెలుపగలనని నమ్ముచు నిపుడింతటితో విరమించుచున్నాను. మరికొన్ని విశేషముల నిచ్చినవారిపట్టిక దిగువను వివరించుచున్నాను. మే మెంతకీ ప్రముఖ ప్రయాణము చేసినదియును దేశమంతయును కొంతవరకు వెళ్లగలిగినదియును దీనివలన విదితము కాగలదు.

7-4-29 మునగాలరాజుగారు హైదరాబాదులో	1500-0-0
హైదరాబాదునుండి బోనకలు	
వచ్చుదారిలో	10-8-10
8-4-29 లింగాల	22-11-9
మొక్కపేట	40-13-9
జగ్గయ్యపేట	622-0-3½
సోంకంచి	116-0-0
జయంతిపురం	500-7-0
9-4-29 నందిగామ	1232-8-6
గుంటుపల్లి	130-0-0
ఇబ్రహీంపట్నం	601-0-0
10-4-29 నూజివీడు	1705-9-4
గొల్లపల్లి	280-5-0
ఆరుగొలను	1196-0-0
కానుమోలు	58-8-3
వీరపల్లి	140-0-0
పొట్టిపాడు	41-0-0
అతుకూరు	184-1-9
బెజవాడ	4735-3-1½
11-4-29 గుణదల ఖద్దరుసంస్థ	1220-4-3
మొగలరాజపురము	1211-0-9
పడమరలంక	1434-0-0
(దీనిలో లాలాజీనిధికి రు 20 1-0-0)	
పోరంకి	141-10-0
ఈడుపుగల్లు	887-8-1
పునాదిపాడు	629-12-0
గొడవర్రు	440-0-9
నెప్పల్లి	517-1-0
ఆకునూరు (దీనిలో 26 లాలాజీనిధికి)	218-0-0
గండికోట	8-0-0
12-4-29 కుమ్మూరు	401-0-0
పుయ్యూరు	695-0-0
చిరివాడ	50-0-0

(ఈ 50 ని లాలాజీ నిధికి)

నగలు చామాషా వెల	600-0-0
మొత్తము	21570-2-5
హాయిదరాబాదులో వసూలు	10837-18-3
మొత్తము	31907-15-8
(మో. క. గాంధీ, ఎంగుయిండియా	18-4-29.)

ఫ్రాంకు నాయిసుగారు

ఇండియా ప్రభుత్వవిద్యాశాఖ కార్యదర్శిగ
బాజిపాయిగారిస్థానే నియమింపబడిరి.

(ప్రె. ఫో. బి.)

ఎక. సంజీవరాయుడుగారు

ఆంధ్రుడయ్యును, అక్షరజ్ఞానము లేనివాడయ్యును, గణితమునందు విశేషజ్ఞాని. ఎంతటి తెక్కలనైన అవలీలగ నోటిని చెప్పగలడు. ప్రొద్దుటూరునివాసి.

(ప్రె. ఫో. బి.)

పి.ఎం. బాబలిగారు

ప్రథమ భారతీయవైమానికుడు. ప్రయాణికులను విమానముపై దీసికొనిపోవుటకు బ్రిటిషులై సెన్సు పొందెను. 22 ఏండ్ల ప్రాయమువాడు. ఈస్టరను ఎయిరువేసు లిమిటెడు కంపెనీలో నియమింపబడిరి.

ఆయుధ విస్తరణము

ఆయుధ విస్తరణము గూర్చి జిసీవాలో జరుగుచున్న యాలోచనలు, ఈమార్గమునను సమీక్షించునది తోచుచున్నది. ఇంతకుపూర్వము జరిగిన సమావేశములో, రుష్యాప్రతినిధి సంపూర్ణాయుధ విస్తరణమును ఆదర్శముగ వైకొని, దానిని జేరుటకు నలయునూర్ధముల నవలంబించవలయునని కోరగనే, సభ్యులలో కలవర మేర్పడెను. రుష్యాప్రతినిధి గావించిన సూచన వెంటనే నిరాకరింపబడెను. ఈమారు రుష్యాప్రతినిధి యగు లిట్విన్సోగారు, ఆయుధములను చాలనరకు తగ్గింపవలెనని కోరుచు, అందుకు వలయు మార్గములను సూచించిరి. సైనికులను, పైనిక పరికరములను దామాషాపద్ధతి ననుసరించి తగ్గింపవలయు ననియు, స్వల్పరాష్ట్రములకు మాత్రము మినహాయింపు గావించవచ్చుననియు చెలిపిరి. వాయువిమానములనుండి అగ్నిగోళములను విసర విలు లేకుండ ఏర్పాటు జేయవలయు ననియు, విష నాయుప్రయోగమును రాసాయనికయుద్ధసాధనములను నిషేధించవలయు ననియు, గొప్పయుద్ధనౌకల స్థానమున స్వల్పనౌకలను జేర్చి, వాని సంఖ్యను తగ్గింపవలయు ననియు, జలాంతర్గాముల సంఖ్యను తగ్గింపవలయు ననియు గూడ వీరు కోరిరి. ఆయుధవిస్తరణ సంఘమువారు, రుష్యా ప్రతినిధిసూచనలను మరల నిరాకరించి, పినిని చర్చ కాధారముగ వైకొన విలు లేదని నిర్ణయించిరి. 1925 సంవత్సరమునందు, కమిటీవారు తయారు జేసిన చిత్త్ర విధానముగూర్చి చర్చ జరుపవలెననియు, అవసర మగుచో దీనికి సవరణల చేపట్టవలయు, నిరూపించిరి.

రుష్యా ప్రతినిధి చెలిపిన సూత్రములను, తుర్కీ, జర్మను ప్రతినిధులుమాత్ర మామోదించిరి. ఇంతవరకు జరిగిన సందర్భములబట్టి, ఆయుధవిస్తరణము విషయమునగాని, ఆయుధములను తగ్గించు విషయమునగాని, జిసీవా సమావేశము తీవ్రచర్యలకు బూనదని తేటపడుచున్నది. ఆయుధవిస్తరణము జరుగనంతవరకు, కెల్లాగు శాంతి ఒడంబడిక ఎటుల ఫలప్రదమగునో తెలియదు. ఈసందర్భమున బ్రిటీషు ప్రతినిధులగు కుషెడను ప్రభువుగారు గావించిన ప్రసంగమును గమనింపవచ్చును. నౌకాసమన్య విషయమై కమిటీలో తీవ్రభేదాభిప్రాయములు గలవని, వీరు సూచించిరి. ఇంతవర కీ విషయమై జరిగిన ప్రయత్నములన్నియు, విఫలమయినవని, కుషెడనుగారి తలంపు, నౌకల విషయమై ఒడంబడిక గుదురువరకు, ఇతరమగు ఆయుధముల విషయమును నిలిపి యుంచక, భూమ్యాకాశములందు యోగింపబడు ఆయుధ పరికరముల గూర్చి ఒడంబడిక నేర్పరచికొనవలయునని, వీరు కోరిరి. ఆయుధ

సమన్య విషయమై ఇంతవర కెట్టి పరిష్కారము గుదురనందులకు, కుషెడనుగారు తమ విసుగు దలను, అసహనమును వ్యక్తపరచిరి. కాని, విసుగు దలవలన ప్రయోజన మేమి? వివిధజాతులును ప్రపంచమే మూలో చించి, యుద్ధ బహిష్కారము నంగీకరించిన రీతివలె, ఆయుధ బహిష్కారమునకు గూడ గడంగినగాని ప్రయోజన ముండదు. ఈవిషయమై ఏదియో యొకజాతి మార్గదర్శకము గావలయును.

అన్నిజాతులును కదలిక చూపువరకు, తా మేమియు చేయజాలమని, ప్రతిజాతియు చాటుచుండుచో, అభివృద్ధి ఎన్నిటికిని సాధ్యపడదు. యుద్ధ బహిష్కారము విషయమున అమెరికా నాయకత్వము వహించినట్లు, ఆయుధ నిర్ణయమువిషయమున ఇంగ్లండు నాయకత్వము వహించి పాటుబడుట వలన ఫలముండును. భూమిపై విజృంభించు సైన్యముల విషయమున, ఇంగ్లండు ముందుగ నెట్టి మార్గ మవలంబింప విలులేదని, కుషెడనుగారు తేటపరచిరి. కారణ మేమి? యూరపునందలి పెక్కు దేశములలో నిర్బంధ సైనికపద్ధతి యమలులో నున్నది. ఇంగ్లండునం దట్టిపద్ధతి అమలులో లేకున్నది. అందుచే ఆదేశము లొకపర్పాటును సూచించుచో, ఇంగ్లండుగూడ అందుకు సమ్మతించునని, కుషెడనుగారు సూచించిరి. ఇక ఆకాశము నందలి యుద్ధసాధనముల విషయమున, కుషెడను ప్రభువుగారు ఇంగ్లండు విషయమున మినహాయింపు గోరుచున్నారు. బ్రిటీషు సామ్రాజ్య మతి విస్తారమయినదగుటచే, సామ్రాజ్యరక్షణకు వలయు ఏర్పాటులకు, అవకాశ మియవలయునని వీరు గోరుచున్నారు. వీరిప్రసంగము గాంచిన, నౌకల విషయమై ఎట్టి యిబ్బందులు గలవో ఆకాశవిమానముల విషయమునను, సైనిక నివహముల విషయమునను అట్టి యిబ్బందులే గలవని తోచును. అట్టి తరి, ఆయుధవిస్తరణమువిషయమున గాని, ఆయుధములను తగ్గించు విషయమునగాని, ఒడంబడిక గుదురుటకు వీలుగునని తోచదు. ఒకజాతి కొకరకపు యుద్ధ పరికరములు గావలసిన యెడల, మరియొక జాతికి మరియొక రకపు యుద్ధపరికరము లవసర మగుచున్నవి. ఇంగ్లండుకు, నౌక లవసరము, వాయు విమానము లవసరము. ఫ్రాన్సు మున్నగుదేశములకు జలాంతర్గాములును, సైనికులును ఎక్కుడవ సరములు. నౌకలతో బనిలేనివారు నౌకలను తగ్గింపవలయుననియు, సైనికులతో సంతగ బనిలేనివారు సైనికులను తగ్గింపవలయు ననియు, వాయువిమానములతో బని లేని వారు వాయువిమానములను తగ్గింపవలయు ననియు, ఎచ్చరించిన నేన్నిప్రయోజనముండును? ఎవరికి గావలసిన యుద్ధపరికరములను వారు నిలుపుకొని, యితరుల కవసరమగు ఆయుధములను తగ్గించ గోరుటచే, ఒడంబడిక గుదురుట కవకాశ ముండదు. అందుచే, వివిధజాతుల వారును, మున్నందు ఆదర్శము నొకదాని నేర్పరచి కొనవలయును. ఆపివృత్తి ఆదర్శమును చేరుటకు సాధనములను నిరూపించవలయును. రుష్యా ప్రతినిధి తెలిపిన ఆదర్శము అంగీకార యోగ్యముగానిచో, నేరొక ఆదర్శమును నిర్ణయింపవచ్చును. అతియ గాని, గమ్యస్థాన మెదియో స్పష్టముగ లేకుండ, మార్గములను నిరూపింప బ్రయత్నించుట,

వ్యర్థప్రయత్న మగును. ఆదర్శమును స్పష్టముగ నిరూపించునెడల, నౌకల విషయమునను, సైనికుల విషయమునను, విమానముల విషయముననుగూడ ఒడంబడిక గుదురుటకు సాధ్యపడును. లేనియెడల, ఎన్నిప్రయత్నము లిట్టి సమావేశములు గూడినను, అనుకూలఫలము గలుగుట దుర్లభ మగును. ఇప్పుడు అనుకూలమగు ఒడంబడిక గుదురనిచో, తాము ప్రపంచమున పరిహాసపాత్రు లగుదుమని, కుషెడను ప్రభువుగారు నుడివిరి. కాని, లక్ష్యమును నిర్ణయింపకుండ, ఒడంబడిక గుదురవలయు ననుట, నేల విడిచి, సాముజేయుటవలె నుండును. భావిపరిణామ మెటులుండునో చూడవలయును.

తిరిగి పత్రికాశాసనమా?

యూరపియను సంఘమువారికి నిర్బంధముల సంతక ప్రయోగించినను తనివితీరదు. పత్రికానిర్వాహకు లనేకులు నిర్బంధింపబడి, శిక్షితులగుచున్నారు. మిరటు కుట్రకేసులో నలువురు నిర్బంధింపబడి యున్నారు. ప్రజారక్షణచట్టమును అడ్డినెన్ను రూపముగ, రాజ్యప్రతినిధిగారు అమలులోనికి దెచ్చి యున్నారు. శ్రేణు యూనియను చట్టము నిర్మితమయినది. దేశమంతయు నిర్బంధములక్రింద నలుగుచున్నను తృప్తి జెందక, కలకత్తా యూరపియను సంఘ కార్యదర్శిగారు, పత్రికల నణచివేయవలయునని, ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి చెలియజేసిరి. పత్రికా సంపాదకులను పీనలుకోడు 124 (ఎ) సెక్షనుక్రిందను, 153 (ఎ) సెక్షనుక్రిందను శిక్షించుట, వీరికి సరిపోవలేదు. పత్రికా నిర్వాహకుని శిక్షించుచో, మరియొక రాష్ట్రము నాక్రమించెదరనియు, అట్టి పత్రికకు చందాదారు లధిక మగుదురనియు, అందుచే పత్రికావ్యాప్తి యధిక మగుట దప్ప శిక్షలవలన వేరులాభము గలుగ దనియు, యూరపియనుసంఘమువారు చాటిరి. ఫార్వర్డ్ పత్రిక అంతరింపకుండ నున్నందులకు, వీరు గినియుచున్నటుల దోచును. ఇక, వీరు గోరున దేమి? పత్రికా నిర్వాహకులబడులు, పత్రికలనే అణగద్రొక్కు చట్టమును నిర్మించుచో, అయ్యవి తిరిగి తలయెత్త జాలవని, వీరు హిత వాసగు చున్నారు. పత్రికాశాసనమును తిరిగి నిర్మించుట వీరి యభిమతము. పత్రికల నీరీతిని నిర్మూలించుటవలన, ప్రజలకన్న పాలకులకే ఎక్కువనష్టము గలుగునని, యూరపియను సంఘము వారు గ్రహింపరయిరి. పత్రికలవలన ప్రజాభిప్రాయము వ్యక్తమగుచుండును. పత్రికలు అసలే రూపు మాయనేని, ప్రజాభిప్రాయమును గ్రహించు నవకాశమును పాలకులు గోల్పోయెదరు. ప్రజలలో నసంతృప్తి మరింత వ్యాపించునుగాని తగ్గజాలదు. ప్రజల స్వాతంత్ర్యాభిలాష నీరీతిని అణగద్రొక్కుట యసంభవము. ఈసంగతి పెక్కుప్రయోగములు తేటపడినను, యూరపియను సంఘమువారు ప్రాత మార్గములనే యవలంబింప గోరుట, ఎంత చిత్రమో యూహింపవచ్చును. ప్రభుత్వమువారు, ప్రతి కూలప్రచారము నలిపి, పత్రికలప్రచారము నరికట్టవలయునని, యూరపియను సంఘము వారు గోరుచున్నారు. అన్నిపత్రికలును ప్రభుత్వప్రకటనములను పూర్తిగ ప్రచురించుటలు, నిర్బంధింపవలయునని, వీరు చాటుచున్నారు. కాని అట్టిప్రకటనలను, ప్రజలు చదువనియెడల, చదువునటుల

గూడ నిర్బంధింపవలయు నని మీరు గోరెదరేమో తెలియదు. హిందూదేశమువలన ఎన్నియో లాభముల గడించి, పొట్టబోసికొనుచున్న యూరపియును సంఘసభ్యులు, దేశభాగ్యదయమునకు తీరని నష్టము గలిగింప బ్రయత్నించుట కృతఘ్నత దప్ప వేరు గాదు. ఇట్టి అలజడిరోజులలో, యూరపియును సంఘమువారి సలహాలను ప్రభుత్వమువారామో దించినను, ఆశ్చర్య ముండదు.

బెంగాలుశాసనసభ రద్దగుట

వారము దినములలోపల బెంగాలు శాసనసభయు, అస్సాం శాసనసభయు రద్దగుట వింతగ దోషకమానదు. బెంగాలు శాసనసభను రద్దుజేయుటకు గల కారణములను, గవర్నరుగారు వివరించిరి. ద్వంద్వప్రభుత్వమును పునరుద్ధరించుటకు వీరెంత ప్రయత్నము జేసినను, లాభము లేకబోయెను. అందుచే, శాసనసభను రద్దుజేసి, వెంటనే ఎన్నికలను జరిపింపవలయునని మీరు సమకట్టిరి. ఈమారు జరుగు ఎన్నికలలో, ద్వంద్వప్రభుత్వమును నిర్వహించు వారు విజయము గాంచెద రని, మీరు తలచియుండ వచ్చును. అస్సాం నందును, శాసనసభను రద్దుజేయుటలో, ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమును నిర్వహించు వారికే విజయము గలుగునని, గవర్నరు గారు హింపించి నటుల, వంగదేశ పత్రికా విలేఖకులు తెలుపుచున్నారు. బెంగాలు శాసనసభలోను, అస్సాం శాసనసభలోను కాంగ్రెసుపక్షమువారి ప్రాబల్య ముండటం, అధికారులకు కంటకముగ నున్నది. బెంగాలులో, ద్వంద్వప్రభుత్వమును పునరుద్ధరించుట కెంత ప్రయత్నించినను, ఇంతవర కట్టి ప్రయత్నములు ఫలము గాంచలేదు. ప్రతి మంత్రీవర్గమును మూన్నాళ్లముచ్చటగ పరిణమింపసాగెను. దేశబంధుదాసుగారు నాటి నవీ జములు, స్థిరముగ నాటుకొనుటచే, బెంగాలునందు ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము నిలువదయ్యెను. రాబోవు ఎన్నికలకు బిమ్మట నయినను, ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము కొనసాగునను నమ్మకమున కేమాత్రము తావు గనుపించదు. అస్సాంనందును, వంగదేశము నందును, వోటరులు కాంగ్రెసు పక్షమువారి నేతప్పక ఎన్నికొని, తమ స్వాతంత్ర్యాభిలాషను వ్యక్తపరచెద రనియు, దాసుగారి సంకల్పమున కేమాత్రము అంతరాయము గలుగకుండ కాపాడెద రనియు నమ్మెదము. ఎన్నికలు జరుగులోపల కాంగ్రెసు ప్రచారము సావకాశముగా జరుగుటకు వీలుండదు. ఎన్నికలు అతిత్వరితముగ జరుగనున్నవి శ్చేతయినను, వోటరులు తమభర్తమును ప్రశంసాపాత్రముగ నెరనేర్చెదరని తలంప నవకాశముగలదు. ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానము భగ్నమున మధ్యరాష్ట్రములలో గూడ గవర్నరుగారు శాసనసభను రద్దుజేసెదరేమో చూడవలయును. గడువునమయము రాకముందే, శాసనసభలను రద్దుజేయుటవలన, కాంగ్రెసుపక్షము బలహీన మగు నని, అధికారులు భావించియున్నను, తద్వ్యతిరేక ఫలము చేకూరుననుటకు సందియము లేదు. మిగిలిన రాష్ట్రములవారు, ద్వంద్వప్రభుత్వమును నిర్వహింపక, సత్వర స్వరాజ్యనిధితై పాలుండ బద్ధకంకలులైనవారినే, ఎన్నికొని పైమను కమిషనుకు తగిన జవాబిచ్చుట లాభకరము. ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు, ఉద్యోగస్వీకారమును ఏకగ్రీవముగ

నిరాకరించియుండుటచే, ఆంధ్రుల కర్తవ్యము స్పష్టమయినది. సందేహముల కెట్టితావు లేకుండ జేయబడినది. ఆంధ్రరాష్ట్రము కాంగ్రెసు ప్రతినిధులనే అధికముగ నెన్నికొని, ఆంధ్రుల గౌరవమును కాపాడుగాక యని కోరెదము.

ఆంధ్రదేశము : మహాత్ముని పర్యటనము

ఆంధ్రదేశమునందు, గాంధీమహాత్ముని పర్యటనము జయప్రదముగ సాగుచున్నందులకు సంతసము గలుగుచున్నది. కృష్ణామండలము ఏబదివేలకు బైగ కద్దరునికి సొమ్ము నిచ్చెను. గుంటూరుమండల మింకను ఎక్కుడు ద్రవ్యము నిచ్చు సూచనలు గనుపించుచున్నవి. గుంటూరు, బాపట్ల, రేపల్లె, ఖాజీపాలెము, మంత్రెనవారిపాలెము, ధూళిపూడి, కావూరు, గోవాడ, తెనాలి, ఈమని మున్నగు గ్రామములు కద్దరుపట్ల తమకు గల యభిమానమును కార్యహాసము దాల్చుజేసి, మహాత్ముని ప్రశంసకు పాత్రము లయ్యెను. మిగిలిన గ్రామములుగూడ తమధర్మమును ప్రశంసాపాత్రముగ నిర్వహించు నని నమ్మెదము. కొన్ని తావులనుండి ప్రజలకు ఆశాభంగము గలిగినటుల లేఖలు మాకు జేరుచున్నవి. గాంధీమహాత్ముడు బండి దిగి, తమస్వాగతమును సంపత్తికరముగ గ్రహింపలేదని, ప్రజలు విచారపడుట వింతగాదు. ప్రజలు మహాత్ముని పట్ల జాపు గౌరవభావము, జాతీయోద్యమము పట్ల వారికి గల గౌరవమునకు ప్రబలనిదర్శనము. కాని, ఆంధ్రు లొక్కసంగతిని గమనింపవలయును. గాంధీమహాత్ముడు, సామాన్యవ్యక్తి గాడు. హిందూ దేశమున కంతకును, అతడే రక్షకుడుగ గనుపట్టుచున్నాడు. భావికార్యక్రమమును సరియగు మార్గముల నిర్ణయించి, హిందూదేశమును స్వరాజ్యమునకు గొంపోవుటకు, మహాత్మునికన్నను సమర్థులొకొకరు గనుపించరు. కలకత్తా కాంగ్రెసు మహాసభకు పిమ్మట, మహాత్మునిభారము మరింత యధికమయినది. విదేశవస్త్రబహిష్కారమును సాధించు బాధ్యతను మహాత్ముడు వహించెను. అయ్యది కద్దరు నిర్మాణముద్వారా కొనసాగునని మహాత్మునకు చెలియును. అందుచే, కద్దరునికి ద్రవ్యమును సంపాదించి, కద్దరు ఉత్పత్తి నధికముజేసి, సాధ్య మగుసంతృప్తిలో బహిష్కారమును పూర్తిజేయవలయు నను సంకల్పముతో మహాత్ముడు దేశమందంతటను పర్యటనము నలుపుచున్నాడు. ఆంధ్రదేశమున కతడు నడివేసవికాలములో నరుచెంచెను. ఇట్టి సీతిలో, మహాత్ముని ఆరోగ్యమున కేమాత్రము భంగము కలుగకుండ కాపాడి, వారి పర్యటనమును పూర్తిగావించుట ఆంధ్రుల పరమధర్మము. మహాత్ముడు తరుచుగ బండిదిగి ఎక్కుటవలన, వారి కాయాసము గలుగుచుండెను. ఇటుల మరికొంతకాలము జరుగుచో, వారి పర్యటనమున కంతరాయము గలుగవచ్చును. వెనుక జబ్బుచేసి కుదిరిన పిమ్మట, మహాత్ముడు వెనుకటి బలమును తిరిగి సంపాదించలేదు. వారి దేహస్థితి నానాటికి న్నీడించుచున్నది గాని, బలముటలేదు. ఆ కారణముచే, మహాత్ముని కోర్కెపైని, తరుచుగ బండి దిగుచు నెక్కుటవలన గలుగు శ్రమను నివారించుటకై, వారు బండిమీదనే గూర్చుకొను నటుల ఏర్పాటు చేయబడెను. ఇట్టి ఏర్పాటు నలువురకు ఆశాభంగము కలిగించుట సహజమయినను, మహాత్ముని తరచుచౌర్యల్యమును గుర్తించి వారు పూనిన కార్యమునకు ఆంధ్రు లెల్లరును తోడ్పడెదరుగాక యని కోరెదము. మహాత్ముని ఆరోగ్యమున క్షాభంగముకలుగకుండ వారి సంకల్పము నెరవేరుగాక!

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల కష్టము లింకను తగ్గలేదని, పరిస్థితులు తేటపరచుచున్నవి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తమ ఏజెంటును నియమించినను, ఎంచదగిన అభివృద్ధి జరుగ కున్నది. జోహానెస్బర్గ్ మ్యునిసిపలు సంఘమువారు, వీధులలో తిరుగుచు వస్తువుల నమ్మగూడదని, నిషేధింపబోవుచున్నారు. వీరియుత్తరువు అమలులోనికి వచ్చుచో, భారతీయులలో పలువురకు జీవనాధార మంతరించును. భారతీయులకును తెల్లవారికిని మధ్య విచక్షణ గలుగజేసెడి చట్టములు పెక్కులు గలవు. భారతీయుల వాణిజ్యపు హక్కుల కివి తీరని అభ్యంతరముల గలిగించుచున్నవి. అందుచే, ఇట్టి చట్టములను రద్దుజేసి, తమ హక్కులను రక్షింపవలయునని, దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు మొరబెట్టుచున్నారు. ఈ విషయమై, ఇండియా ఏజెంటుగా రెట్టిచర్య దీసికొందురో, చూడవలయును.

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి సయనము

గా. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు, తూర్పుఆఫ్రికాకు నేటిదినము సయనమగుచున్నారు. తూర్పుఆఫ్రికాలో భారతీయులస్థితి రానురాను దుర్భర మగుచున్నది. ఈభాగమును శ్వేతమయము గావించి, సమాఖ్య నేర్పరచుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు చేసిన విన్నపములు ఫలింపవయ్యెను. ప్రస్తుతసమయమున, హైందవ దృక్పథమును తేటపరచుటకు, శ్రీనివాసశాస్త్రిగారికన్నను అర్హు లొకొక రుండజాలరు. దక్షిణాఫ్రికా వ్యవహారముల విషయమున, మీరు హైందవాభిప్రాయమును తేటపరచి, కొంత మార్పు గలిగింపగలిగిరి. తూర్పు ఆఫ్రికా వ్యవహారములలో గూడ, అనుకూల మగు మార్పుల గలిగించి, భారతీయుల హక్కులను రక్షించుటకు, శాస్త్రిగారికృషి తోడ్పడుగాక యని కోరెదము.

రవీంద్రుని ఆగ్రహము

మహాకవి రవీంద్రుడు, ఆమెరికాలోదిగి వెంటనే జపానుకు వెడలిసటుల, నేటివార్తలు చెలుపుచున్నవి. ఆమెరికా ఇమిగ్రేషను ఉద్యోగులు ప్రవర్తించుచున్న విధము గాంచి, రవీంద్రుడు ఆగ్రహము జెంది, ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనుటకుగాను ఆక్కడనుండి వెడలిపోయెను. కొన్ని సంవత్సరములక్రిందట, రవీంద్రుడు భారతీయుల యవమానముల గాంచి, కెనడాలో దిగకుండ వెడలిపోయిన సంగతి, పాఠకులకు విదితమే. భారతీయులు ఇంట పరాధీనస్థితిలో నుండునంతవరకు, వారిని ఇతర దేశములలో గౌరవించుట దుర్లభ మని, స్పష్టమగుచున్నది.

బ్రిటిషు కంపెనీ వాటాలు

ఇంగ్లండునందలి ఐదులు ఎలెక్ట్రిక్కు కంపెనీలో, క్రొత్తవాటాను విదేశీయులు తీసికొనవీలులేదని, ఇంతకుపూర్వ మొకనిబంధన గావింపబడెను. ఈనిబంధన, ఆమెరికాలో నలజడి కలిగించెను. నూతన బహిష్కారము పట్ల విదేశీయు లేనగింపు చూడసాగిరి. ప్రబలాద్యోగిన ప్రారంభ మయ్యెను. ఆద్యోగినకు ఫలముగ, నూతననిబంధన ఉపసంహరించుకొనబడెనని, వార్తలు చెలుపుచున్నవి. బ్రిటిషు వర్తకులు, తెగునగకు విగించుస్వభావము గలవారు గారని తెలిసిన విషయమే.

విదేశవార్తలు

ఇండియా లండన్ వైమానికతపాలు

క్రొయిడేజ్ జేరుట

(రూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 22:—నిన్నటి రోజున ఇండియా నుండి లండనుకు వైమానిక రవాణా జరిగెను. ఇంతవరకు వచ్చిన తిరుగుబాటులో ఈ రేపా మొదటిగా గొప్పది. ఎక్కువ ఉత్తరములు వచ్చినవి. మొదటి వచ్చిన తేలికకంటే వేయి తేలికలు ఈ మారు ఎక్కువగా వచ్చినవి.

ఫ్రెంచి మశూచికపు నిబంధనలు

(రూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 22:—యూరపునందునకు బోవు నాశనమును ముందుగా వైద్యునిచే పరీక్ష చేయించుకొని బోవ లెని ఫ్రెంచి యధికారి చెలిపెను. ఆవిషయమై బ్రిటిషు అధికారులు పట్టుదలను జూపినవారనిరి. ఆవిషయమై మంగళనారము ప్రస్తుతము నీయగలనని బ్రిటిషు ప్రతినిధి చెలియ జేసెను.

రవీంద్రుడు; వలసయధికారులు

నిరసించుట

(రూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 22:—రవీంద్రుడు కనడా నుండి ఆ కన్యకముగ జపానుకు బయలుదేరెను. యునైటెడ్ స్టేట్సు నులయధికారుల తీరుని నిరసనగా జూచిరట.

జపాను పొగయోడను చీనా వైద్యము గాల్పుట

(రూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 22:—చీనా సేనలు జపాను పొగయోడను గాల్పును. పొగయోడనునున్న నాకావళ సేనాని చని పోయెను. 67 నురు ప్రయాణికులు పొగయోడ సిబ్బంది తుల గాల్పులెరి.

బరకహం ప్రభువు

ఇంగ్లండు జేరుట

(వైరెస్)

రస్సి, ఏప్రిల్ 21:—అహోగ్యముచే ముందుగాబయలుదేరిన సయమును కమిషనరులలో ఒకరగు బరకహం ప్రభువు నిన్న ఇంగ్లండుజేరెను. వచ్చే క్రమం ప్రకారము సర్జాన్ వైసుక్! వారి యనుచరులు ఇంగ్లండు జేరెదరు. రావడమే తడవుగ సయముకొరకు ఎన్నిక సంరంభములో ప్రవేశించును. ఆయన ఇండియా కేసులచే కన్సల్టేటివు యధ్యక్షి పోటీని మానుకొనెను. కార్మిక ప్రత్యక్షి మాత్రము పోటీనల్పును.

విదేశాంగ సహాయమంత్రి

[బీము సర్వీసు]

టోక్యో, ఏప్రిల్ 20:—జపాను విదేశాంగ సహాయ మంత్రి ప్రీతికపున్సునుండి రాజీనామా సచ్చెను. రాజీనామా ద్వైతములతో ప్రీతి కపున్సులువారు కెల్లాను ఒడంబడికకు ప్రతిపాదనగా సున్నారని ప్రకృతిక ప్రతినిధితో చెలిపిరి. అందుచే ఆరెడు రాజీ నియమలని వచ్చెను.

బ్రిటునులో వేసవికాలపు తైము నిన్నటినుండి ప్రారంభమైనది. రాత్రులందు గడియారము ఒకగంట ముందుకుచుబడినవి.

డచ్చి ఈస్టిండిను సంస్కరణ చట్టమును డచ్చి ప్రభుత్వమువారు ఆమోదించిరి. దీనివలన ప్రజాసభకు 30 దేశీయులు, 25 నురు డచ్చివారు ఆయిదుగురు విదేశీయులు సభ్యులుగ నుందురు.

రాజుగారిని జూచుటను మేరీ కొమాన్వే లాసేసిలిస్సు ప్రభువు క్రొయిడేజులు భవనునకు వచ్చిరి. రాజుగారితో భుజించిరి. రాజుగారు క్రొయిడేజులుభవనున నడచిరి.

జర్మను నష్టపరిహారములను గూర్చి జరుగుచున్న చర్చ జయప్రదముగ జరుగునని బ్రిటిషు పత్రికలు నమ్ముచున్నవి. మొన్నటి యవాంజరము తొలిసిపోవు ననుచున్నారు.

కెవెల్ స్ట్రోమకు ప్రభుని అంత్యక్రియలు లండనులో జరుగును. రాజుగారి తీరపున యువరాజు అంత్యక్రియలకు బోవును.

సదరక్ క్రాస్ విమానమును వెదకబోయిన వైమానికులు రెనిమి ఎడాదిలో కన్పించెరట. ఒక వైమానికుని శవము కన్పించెను. రెండవ శవము కన్పించుట లేదు.

కొత్తిగా కనిపెట్టిన ఇర్మనీ గనేరియా క్యాపుయెల్లు.

భయంకరమయిన సె గ రో గ మ ల మ క్రమములో అంతరింప జేయుటకు సిద్ధపరచబడినది. ఎంత కాలము నుండి గావునన్ను రోగముయొన 9 బ్యూబుతో ఆరోగ్యవంతులుగా జేసి యొక్కనబలము గలిగించిర క్రమ కుభిత్వమును. మూర్తికాళమునండి కలెంబు ప్రవయ నిలిపివేయును. బుంబుగ్గిపోవును. స్త్రీలకు గర్భముచేడి తెలుపు విస్తారముగా వడుట మూర్తిసంబంధము యితర వాద్యములుగాని. బర్మా గనేరియా అనుభరించలేని సెగరోగము మాయమగుచున్నది. పంచేసిం చువారోగ్యవంతులు కాలేడ. విస్తారపాగడ లనవరము.

80 క్యాపుయెల్లు ఆమరియందు 77

పెట్టె డ. 2-8-0, 8 పెట్టెలు గ. 6-12-0!
Dr. A. S. MURTY COY.,
Chicacole City. Ganjam Di

"Bynin" Amara

జగద్వ్యాపతిక ర్తిగల గొప్ప టానిక్

ఇది జీవామున కర్మలకాలములో శక్తిని ఉత్సాహము నిచ్చును. ఆశీర్వాదము ఆకలి లేమి చే బాధ పడువారలకు ఆకలి గల్గించి శీర్ష శక్తి పెంపొందించును.

లైనిక్ అమారా ప్రతి గృహము నందు ఉండగ నడే.

హిందూదేశమునందలి అన్ని ముఖ్యమైన ఉగ్రాణములయందును మందులమ్మువారికడను దొరకును

Allen & Hanburys Ltd.
LONDON

Special Representative for India:
A. H. P. JENNINGS,
Block E, 2nd Floor, Clive Buildings,
CALCUTTA

రామదాసు నాటక ప్రదర్శనము

శ్రీయత తాడిపత్రి రాఘవాచార్యులు బి. ఎ. బి. ఎల్. గారిచే నేర్పరుపబడిన 'బెజవాడ ఆంధ్ర ఆర్ట్ థియేటర్' వారి వలన నిన్న ఆదివాగము సాయంత్రము 6 గంటలకు మదరాసు నందు రాయల్ థియేటరులో రామదాసునాటకము ప్రదర్శింపబడెను. ప్రేక్షకులతో నాటకకాల క్రిక్కిరిసిపోయెను. నిర్ణీత కాలమునకు నాటకము ప్రారంభింపబడెను. శ్రీయత రాఘవాచారిగారు రామదాసుపాత్రను ధరించిరి. వీరినుటనాళే ఆంధ్రలోకమునకుగాని మద్రాసు పౌరులకుగాని నూతనముగాకపోయినను వీరెపుడు నాటకమున పాత్రనుధరించినను నూతనముగానే కన్పట్టుచుండును. గలిరాత్రి నాటకమున వీరు జూపినభక్తి రసమునకును, హాస్యానువిలాసములకును ఆశ్చర్యనినున్నులుగాని ప్రేక్షకులొక్కరును లేరనుట యతిశయోక్తి గాజాలదు.

కవీరుపాత్రను ధరించినవారుగూడ మొదటినుండి తుదకు ఎట్టిలోపములేకయే నటించిరని చెప్పవచ్చును.

వై నాటకమున కమలపాత్రను ధరించిన శ్రీమతి సరోజినీ దేవిగారు నాటకరంగమునకు కొత్తయైనను అనుభవముగలిగియున్నవారినే లెనుపాత్రనుపోషించిరి. సరోజినీదేవిగారు సహజరంగమాధుర్యముచేరెను, నటనానైపుణ్యముచేతను గూడ సభికుల మెప్పును బడయగలిగెనటలకు సందియములేదు. ఈమెకు మరికొంత యనుభవము గలిగినవిమర్శిలు సేనాటకమునందైనను నాయకపాత్రనుధరించి యచ్చుతముగ నటించవచ్చునను విశ్వాసము ప్రేక్షకుల మనములందు జనించెను.

సరోజినీ దేవిగారేగాక మరియెరువురు స్త్రీలును స్త్రీ పాత్రలను ధరించిరి. వీరినిట్లు తరీఖీతుచేసిన రాఘవాచారిగారెంతయు శ్లాఘాపాత్రులు.

లేగిన యవకాశములు గలిగిన స్త్రీలు పురుషులకు ఏవిషయమునం దైనను తీసిపోవువారుకారని వై నాటకమును జూచినవారు గ్రహింపగలిగియుందురు.

నాటకము అంతమున నపుడు రాఘవాచారిగారు మద్రాసు పౌరులలో ననేకులు తమయం పభిమానము గలిగి నాటకమునకు వచ్చినందులకు తమ వందనము లర్పించుచు మద్రాసులో స్త్రీలు స్త్రీపాత్రములను ధరించి తమసహజమువారు నాటకమును ప్రదర్శించుట కదియే మొదటిపర్యాయ మనియు, స్త్రీలు నాటక ప్రదర్శనములందు పాల్గొనవచ్చునా లేదాయను విషయము వివాదాంశమనియు, దానినిగూర్చి తావిపుడు చర్చింపబూనుకొనలేదనియు, సంఘ సంస్కరణాభిలాష చేతనే తాము స్త్రీలను స్త్రీపాత్రలు ధరించునట్లు తరీఖీతుచేసి నాటకములను ప్రదర్శింప బూనుకొంటిమనియు, నేటిరాత్రి జరుగనున్న ప్రహ్లాదకనాటకమునకు గూడ పౌరుల సేకులువచ్చి తమ సహజమును ప్రోత్సహించవలె ననియు చెప్పి సభికులకు తమ కృతజ్ఞతావందనముల నర్పించిరి. పిదప సీతారామలక్ష్మణులకు మంగళ హారతులతో నాటకము జయప్రదముగ ముగిసెను.

బెజవాడలో హిందీ ప్రచారము

ఏప్రిల్ 1 వ తేదీమొదలు బెజవాడలో హిందీ ప్రచారము జరుగుచున్నది. శ్రీపంజీర రామకృష్ణశాస్త్రిగారు ప్రతిదినము యాక్రింజ నుదహరింపబడిన ఆయాస్థలములందు హిందీ క్లాసులుపెట్టి బాలరకు విద్య గజపుచున్నారు. పిన్నలు, పెద్దలు, స్త్రీ పురుషులు లెల్లరును హిందీ నభ్యసించుట ముఖ్యానరము. ప్రస్తుతము నియమింపబడిన స్థలములయందేగాక వీలునుబట్టి మఱికొన్ని స్థలముల నేర్పాటుజేసుకొని విద్య నేర్పుకొనవచ్చును. హిందీభాష నభ్యసించగోరువారు కాలమును వృధాబుచ్చక వెంటనే తమపేర్లను రిజిస్టరుచేయించుకొన గోరుచున్నాను.

(1) ఉదయము గం. 8 మొదలు 9 ల వరకు గవర్నరుసేట్లో రామమోహన లైబ్రరీ ఆవరణయందును.

(2) సాయంత్రము గం. 5 మొదలు 6 ల వరకు గాంధీ పార్కులో రామచంద్రరాయలైబ్రరీ ఆవరణయందు.

(3) సాయంత్రము గం. 6-16 మొదలు 7-15 ల వరకు శ్రీ భ్రమరాంబా మల్లేశ్వర ఆంధ్రగ్రంథాలయములోను హిందీ క్లాసులు జరుగుచున్నవి.

పొలుకుపాటి వెంకటనాగభూషణం,

పట్టణ కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి.

విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానములు

సి. ఆర్. రెడ్డిగారి యభిప్రాయము

ఈనెల 21 తేదీని శ్రీయుత సి. ఆర్. రెడ్డిగారు బెజవాడనుండి యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

స్థానిక సంస్థలందును ఇతరస్థలలోను పార్లమెంటు కార్యక్రమపద్ధతి అనుకరింపబడుచున్నది. కార్యక్రమమును గురించియు, యాభిప్రాయమునుగురించియు తత్త్వమును విశదీకరించుటకు కొన్ని విషయములను గురించి కొన్ని క్రమమును నియమము లేర్పరచు బడవలెను. ఇందులో మొదట విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానములను గురించి నేను తెల్పెదను.

విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానములను ప్రస్తుతమున ప్రజేశే షెట్టి నేను దేశమునకు చాల అపకృతిగావించితిని. తొలిసంవత్సరముల కార్యనిర్వాహకవర్గమును, లేక శాసనసభయొక్క గాని మరియేసభయొక్క గాని విశ్వాసమును బడయుగలుగునంతవరకు మాత్రమే ఉద్దేశ్యపడవియందుండగల కార్యనిర్వాహకవర్గము గాని యున్నపుడు మాత్రమే విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము పాదించవచ్చును. తొలిసంవత్సరము కార్యనిర్వాహకవర్గము లన్నియును కార్యనిర్వాహకవిధులను నిర్వహించుట, కార్యనిర్వాహమును ఏర్పరచి దాని నమలులో బెట్టుట యను రెండు కార్యములను జేయుటకుద్దేశింపబడినవి ఏది ఎట్లున్నను తొలిసంవత్సరము కార్యనిర్వాహకవర్గమునుండి నెడల బ్రతిష్ఠాకామి నెట్లు ఉపమానముగాని తొలిసంవత్సరముల మరి యేయిరమంత్రివర్గముయొక్క ఉపమానముగాని వర్తింపదు. పరిపాలనావిధానమును నిర్ణయించుటకు దాని నమలులో బెట్టుటకును అంత్యఅధికారము గలిగి తొలిసంవత్సరము కార్యనిర్వాహకవర్గము పట్ల విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము వర్తింపజాలదు. శాసనసభయొక్క నిర్ణయము నమలులో బెట్టుటకు మంత్రులకు బాధ్యత లేదని గ్రహించి పట్టణమున మంత్రులు దాని నమలులో బెట్టుటకు నిరాకరించవచ్చును. వారు మంత్రివర్గమునుండి రాజీనామా నొసగవచ్చును. శాసనసభను అంతరింపజేయవలెనని సలహానొసగవచ్చును. అందుచేతనే దానికి ప్రత్యేకము యముగ వారిని డిస్మిస్ చేయుటకు పార్లమెంటుకు అధికారముగలదు. ఆమెరికా సంయుక్తరాష్ట్ర పరిపాలనా విధానము ననుసరించి శాసనసభయొక్క నిర్ణయమును కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు ఆవరణలో బెట్టి తీరవలెనుగావున నవట విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము లుపపాదించబడనేరవు.

తొలిసంవత్సరము కార్యనిర్వాహకవర్గము లున్నపుడు వానిని నియమిత కాలములో పునఃనే తొలగించవలెనన్న చోట దోషము లేదు. పరిపాలనా విధానమున యేకత తదితర న్యాయశాస్త్రముగలవారు ననుసరించియో వారిని తొలగించవలెను. నిరోధక పద్ధతి ననుసరింప వచ్చును. పరిపాలనమును దుస్సాధ్యముగావింపవచ్చును. ఇట్టిపద్ధతి ప్రాన్యములో ప్రజాసమూహముగాని ప్రెసిడెంటును రాజీనామానిచ్చుటకు బలవంత పెట్టుటకు అవలంబించబడుచున్నది. ఇట్టిపద్ధతి రాజ్యాంగవిధానమునకు అతీతముగనున్నది గావున పార్లమెంటుయొక్క సక్రమకార్యక్రమమునందు అవలంబించబడగూడదు.

తమిళ రాష్ట్ర మహాసభ

శ్రీనివాసయ్యంగారి ప్రకటన

మదరాసు ఏప్రిలు 22:—తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీమన్ ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగారు యొక్రింది విధముగ ప్రకటించుచున్నారు. రాజోవు జాను మాసమున తమిళ రాష్ట్ర మహాసభను వేదారణ్యమునందు జరుపుటకు ఆహ్వానసంఘమువారు మరుగున ప్రయత్నములు చేయుచున్నందులకు నేను సంతోషించుచున్నాను. దక్షిణ ఇండియాచరిత్రలో సందేహ పుయమున నీసభ జరుగనున్నది. కావున తమిళ రాష్ట్ర జాలందరును ఆహ్వానసంఘమువారికి తోడ్పడి ప్రసభను జయప్రదముగ కొనసాగునట్లు చేయవలెనని నేను కోరుచున్నాను.

గౌ. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు

తూర్పు ఆఫ్రికాకు ప్రయాణముగట

సిద్ధా, ఏప్రిలు 21:—రైట్ ఆఫీసులు ఐ. యస్. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు తూర్పు ఆఫ్రికాకు వెళ్లుటకై నేటిదినము బొంబాయికి వెళ్లెదరు. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి ఏప్రిలు 19:—గ్రీయుత్ పల్లభభాయి పటేలుగారు మహారాష్ట్ర రాష్ట్రీయ మహాసభ 7వ సమావేశమునకు అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకోబడిరి. మహాసభ బంద్రాలో మే నెల 4, 5 తేదీలయందు జరుగును. (శ్రీ ప్రెస్.)

లాలాజీ స్వీయచరిత్ర

కులగోత్రములు, చదువు

నాచిన్నతనపు కథ సంక్షేపముగా వ్రాసును. నా తండ్రి అగ్రవాలా వైశ్యుడు. చాలాతరములనుండి ఆయన లుధియానాకు 4 మైళ్లదూరమున్న ఫిరోజ్ పూరు దగ్గరగా 'జగరాం' అనుచోట నుండుండెను. అంతకుముందు మరేకోలాసుందుండువాడు. దుకాణదారుగానున్న నాతాతకు 1845 సం॥ములో జనవరిలో లాహోరుపట్టుణమున నా తండ్రిపుట్టెను. ఆనాడే ఆంగ్లేయులు మున్ గీజిల్లా ఫిరోజ్ పూరు యుద్ధమును శిక్కుల నోడించిరి. ఆయన చిన్నవాడగునప్పుడు నాతాత చాలయేంద్రునిండి ఆంగ్లేయుల పక్షమున దగ్గర గ్రామములో పటవారీగా నుండుండెను. ఆయన పద్దులు పదుపుటమాత్రములే అంతకన్న నెక్కువ చదువురాదు. నే నాయనను బాసుగా యెరిగి యున్నందున చాలపురుషాధీ, ఉత్సాహవంతుడు సామాన్యము కలవాడని చెప్పగలను. ఆకారమును పొట్టియై కలుపుకోలుతనముకలిగి బుద్ధిమంతుడు గానుండును. సంచారమునకై యెల్లప్పుడు సిద్ధముగానుండును. నిముషములో పరాయివానిని తనవానిగా చేసికొనును. పక్షలులైన వ్యాపారస్తుల సుగుణదుర్గుణముల కేమియు లోటులేదు. వ్యాపారపుపద్ధతి ననుసరించియే డబ్బుసంపాదించుటకు తగియుండును. ఆతడు జైనుడు. చాల నియమబద్ధుడు. జైనుసాంప్రదాయములందు గొప్ప గొప్ప వారునాడ నోరుగూసికొని పడియుండునట్లు సంచరించేవాడు. రెండువేళలందును తన మతనియములను పాటించెడివాడు. తనసాంప్రదాయపు సాగుసాంగత్యముచేయుచు నిరంతరము వారిసవర్యులు చేసెడివాడు.

చచ్చునందాక తనపనులన్నియు చేసుకొనెడివాడు. ఒక కోజుమాత్రము మంచములోబడి యిహలోకయాత్ర చాలించెను.

నాయస్వ మృత్యువిధము మనిషి. అట్టి సర్వస్వభావము, సాధుబుద్ధిగల యాడుది నాకంటి కింతవరకు కనుపడి యుండలేదు. ఇతనికి పుట్టు యెప్పుడో తెలియదు. బ్రతికినన్నాళ్లు యెన్నడైనను యింటికి తాళమువేసి తాళముచెలి తనదగ్గర బెట్టుకొని పాపాన బోలేడు డబ్బువాడుట ఆమెచేత కానందున నాతడు యెన్నడు రూపాయ లిచ్చేవాడుకాదు. చీరలు సారెలుమీదను నగలమీదను ఆపేక్ష యేమాత్రము లేదు. భర్త యేనపుడు దెచ్చియిచ్చినను దానిని ఇరుగుసొరుగునందును నలుగురకు పంచివెట్టెడు దానకీలురాలు. ప్రతిపనియు ఆమెచేత నగును. పిల్లల దగ్గరకూర్చుండి గవ్వూడేడి. భోజన మెప్పుడును పాత్రలో తినక చేతిలో బెట్టుకొనియే తినెడి.

అప్పుడప్పుడామె స్వప్నహృదస్పి పడేది. అదిచూచి అందరు మాతాతగారి చచ్చిపోయిన చెల్లెలి ఆత్మ ఆమెకు పూనినదని అనుకొనుచుందురు. ఆ సమయమున ఆమె చెప్పుమాటలన్నియు మాతాత చెల్లెలు చెప్పినట్లే చెప్పేది. ఆమె కీపరితి సంభవించినపుడెల్ల అందరుయేకమై తమతమ మనస్సులలోని సంగతులకి జవాబు పొందెడివారు. నేనుమాడ యెన్నియో పర్యాయములు ఆ యవస్థలోనుండగా మాయవ్యము చూచితిని. దీనికిగల మూలకారణమేమిటో నేను చెప్పజాలను. ఆమె చాల సక్రమముగా జబ్బుపడేది. కాని టుక్కరితనము, మోసము, మున్నగు పనికిమాలిన బుద్ధులు ఆమెయొద్దందునకైన దొరకవు. ఆమె శరీర మెప్పుడును సంతృప్తికొంగ్యముగానుండును. ఆమెను తాత చెల్లెలు పూనినపుడెల్ల ఎవరికిని తెలియని చాల భవిష్యత్సంగతులుమాడ తెలిపేది. వానిలో చాల నిదర్శనముగూడ నిచ్చినట్లు నాకు ఋజుపయ్యెను. మా కుటుంబములోనివారి కంటకి ఆమెయందు శ్రద్ధాభక్తులు మెండు.

శ్రీ శే. మేజరు ప్రేమసింగు

అల్లుడగు నాభామహారాజుగారి ప్రవాస శిక్షయే మరణమునకు కారణము

లక్నో, ఏప్రిలు 20:—ఇండియను డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ పత్రిక ఈ క్రింది సంపాదకీయవ్యాసమును ప్రకటించుచున్నది:—మేజరు ప్రేమసింగుగారి మరణమునకు విచారించుచున్నాము. అతని అల్లుడగు మహారాజు గురురణసింగుగారి ప్రవాస శిక్షయే ఈ మరణమునకు కారణమని చెప్పవచ్చును. మేజరు ప్రేమసింగుగారు రాజభక్తిపరులు. తన అల్లుడగు నాభామహారాజుగారు మాడ రాజభక్తి పరులని వారిని చక్కగ తెలియును. అందుచే నాభామహారాజుగారి ప్రవాసశిక్షకు కారణము వారికి తెలియకుండెను. (శ్రీ ప్రెస్.)

సీమకమలములు మిక్కిలి శ్రేష్ఠతరమైనవి న్యాయమైన ధర ఏకఽని చబిల్ దాన్ అందు సన్స్

రత్నాలు, బంగారు, వెండినగలు వర్తకులు 112, 113 చైనాబజారురోడ్, మద్రాసు.

నాతావరణస్థితి

1929 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 22-వ తేదీ సోమవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	మిక్కిలి అత్యధికముగ	అత్యధికముగ	అత్యధికముగ	అత్యధికముగ	అత్యధికముగ
	గ్రా 24 గంటలలో	గ్రా 24 గంటలలో	గ్రా 24 గంటలలో	గ్రా 24 గంటలలో	గ్రా 24 గంటలలో

గోపాల్ పూర్	90	30	...	0	— 0.6
విశాఖపట్టణం	92	81	...	0	— 0.5
కాకినాడ	101	30	...	0.8	0
మచిలీపట్టణము	95	81	...	0	— 0.5
కర్నూలు	102	82	...	0	— 0.4
బళ్లారి	99	80	...	1.8	+ 0.8
ఆనంతపురం	...	...	...	0	— 0.1
కడప	102	84	...	0	— 0.3
నెల్లూరు	96	81	...	0	— 0.3
మద్రాసు	93	80	+	0	— 0.4
కడపూరు	90	76	0.1	0.9	+ 0.8
వెల్లూరు	96	80	...	0	— 0.8
నెలము	100	74	0.5	2.1	+ 1.0
కోయంబట్టూరు	95	73	0.2	4.4	+ 3.1
తిరుచనాపల్లి	99	77	...	0.9	+ 0.2
నాగపట్టణము	89	75	2.0	2.0	+ 1.6
మధుర	96	71	2.4	3.5	— 2.2
పాంబన్	89	77	0.1	3.3	+ 1.9
పాలంకోట	...	...	0.3	3.7	+ 1.8
తిరువేండ్రము	87	76	0.1	6.7	+ 3.9
కొచ్చిన్	89	77	0.1	5.7	+ 2.6
కాలికట్టు	93	77	...	4.1	+ 2.0
మంగళూరు	92	76	+	3.9	+ 3.1
రెంగళూరు	93	67	0.1	1.1	+ 0.3
మెర్కార	81	61	0.3	3.4	+ 2.1
కొడైకనాల్	66	52	0.8	12.7	+ 9.8
కూనూర్	74	57	0.1	4.0	...

సర్కారులు:—మేముములు ఒక మోస్తరుగ యున్నవి. శివోష్ఠినితి మామూలుగ యున్నది. కాకినాడలో నిన్న 101 డిగ్రీల ఎండగానెను.

డక్కన్:—కడపలో మబ్బు విస్తారముగా యున్నది. కర్నూలులో కడపలో నిన్న మధ్యాహ్నం 102 డిగ్రీల ఎండ గానెను.

కడప:—నేటి యువయము మద్రాసులో భుంపర పడెను. మబ్బు దట్టముగాయుండెను. నెల్లూరులో పగటివేడిమి 4 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

వి. ఏ. నారాయణయ్యగారు, సహాయనాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

సదానందు వివాహము

బొంబాయి, ఏప్రిలు 21:—శ్రీ శైవ మహేశ్వరింగ ఎడిటరు యస్. సదానందుగారు బల్లారియందలి శ్రీమలైయ నింగు స్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయుని ఇ. ఎస్. సాగరము బి. ఎ. యల్. టి. గారిని నేడు వివాహ మాడిరి. సివిలుమార్జెజ్ ఆగ్న ననుసరించి ఈ వివాహము జరిగెను. (శ్రీ ప్రెస్.)

ఆంధ్ర దేశమున గాంధీ మహాత్ముని సంచారము

గుంటూరుమండలమున 42000 రూపాయలు లభించుట

పశ్చిమగోదావరి, విశాఖపట్టణ మండలములలో
మహాత్ముని సంచార కార్యక్రమపట్టిక

గుంటూరుమండలమునందు సంచారము నేటి (22-4-29) సాయంకాలములో ముగియును

గుంటూరు మండలమున మహాత్ముని సంచారము

నేడు 22 వ తేదీ ప్రదయమువరకు గుంటూరు
మండలమున 42000 రూపాయలు లభించెను

కేవలైలో ఒకయవతి మూడుజతల బంగారుగాజులను మహాత్ముని కర్పించుట:—కేవలైలో గాంధీమహాత్ముడు నాలు వడుకునుండగా కోడేరు కాపురస్తుడగు శ్రీయుత రావివరపు చినవెంకట నరసయ్యగారి కుమార్తె 16 ఏండ్ల యిడుగుల యు వతి మహాత్ముని సందర్శించి మూడుజతల బంగారుగాజులను సమర్పించెను.

మహా:—అమ్మయ్యా! పీనిని నీవు బుద్ధిపూర్వకముగా నే యిచ్చితివా? లేక యిడరుల ప్రోత్సాహమువలన నిచ్చితివా? యువతి:—బుద్ధిపూర్వకముగానేయిచ్చితిని.

మహా:—నీవు నీళ్లర్ర అనుకునిని బడిసితివా?

యువతి:—లేదు.

మహా:—అటులైన నీవపుడే స్వరాజ్యమును బడసితిని.

యువతి:—నాభర్తయపు డింట్ల లేనందున నాతలిదండ్రుల అనుమతిరెండునీ పీనిని సమర్పించితిని.

నల్లూరి పాలెమున 500 రూపాయలు

దేశభక్త వెంకటప్పయ్య, గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి గార్లు మున్నగువారితో మహాత్ముడు కేవలైనుండి బయలుదేరి ఖడ్గరు పుల్లెత్తి స్థానమున నల్లూరిపాలెమునకు వెళ్ళెను. అచట సభలో సుపన్యసించెను, ఆగ్రామమువారు 500 రూపాయలు సమర్పించిరి.

సూరేపల్లిలో 1116 రూపాయలు

నల్లూరిపాలెమునుండి కారుమారు మీదుగా వారు సూరేపల్లికి వెళ్ళిరి. అచట గ్రామస్తుల పక్షమున నొక వృద్ధుడు మహాత్మునకు 1116 రూపాయలు సమర్పించెను. అప్పుడుని శ్రేణి నున్న యొక బంగారపు పుంగరమును చూచి దాని నిచ్చెదవా అని మహాత్ముడడిగెను. ఇది వంశపారంపర్యముగా నాకు వచ్చినదని అతడు విన్నవించి మహాత్మునకుగా దానిని మహాత్మునకు సమర్పించెను. పిమ్మట మహాత్ముడచట సుపన్యసించెను. మీరు మొదట పంచమ సోదరులను మారముగా కూర్చుండుడని కోరితి రనియు తరువాత, వారు గూడ మీతో కలసి కూర్చుండుట కనుమతించితిరనియు నేను వింటిని. వారెల్ల పుష్కము మీతో కలసియుండునట్లు వారిని మీరు ప్రోత్సహింపరను చుండవలెను. భగవంతునకు ఆగ్రహతి అంత్యజాతి అనుభేదమేమియును లేదు. బ్రాహ్మణుడును పంచమడును గూడ భగవంతుని దృష్టిలో సమానులే. ఈ విభేదము మనుష్యులు తెచ్చిపెట్టినది. మీ వివాదలోనే మీలోమీకే పరిష్కారించుకొనుచుండవలెను గాని కోర్టులకు వెళ్లగూడదు.” అని మహాత్ముడు నడివెను.

ఓకేశేపేట పంచములు 10 రూపాయలు నిచ్చుట

సూర్యాపేట నుండి భట్టిప్రోలు వెళ్లెడుదారిలో ఓకేశేపేటయను చిన్న గ్రామమున పంచములు మహాత్మునకు 10 రూపాయలు సమర్పించిరి. మహాత్ముడు వారికి నీతిబోధ గావించెను.

భట్టిప్రోలులో 900 రూపాయలు

భట్టిప్రోలులో శ్రీయుత మద్దుల వేంకటగిరిరావుగారు వారి కుటుంబవారును 500 రూపాయలు మరియొకరు 400 రూపాయలు మహాత్మునకు సమర్పించిరి.

గుడివాడలో 1116 రూపాయలు

గుడివాడలో శ్రీయుత ఆలపాటి శివరామకృష్ణగారును వారి కుటుంబమువారును మహాత్మునకు 1116 రూపాయలు సమర్పించిరి.

మోపద్రులో 1116 రూపాయలు

రాత్రి 10 గంటలకు మహాత్ముడు మోపద్రు చేరెను. చాల ప్రార్థనపొయినను ప్రజలధికోత్సాహముతో స్వాగతమొసగి 1116 రూపాయలు సమర్పించిరి. మహాత్ముడు స్వల్పకాల ముపన్యసించెను.

తురిమెళ్ళలో 632 రూపాయలు

20-4-29 వ తేదీ శనివారమునాడు ఉదయమునకు మహాత్ముడు తురిమెళ్ళ వెళ్లెను. అచట గ్రామవాసులు 632 రూపాయలును సమర్పించిరి.

అమృతలూరులో 1300 రూపాయలను నగలను

సమర్పించుట

అమృతలూరులో మహాత్మునకు 1300 రూపాయలు సమర్పింపబడెను. ఆమె త్రములో 116 రూపాయలు లాలాజీ నిధి కియ్యబడెను. ఇదికాక కొందరుస్త్రీలు నగలునుగూడ సమర్పించిరి. ఇచట నొక ఖడ్గరునిర్మాణ కేంద్రము నేర్పరుచుటను గూర్చి భారత తంత్రకారకసంఘమునా రాలోచించుచు న్నారు. ఈ యేర్పాటులన్నియును శ్రీయుత శరణు రామ స్వామిచౌగరి గారిచలననే చక్కగా జరుపబడెను.

పెదపూడిలో

1180 రూపాయలు.

పెద పూడిలో మహాత్ముడుముచ్చటించెను. 1180 రూపాయలు సమర్పింపబడెను.

పెదరావుర

482-0-0

జంపని

776-0-0

వేమూరు

116-0-0

క్రాప

116-0-0

ఈ పురు

116-0-0

అనంతవరం

1187-0-0

ఇమ్మలూరు

116-0-0

ఈ యెడు గ్రామములలోను మహాత్ముడు ఖడ్గరును గూర్చి బోధించెను.

తెనాలిలో రు 2312-6-11 లు

20 వ తేదీ శనివారము నాడు పగలు 10¹/₂ గంటలకు మహాత్ముడు తెనాలి చేరెను. తెనాలిలో శ్రీయుత పిల్లలమర్రి ఆంజనేయులు (ఎం. ఎల్. సి) గారి యింట బస యేర్పరుపబడెను. ఆనాడు సాయంకాలము జాతీయపాఠశాలవరణము నందు సభ జరిగినది. మహాత్ముడు జాతీయపాఠశాలమున సెల కొల్పెను. పిమ్మట మహాత్మునకు సన్మాన పత్రములను రు2312-6-11 ను సమర్పింపబడెను. ఈమె త్రములో 116 రూపాయలు లాలాజీ నిధికియ్యబడెను. చాల మంది గృహస్తులు విడివిడిగా గూడ ధనము నొసంగిరి. పిమ్మట మహాత్ముడుపన్యసించెను.

ఈమనిలో 1116 రూపాయలు

తెనాలి నుండి వారు యీ మని వెళ్ళిరి. అచట 1116 రూపాయలు సమర్పింపబడెను.

చేబ్రోలు

644-0-0

చేబ్రోలునుండి బయలుదేరి శనివారము నాడు రాత్రి 10 గంటలకు మహాత్ముడు గుంటూరు చేరెను. ఆరాత్రి గుంటూరులో ముగిసిపలు ధర్మశాలలో నిద్రించెను.

నిన్న 21-4-29 ఆదివారమునాడు ఉదయమున మహాత్ముడు గుంటూరునుండి బయలుదేరి పల్నాడుసేయలోని రెండు చింతలకు వెళ్లెను. దారిలో నర్సారావుపేటలో కొంతసేపుండెను. సాయంకాలమున రెంటుచింతలనుండి ముప్పాళ్ళకు బయలుదేరెను. నిన్నరాత్రి ముప్పాళ్ళలో నిద్రించెను.

నేడు 22-4-29 సోమవారము మానసతదియము. నేడు సాయంకాలము మహాత్ముడు ముప్పాళ్ళనుండి బయలుదేరి పంథముగులూరు వెళ్లెను. అచట రైలుబండినెక్కి-రేపు 23-4-29 వ

తేదీ ప్రదయమునకు బెజవాడ చేరును. మరల రేపే బెజవాడ నుండిమోటారులోబయలుదేరి ఏలూరువెళ్లెను.

నేడు 22-4-29 వ తేదీ సోమవారము ప్రదయమువరకు గుంటూరుమండలమున 42000 రూపాయలు లభించెను.

(శ్రీ. ప్రెసు.)

పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో సంచార కార్యక్రమము

23-4-29 మంకళవారము ఉదయము 6 బెజవాడలో బయలుదేరుట 7-30 పసంతవాడ చేరుట 7-40 వడలూరు 7-50 పెదపాడు చేరుట 7-50 మొ|| 8-15 సభ 8-45 ఏలూరుచేరుట. సాయంత్రము 5-30 మొ|| 6 స్త్రీలసభ 6-15 మొ|| 7-30 బహిరంగసభ 1. మునిసిపల్ సంఘము 2. జిల్లాబోర్డు 3. తాలూకాబోర్డు 4. తాలూకాబోర్డు ఉపాధ్యక్షుల సంఘము 5 జాతీయ విద్యాలయము రాత్రి విశ్రాంతి.

24-4-29 బుధవారము:— ఉదయము 6 ఏలూరు వడలూరు 6-45 సర్పాజిగూడెం చేరుట బహిరంగసభ, 7 సర్పాజిగూడెం వడలూరు, 7-45 ఏలూరుచేరుట సాయంత్రము 5-30 ఏలూరు వడలూరు. 6 పోతునూరు 6-30 కొవ్వలి 7 దెందులూరు 7-30 గుండుగోలను 8 భీమడోలు రాత్రి ట్రావెలర్సు బంగారాలో విశ్రాంతి.

25-4-29 గురువారము:— ఉదయము 5-30 భీమడోలు వడలూరు 7 గం తాడేపల్లిగూడెం చేరుట బహిరంగసభ, తాలూకాబోర్డు గ్రామపంచాయితీల యెడనులు 7-30 తాడేపల్లిగూడెం వడలూరు మార్గమధ్యమున పిప్పర గణపవరం కొలమూరుగ్రామములలో కానుకల నందుకొనుట 9 గం ఉండిచేరుట. ట్రావెలర్సు బంగారాలో విశ్రాంతి

సాయంత్రము 6 గం ఉండి వడలూరు 6-15 భీమవరం చేరుట 6-15 మొ|| 7 బహిరంగసభ 7 భీమవరం వడలూరు 8 పెనుమంటల చేరుట.

రాత్రి పెనుమంటలలో విశ్రాంతి

26-4-29 శుక్రవారము:— ఉదయము 6 పెనుమంటల వడలూరు 7 మట్లపాలెం చేరుట 7-30 బహిరంగసభ 8 పాలకొల్లు చేరుట విశ్రాంతి సాయంత్రము 5-30 మొ|| 6 బహిరంగసభ మునిసిపల్ తాలూకాబోర్డుల స్వాగతము 6 పాలకొల్లువడలూరు 7-15 ఆచంట చేరుట 7-15 మొ|| 8 బహిరంగసభ రాత్రి ఆచంటలో విశ్రాంతి.

27-4-29 శనివారము:— ఉదయము 6 ఆచంటవడలూరు 6-45 ఏలేటిపాడులోసభ 7-30 తణుకుచేరుట 7-30 మొ|| 8 బహిరంగసభ సాయంత్రము 5 మొ|| 6-30 ప్రచారకులతోసంభావన 6-30 తణుకు వడలూరు 8 మార్గమున నిడదవోలులో కానుకల నందికొని చాగల్లు ఆశ్రమము చేరుట రాత్రి ఆశ్రమమున విశ్రాంతి.

28-4-29 ఆదివారము ఉదయము 6 చాగల్లు వడలూరు 6-30 దేవరపల్లి చేరుట 6-45 దేవరపల్లి వడలూరు 7-30 కొవ్వూరు చేరుట 7-30 మొ|| 8 బహిరంగసభ 8-30 కొవ్వూరు వడలూరు.

(కలకత్తా మెయిలులో విశాఖపట్టణముకు ప్రయాణము)

ఏజెన్సీకి మహాత్ముడు రాకపోవుట

అన్యాయము

కనీసమొక పోలవరమునకైన మహాత్ముడువచ్చున

ప్లేర్నాటు చేయవలెను

“ సీతానగరమునుండి ఒక గంటలో పోలవరము రావచ్చును. పోలవరమునందు నాలుగేండ్లపాటి స్వరాజ్యాశ్రమము పనిచేయుచున్నది. పోలవరము సీతానగరమునకు కడుచేరువగా ఆరుమైళ్ల దూరములో నున్నది. ఏజెన్సీ అయిదు తాలూకాలలోను ఒక గ్రామమునకైన మహాత్ముడు వచ్చునట్లేర్పాటు చేయబడనందున ఏజెన్సీలోనున్న ఆంధ్రులకు అత్యధికముగా నాశాభంగము కలిగినది. ఏజెన్సీ ప్రజలను అతిప్రబలముగా నన్యాయము జరిగినది. నేనును యీ దూరప్రదేశమునందు సంచారము చేయుచు ఖడ్గరు నిధికి ధనము సమకూర్చుచున్నాను. ఏజెన్సీ ప్రాంతము చాల వెనుకబడియున్నది గాన మహాత్ముడొకసారి యిచటికి వచ్చుట ముఖ్యతము. మహాత్ముడిచటికి వచ్చినచో ప్రజలలో చాల ఉత్సాహముకలుగగలదని నేనాశించుచున్నాను. కావున ఒక్క పోలవరమునైన కార్యక్రమమునందు చేర్పవలెనని నేను మహాత్ముని దేశభక్తుని కోరుచున్నాను. అని శ్రీయుత పుసులూరి కోడండరామయ్యగారు ప్రకటించిరి. (కోడండరామయ్యగారి పోలవరములో స్వరాజ్యాశ్రమమును స్థాపించిరి. ఏజెన్సీ కాంగ్రెసుసంఘమునకు యంతరంగముడు. (శ్రీ. ప్రెసు.)

గుడివాడ నేపాశ్రమము

శ్రీ గాంధీమహాత్ముడు

శ్రీ గాంధీ మహాత్ముడు బందరు ఉపవాసములో గుడివాడ నేపాశ్రమమును గురించియు పయోగించిన Misappropriation మాడని వినియోగము. పంచమిద్యార్థియైన వివేచనశ్రుతిలోని విషయము నాకు చాలవిచారకారణమైనది. అనుసంగతులగుగూర్చి సందర్భము లేమైన దెల్పెదరాయని శ్రీయుత గూడూరి రామచంద్ర రావుగారును వారిలో గూడ శ్రీ గాంధీమహాత్ముని దర్శించి యాయానికి దయ చేసియున్న శ్రీయుత చెన్నాప్రగడ భానుమూర్తి పంతులు గారిని అడుగగా, శ్రీ పంతులుగారి డిల్లు దెల్పిరి.

18-4-29 తేదీన గుంటూరు జిల్లా చీరాలలో ఆ పంతులగుగూర్చి శ్రీ గాంధీ మహాత్మునితో శ్రీయుత గూడూరి రామచంద్రరావు, కుండ్ల వెంకయ్య ఎం. యల్. సి. జూడ్ల పాటి వేంకటేశ్వరరావు, బొడ్ల పాటి పూర్ణచంద్రరావుగారును సేనును మాట్లాడితిమి. అసహయోద్యమ సందర్భమున సమకూర్చిన ద్రవ్యము ప్రభుత్వమువారిలో సంబంధముగల సమర్థులకు వినియోగించుట Misappropriation (మాడని వినియోగము) అని తమ నిష్పితాభిప్రాయమనియు, అట్లు వినియోగించినచేతము తిరిగియిచ్చి వేయుట సమంజసమనియు, చిరకాలమునుండి శ్రీయుతగూడూరి రామచంద్రరావుగారు పనిచేయుచున్న ప్రాంతమునగూడ అస్పృశ్యతాదోషము పోలేదని పంచమిద్యార్థి వివరించిన విషయము తమ కెక్కవచిచారమును గల్గించె ననియు గాంధీ మహాత్ములు దెల్పిరి. శ్రీయుత గూడూరి రామచంద్రరావు గారు అసహాయోద్యమముతో సంబంధము వదలుకొనిన పిమ్మట ప్రభుత్వ సంబంధము గలిగిన సంస్థలకొరకు వినియోగపడేనచేతము తిరిగి వాపసుచేయుటయూ, లేదా ప్రభుత్వ సంబంధమును పూర్తిగ వదిలివేసి అసహాయోద్యమతత్వము ననుసరించుటయూ అను రెండు విషయములు ఆ సంభాషణఫలితముగ గ్రహించితినియు, అందుగుగూర్చి నెమ్మదిగ ఆలోచించి తిరిగి పర్యవసానమును దెల్పెదననియు చెప్పి, అంతకు ముందుగ రెండుమూడుసార్లు అందునుగురించి చర్చించుటకు అవకాశము నివ్వనలెనని కోరగా, వెయ్యిసార్లుయినను వచ్చిమాటాడుటకు సంకోచముతో అవకాశ మిచ్చెదనని శ్రీ గాంధీమహాత్ములు వెల్లడిచిరి. పిమ్మట వెలుపు దీసికొంటిమి. వైసంభాషణనుగురించి శ్రీయుత గూడూరిరామచంద్రరావుగారిని అడుగగా, ఆ సంభాషణసారాంశము అంతే యనిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి.)

స్వాగతప్రసము

మహాత్మా!

స్వాతంత్ర్యభాగ్యముగల దేశములో విజ్ఞానమునకును కార్యనిర్వహణమునకును మూర్తిభావమై యలంకారముగా పరిగణింపదగిన "ఆంధ్రరత్న" గౌరవమందిన దుర్భరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి కి నుంచే పవిత్రమైన యాపట్టణమున తమకు స్వాగత మొసంగు మహాభాగ్యము మాకబ్బినందున కపరిమితానందమందుచున్నారము.

ఈచీరాల పేరాల గ్రామములో బలవంతముగా తెచ్చివెట్టిన పురపాలకసంఘప్రారంభమున ఫస్టుల నీయుకుండు సహాయ నిరాకరణోద్యమమునకు ముందు ఆంధ్రరత్నముగారికి తామొసంగిన యాశీర్వాద వచనముల తమ కోకవర్యాదుము జ్ఞాపితెచ్చుచు, స్వరాజ్యప్రాప్తికై ఆంధ్రులు సలుపు కృషిని మేము విజయవంతముగా కార్యనిర్వహణ చేయుటకు వలయు బలమును మాకు ప్రసాదించు నాశీర్వాదము తాము మాకనుగ్రహింప వేడుచున్నారము.

స్వరాజ్యసమరమున ప్రస్తుతకాలమున భారతీయులను స్ఫూర్తిరమై, జయప్రదమైన మార్గమున నడపించుటకై భగవదనుగ్రహముపై తామహోగ్య పండితులకు దేవదేవుని నిరంతరభక్తితో స్మరించుచు తమ కిక్కురుండుగూడ చక్కనియారోగ్యమును బలమును, దీర్ఘాయుష్యమును దయచేయుటకై కారుణ్యమయుడగు భగవంతుని వేడుచున్నారము.

చీరాల, పేరాల పౌరులు.

"ఎం. ఎన్. ఎం. రైల్వే మేక" పత్రిక:—ఈపత్రిక ముందువెలునుండి ప్రకటింపబడును. ఎం. ఎన్. ఎం. రైల్వే కేంద్రకార్యనిర్వహణసంఘమువారు తమ ప్రచురణకార్యదర్శిగను పైపత్రికను సంపాదకులుగను సి.ఆర్.కృష్ణమూర్తిశర్మగారి నెన్నుకొనిరి.

విజ్ఞప్తి

కర్నూలుజిల్లా యానక్ మండ్రి గ్రామోద్యోగములకు తెలియజేయడ మేమునగా, మహాత్ములారా!

కోవలకంట్ల తాలూకా గ్రామోద్యోగము కార్యకర్తల సహకారశ్రీగారిచేత వారివశ్యతముగా యం. ఏ. యం. యల్. సి. గారి ఆశీర్వాదమున కోవలకంట్ల శ్రీరామచంద్రం స్వామివారి ఆశీర్వాదమున 1929 సం॥ ౧౧ మే 5 తేదీన జరుగబడును. గ్రామోద్యోగములందరు కార్యకర్తలవచ్చి పథకమును ప్రవహముగా జరుగగలదులకు ప్రాగ్భవముచున్నారము.

పథకము: (తరిగిధుల దెలిగేటుపీద)

కోవలకంట్ల తాలూకా గ్రామములకు తరిగిధులకు రూ॥ 4-0-0 యితర తాలూకా గ్రామములకు తరిగిధులకు ... రూ॥ 1-0-0

చెల్లించవలయును

సభాకార్యక్రమము

1. రాష్ట్రీయ క్రతుత్వమునకు గ్రామోద్యోగములకు ఇచ్చు స్వల్పవేతనమును అభివృద్ధిపరచుట.
2. గ్రామోద్యోగముల యితరచోట్లకు పర్యావరణమునకు ప్రయోజనముచేసిన పంక్తియను రోజున భర్తాభివృద్ధి.
3. గ్రామసభకర్త జీతములు అభివృద్ధిపరచుట.
4. గ్రామోద్యోగములకు సంబంధించిన పాఠశాలలు.
5. గ్రామోద్యోగములకు సంబంధించిన కట్టములు తొలగించుట.
6. పర్యవేక్షణమును నియమకము.
7. పైఅధికారములను గ్రామోద్యోగములకు మార్పవలసినసూచన.
8. గ్రామోద్యోగములకు ఇచ్చు యెక్కువవేతనము విషయము జీతములు ఆదర్శ గాంధీయులు.
9. పాలము పలుకుబడిను కొలతను కోకములలోపాటు గ్రామసభకర్తకు ఫీజు లిప్పించుట.
10. అధికారులు గ్రామోద్యోగముల కిచ్చుదనములో దేశభావము రిహద్యముల వ్రాయుట.
11. గ్రామోద్యోగములకు తరిగిధులములకు తగుమైన కాలముల పగయిరా స్వీకరింపింపించుట.
12. గ్రామోద్యోగములకు ల్యాండ్ రివెన్యూ వసూళ్లకప్పు యితర పథకములకు తగుమైన కవిమత యిప్పించుట.

పై ఆశీర్వాదముగల యింకా ఆశీర్వాదములు చక్కనియంతయు జరిపి క్రతుత్వమునకు తెలియజేయుటగా యాపథకము సమావేశపరచబడును. కాన యానక్ మండ్రి గ్రామోద్యోగముల కార్యదర్శులు కోరుచున్నాము.

పేరుపోయి పానుమంత రావుగారు,

అహ్మదాబాద్ (పేసి డెయిలీ)

నవుదరుదిన్నె కంబలీరామయ్యగారు,

కార్యదర్శి

అల్లూరు శివయ్యగారు,

గుండుపాపల రామసుబ్బయ్యగారు,

అల్లమరాజు వెంకటసుబ్బయ్యగారు,

కార్యనిర్వహకులు.

జి. నాగిరెడ్డిగారు.

జనరల్ సెక్రటరీ.

కోవలకంట్ల గ్రామోద్యోగముల సంఘము, కోవలకంట్ల

లోకవిఖ్యాత చారిత్రులును, పూజ్యులునగు

శ్రీమాన్ మోహనదాసు కరంచంద్

గాంధీమహాత్ములవాసకి

ఖండఖండంతర పూడివిద్యుదావారిండుముగళా!

మీముకాదగల ప్రాప్తివేళ చోరములభారీ చిరకాలమునుండియు త్వదియ విద్యార్థనభాగ్యులముల విడిచి చెడి మా గుంటూరు పురవాసులు చేరు మీసాదాభావముల ప్రభావముచే వచితహృదయముల పాననదోతులు నెరసి చెప్పిన యితరము! కాబట్టిని వివరించుచు, అట్టిభాగ్యము కలగజేసితిమి మామృతదూతార్యవంశము అర్పించు చున్నారము.

పేముడినిరా!

మానవజీవి యిహమునందలి పొఖములకభివంతులకును, పొఖ్యుతదాంతమైన అత్యులపంపాదనకును, నిత్యము దూర్జమైన దేశభాగ్యము పరిమాన నాగరికతామహిమచే వ్యాయామపూర్వకముగా సంపాదించవలయునని తత్వవిద్యుజ్ఞులు ఆంధ్ర రోగనిధిగాడు. స్వరాజ్యసంపాదకము, స్వరాజ్య నిర్వహణకు ప్రజాసామాన్యములకు కారీకలము, ఆరోగ్యము ముఖ్యమై యున్నది.

ఈ గ్రహస్థమున గురించినచుక, ప్రస్తుత రాజకీయ కార్యక్రమమునందోక యంతముగ, వ్యాయామమును నిర్ణయించుచోయినను, వృద్ధాత్వనశయంగలి కనుగ ప్రతినిధిమనస్సు వ్యాయామమే ప్రథమ నిదర్శనము.

వైదిక ధర్మము

ది॥బి॥టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారి ఉపన్యాసము

కాంచీపురము, ఏప్రిలు 20:—వైదిక ధర్మ ప్రచారము కై సమావేశ పరపబడిన సభ యందుపన్యసించుచు వివాసు బహదరు రామచంద్రయ్యగారి డిల్లు చెప్పిరి:—వేదము జ్ఞాన నిధి. వీటితో సమానమైన గ్రంథములు లేనేలేవు. వేదములు నాలుగు వర్గములనే అంగీకరించుచున్నవి. ఆ గ్రంథము నియమింపవలయునని చివర వర్గమునియు భేదములేదు. ఒకకుటుంబమునందు నలుగురు నాలుగు పనులు చేయు విధమున సంఘమునకు నాలుగువర్గములు నాలుగువర్గముల పనులు చేయుచుండవలయునను వృద్ధేశముతో ఈవర్గము లేర్పడినవి. శాస్త్రముల ననుసరించి రజస్వలానంతర వివాహములు తప్ప. కావున సనాతన ధర్మపరులు కారదాగారి బిల్లును ఖండింపవలయునని కోరుచున్నాను.

కారదాగారి బిల్లును ఖండించుచు వైదిక విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుటకై తగు ఏర్పాట్లు చేయవలయునని కోరుచు తీర్మానములు గావించబడెను. (శ్రీ చెస్)

నోటీసు

ఇందుమూలమున అందరకు యీ క్రిందివిషయమున తెలుపడమయినది.

సేను మార్కాపురం గ్రామస్తుడను జటప్రోలు సుబ్బరామయ్య అనువాడను. నాకు సద్గతిగలిగించుటకై సహాయుడై వుండునను తలంపుతో దత్తురేవుల వంశీకుడైన వెంకటపం అను పిల్లవాడిని సేను దత్తుగా స్వీకరించిపెంచి పెద్దవానిచేసి వివాహముచేసి వకయింటివానిని చేసినానుకాని అతను నాయం దు విరోధము సాధించుచూ దుర్మడతలతో ప్రవేశించి ఆక్రమముగా రుణములుచేసియూ యింకా చేయుచోవుచున్నాడు. నా అస్తి అంతయును నా స్వార్థితముగాని పితృార్థితము ఎంత మాత్రము లేదు. కాబట్టి అతనుచే వే బుణములకు సేనుగాని నా ఆస్తులుగాని ఎంతమాత్రం జవాబుదారీగా వుండవలయు ఎవరైనను బుణములు యిచ్చినవారుగాని యివ్వబోవువారు గాని అతనిమీదనే రాబట్టుకోవలసి వుండునకాని యితరము ఎంతమాత్రం కాదని యిందు మూలకముగా తెలియజేయడ మయినది.

జటప్రోలు సుబ్బరామయ్య

మార్కాపురం, 8-4-1929

అమ్మకమునకు

కర్టిన్ అండ్ హార్వె ఎఫ్. ఎఫ్, ఎఫ్. తుపాకిమందు ఒక పాను డబ్బా ధర రూ॥ 1-6-0.

జాయిన్ ఎం. ఎల్. కేపులు 250 గల పెట్టె 1-కి ధర రూ॥ 0-12-0.

స్పెషల్ అండ్ కో లిమిటెడ్., మద్రాసు.

బొంబాయి జ్యాయలరిమార్లు

అసలు సవరం బంగారుకు

అసలు రాళ్లుపెట్టిన నగలకు ఉత్తరవాద మివ్వబడును.

కేటలాగు ఇనాముగా పంపబడును.

88 నైనియప్పనాయకవిధి, సోకార్ పేట పి.టి.మద్రాసు.

సృష్టసంగపత్తిగీ!

నేను సునహింమాదేశమున దేహనోతయ్యువును, యుత్సాహపూరితులను, త్యాగమూర్తులనగు పితరులకుల కావలసియున్నాను. భారత దేశభావిభాగ్యోదయమంతయు వారివైననే యధారచేయున్నదిని మీరుయువజనుల కప్పుడప్పుడొంగు యుతకోక ప్రేమలమై యీగ్రామమునందు వైశ్యభావరయందు వ్యాయామాభిలాషనువృద్ధిచేసి, తద్విషయముందు త్రీక్షులగునట్లు చేయుటకీ సంఘము స్థాపించబడి సాంఘిక సేవ యొనర్చుచున్నది. ఈసంఘమువారు శుద్ధకథాని హిందీ భాషాభ్యాసము మొదలుగల మీయ దోషము లక్షణములకు ప్రయత్నించుచున్నారను. తాను ఖద్దరు ప్రధానముతో పాటు వ్యాయామ ప్రచారమును కేయ ప్రార్థించుచున్నాము. గుంటూరు వైశ్య వ్యాయామసంఘసభ్యులు.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(22-4-29)

సీమజన్మలి దినుసులు

ఇరువది గజముల సీన్ ధరలు	రు.అ.పై
కాకించుల్లు—22 X 22 ముంగిసమార్కు (బి)	8-8-0
సరాసరికము	7-9-0
కాకించుల్లు—22 X 92 "మోటారు సైకిలు" (బి) రు 8-2-0	
తెలుపుచుల్లు—1703 (సెట్) రు 12-5-0	
రు 12-4-0 ఎఫ్. ఎఫ్. 73, రు 8-8-0 88/888	
రు 11-12-0; 1702 రు 11-0-0 9041 (సెట్)	
రు 10-6-0, 80 (సెట్) రు 8-4-0 పైట్ చర్మింగులు	
బి. బి. బి. రు 15-4-0 సి. 40000 రు 21-0-0	
గేముల్లు—53 "క్వీన్ మార్కు" 2424 రు 12-8-0; 2222	
రు 11-4-0; బంగారు దుప్పి 22 X 22 (బి) రు 8-4-0;	
సామాన్యరకం రు 7-4-0	

నూలు

40 నెంబరు (సీమ 5 పాకట్టులు)—ట్రాక్ రు 5-11-6 చలువ (కొంగ) రు 7-8-0; చలువ ('ఎనిటిక్స్-టో') రు 6-18-0 చలువ (నాగకన్యక) రు 6-18-6 చలువ (గుప్తి) రు 6-18-6 చలువ (గడ్డజెండా) రు 6-15-0 పచ్చనిర్రము (ఎర్ర) రు 7-8-0

40 జపాక్ (పదిపానులకట్టు) అయిదు నక్షత్రములు కలర్ బాక్ రు 11-12-0

60 సీమ (5 పానులకట్టులు)—అడక తైల రు 14-12-0 టి. (ఎర్ర) "పాటెలతల" మార్కు రు 11-10-0 రాట్టుము (ఎర్ర రు 11-0-0; రుదుకారము రు 8-12-6; ఎద్దు గడిమారము రు 8-8-0; కంగారూ మార్కు రు

హబ్బుజబ్బు	రు 8-11-0
గడ్డిబండి మార్కు	రు 8-12-0
పెన్నిల్లు	రు
సిరాయిడ్డి	రు 8-7-0
తెల్ల "కంగారు"	10-6-0
ఇండియా బ్రానియామార్కు తెల్ల రు	10-4-0
ఇత్తడిలేకులు—(డిట్ మేన్) రు 275	
డిట్ (క్రాసాయ్) రు 272	
రాగిలేకు రు 325.	

సిమెంటుపీపా వెల:-

గో-హేమ్ ("చెయ్యి") రు 11-0-0 జర్మన్ "ప్లాగ్" రు 9-8-0 జర్మన్ "ఎస్" రు 9-8-0

చక్కెరమూటయొక్క ధర:-

జావా "రెడి" రు 26-5-0 మే జాక్ రు 26-6-0 జాక్ సెయింబరు రు 25-8-0.

జేటు సెనగ నూనె

పీపాలలో రు 99.

ఆముదము

(మిల్ డెలివరీ) రు 99-8-0

పదునుచేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు

ఆవుతోలు (7 బు-9) "ఆఫ్ కంప్రెస్" రు 0-18-6	టు 1-0-0
" (లేలిక) " రు 1-1-9	టు 1-2-4
" (7-9) బెంగుళూర్ రు 0-14-9	టు 1-0-6
" (లేలిక) " రు 1-2-0	టు 1-2-7
" 6 1/2 బు 8 1/4 బెజవాడ్ రు 0-14-6	టు 1-0-8
" (6 1/2 బు 7 1/4) విజయనగరము రు 0-15-3	టు 1-1-0
" (7 బు 7 1/4) ఏలూరు రు 0-15-3	టు 0-15-7
గోదోలు రు 0-10-0	టు 0-10-6
గోదూడతోలు రు 1-2-6	టు 1-3-3
ఆవుదూడతోలు రు 1-12-0	టు 1-18-0
పదునుచేసిన పేకతోలు మొదటిరకం రు 3-2-0	టు 3-4-0
" మధ్యరకం రు 2-14-0	టు 3-0-0
" గొట్టెతోలు మొదటిరకం రు 2-14-0	టు 3-0-6
" మధ్యరకం రు 2-8-0	టు 2-12-0

చీరాల

"మహాత్ముని"కి ఘనమగుస్వాగతము

ది 19-4-29:— "మహాత్మాగాంధీ" గారు నిన్నటియందు యము వేటసాలెనుంచి 48 గా గం 8-15 లకు విచ్చేసిరి. బోడి పాలెనవద్దనున్న శీతాంబరం తోటయందు బహిరంగసభజరు గుట్టు చిక్కని యేర్పాట్లు జరిగెను. సభాసభి పలురకములకాని తపత తోరణములతోను, పచ్చనియూతతోరణములతోను చూచుటకు కనులపండువుగనుండెను. సభాసభిముగ్ధభాగమున యెల్ల రకును దూరమునుంచి సహితము కనుపడునట్లు మహాత్మునకు ఖడ్గపరచుటల నమర్చి వున్న తాసమును యేర్పాటుచేసిరి. మహాత్మునకు సమర్పించు స్వాగతప్రములు ప్రజలకు వారు రాక పూర్వమే వాలంటీరులు పండిపెట్టిరి. ఇచ్చటి హైస్కూలు విద్యార్థులు ప్రజలలో యెట్టిఅల్లరి జరుగకుండునట్లు శాంతము తో చిక్కని యేర్పాట్లుచేసి ఆహ్వానసంఘమువారికి సర్వ విధముల తోడ్పడిరి. స్త్రీలకు ప్రత్యేక స్థలము యేర్పరచబడెను. పైన వ్రాసిన యెముకు మహాత్ముడు సభి సమేతముగా మోటారుపై విచ్చేసెను. శ్రీయుత యస్. పి. రాములు గుప్తగారు "జాతీయగీతమును" బాడి, మహాత్మునకు స్వాగతప్రకటన సమర్పించిరి. శ్రీయుత, వూటూరి రామయ్యగారు ప్రజలతరపున మహాత్మునకు రు 1116 లు సమర్పించిరి ఆహ్వానసంఘమువారి చేర్చరచిన వున్న తాసమునధిష్టింపక మహాత్ముడు మోటారు పైకూర్చుని హిందీలో యాక్రింది విధమున వుపన్యసించిరి. దేశభక్తగారు తెనుగులో తర్జుమా చేసి చెప్పిరి. నేను మీ గ్రామమునకు 8 సంవత్సరములక్రింద వచ్చియున్నాను. అప్పుడు "గోపాలకృష్ణయ్యగారు" జీవించియుండిరి. నేడు వారు మన మాధ్య లేనందుకు చాల విచారముగానున్నది. వారు సంకల్పించిన రామాలయ ప్రతిష్ఠను మీరు నెరవేర్చవలెను. యిచ్చటికి వచ్చిన వారిలో ననేకులు యింకను విదేశప్రములను ధరించియుండుట చూడ విచారముగా నున్నది. మీరు వాటిని విడనాడి ఖడ్గధరున ధరించుటకు దీక్ష బూనవలెను. హిందీనిగూర్చియు అస్పృశ్యతానివారణముగూర్చియు ముచ్చటించి పావుగంటలో ముగించిరి. అంతటవారు, ఆహ్వానసంఘమువారిచేర్చరచిన విడిదిసాధమునకుజని విశ్రాంతిగైకొనిరి. వారివెంట శ్రీయుతులు వెంకటప్పయ్య, మద్ది వెంకటరంగయ్య, శీతారామశాస్త్రి, పారిలాల్, ప్రభావతీదేవి కన్య గార్లు తదితరులు పెక్కుమంది విచ్చేసిరి. సభలో రు 14-10-0 లు నమూనెనది. మధ్యాహ్నము 8 గంటలనుంచి ప్రజలు తండ్రిపండువులుగా మహాత్ముని దర్శనాభిలాషులై విడిదిసాధమునకువిచ్చేసి కేచియుండిరి. 8-15 గంటలకు శ్రీమతి ఆస్పత్రియందు పనిచేయుచున్న డాక్టరు ధానమ్యగారును ఆమెరికా దొరలు, దొరసానులును కలిసి మహాత్మునితో ఖడ్గధరుగూర్చియు కై ప్రసవకమునుగూర్చియు సుమారు 15 పావుగంటకాలము చర్చించిన పిదప ముందహాసముతో నెలవునై కొని వెడలిరి. తదుపరి మహాత్ముని దర్శనముచేసి, నమస్కరించి పట్టాభిరాములుగుప్తగారి భార్యగారు బంగారు గాజులజతయు, పిరి పినతల్లిగారు ఒకగాజును, జా. వెం. సుబ్బారావుగారిభార్యగారు ఒకగాజును, శ్రీకాకుళం సుబ్రహ్మణ్యంగారి కుమార్తె 8 సంవత్సరములబాలిక రు 1 ను, వూటూరి రామయ్యగారికొమార్తె 5 సంవత్సరముల బాలిక రు 1 ను సమర్పించిరి. మహాత్ముడు మందహాసముతో స్వీకరించిరి. పిమ్మట శ్రీయుత పేండ్లం కేశవులు (బహు త్రుమవర్ణములు) గారు జానకాశ్రా కమలామలాంజలిపుటే, యను శ్లోకమును ఖడ్గధరు కండువా మీద స్వయముగా నేసినదానిని మహాత్మునకు సమర్పించి మన్నననుపాత్రులైరి. మహాత్మునివయసు గం. 5-15 లకు యేర్పాటుచేయబడెను. బహులుదేరుటకు విరునివిమలతూర్వము బహుట దర్శనార్థమై వేచియుండిన పెక్కువేలప్రజలు కోరిక ననుసరించి, సోదోపరిభాగమునుండియే నాలుగునిముసములకాలము ఖడ్గధరు నుగూర్చియు, మద్యపానదురభాగ్య సము నుగూర్చియు దేశభక్తుడు తర్జుమాచేసి చెప్పుచుండ మహాత్ముడు హిందీలో నుపన్యసించెను. ఆభరణ నేను వెంటనే క్రిందివచ్చి వెళ్లవలెనుగాన నాకు యెలాటి ఆటంకము చూపక దారి యివ్వవలెనని చెప్పినవచ్చి కారునం దాసీనులైరి. ప్రజలు వెంటనే మార్గము నొసంగిరి. బహులుదేరువపుడు ఒకరు రూ 5 లు నొసంగిరి. శ్రీయుతులు రామయ్య, రాములుగుప్తగార్లు యిరుప్రక్కలను నిలచియుండి మహాత్ముని పూరుచినవరకు సాగనంపి విచ్చేసిరి. గ్రామములో దారి మధ్య శ్రీయుత జా. వెం. సుబ్బారావుగారు తమతల్లిగారి రక్తస్పర్శలై యుండి మహాత్ముని దర్శనాపేక్షను గలదైయున్నం

గున వారి గృహమున్ను రెండు నిమిషముల కాలము కారు నాపి తల్లిగారికి దర్శన మొసంగినందులకు ప్రత్యేకము రూ 100 ల సమర్పించిరి. యాక్రింది కనువరచిన వారు మహాత్మునకు సమర్పించిన ధనసంచిలో పెద్ద మొత్తముల నొసంగిరి.

శ్రీయుతులు వూటూరి రామయ్య శ్రేష్ఠిగారు, రు 300-0-0 శ్రీకాకుళం సుబ్రహ్మణ్యం అండ్ బ్రదర్సువారు, రు 116-0-0 జూలగంటి వెంకటసుబ్బారావుగారు (రు 100 లుగా కరు 116-0-0 బట్టల కొట్టవారు, 116-0-0 కిరాణీ కొట్టవారు రు 116-0-0 ఒకరు, 116-0-0 పేరాలవారు రు 77-8-0-0 యితరవి చిల్లరమొత్తములు. ఆహ్వానసంఘముతరపున యాక్రింది వారు రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘసభ్యులరగు శ్రీయుతులు వూటూరి రామయ్య, శ్రీకాకుళం పట్టాభిరాములుగుప్త, జూలగంటి వెంకటసుబ్బారావు, గౌన్ జేగ్ సాహెబుగార్లు మహాత్ముని సన్మానమునకై చిక్కని యేర్పాట్లుచేసి, చీరాల ప్రజలకు మహాత్ముని దర్శనము లభించునట్లుచేసి, మహాత్మునిసేవచేసి కృతకృత్యులైరి.

(ఒకవిలేఖరి)

గాంధీమహాత్ముడు-వేటసాలెము

శ్రీ గాంధీమహాత్ములవారు వేటసాలెమునకు 18-4-29 తేదీ వుదయం 7-30 గంటలకు తిమ్మనమండ్రం నుండి విచ్చేసిరి. గ్రామపౌరులందరు శ్రీ వారిని దర్శించి సమ్మానించుటకు బండ్ల బాపయ్య హిందూ మిషిక్ స్కూలు ఆనందయందు నిర్మింపబడిన ప్రత్యేక పందిరియందు సమావేశమై యుండిరి. శ్రీ వారికి వేటసాలెం యూనియన్ బోర్డు సభ్యులొక సన్మాన పత్రమును, గ్రామపాస్తవ్యులొక వినివిత్రమును, సారస్వత నికేతన పోషకవర్ణసభ్యు లొకఅభినందన పత్రమును సమర్పించిరి. అనంతరము శ్రీ గాంధీమహాత్ములు సభ్యుల కుపదేశవాక్యముల బోధించిరి. ఖడ్గధరు ధరింపవలె ననియు, అస్పృశ్యతను రూపుమాపవలె ననియు, పంచాయితీ నిర్మింపవలె ననియు, విదేశ ప్రస్తుములను బహిష్కరింపవలె ననియు, నూలు పథకవలె ననియు, కోర్టుల కెక్కరాదనియు, హిందువులు మహమ్మదీయులు సఖ్యులగా నుండవలెననియు, యిత్యాది అమాల్మ్యపదేశములను గావించిరి. వేటసాలెము పౌరులు ఖాదినిధికి రు 514-4-0 లు సమర్పించిరి. సభ కరుదంచిన శ్రీమతి, పురుషులు బాలబాలికలు కానుకలు తెచ్చిరిగాని మహాత్ములు వెంటనే చీరాలకు ప్రయాణమగుటచే వారు తెచ్చిన కానుక లప్పించుటకు వ్యతిరేక పోవుట తలపెట్టెను. ఆకారణముచే సభ్యులలో చాలా మంది ఆసంతృప్తి జెంది యిండ్లకు వెళ్లిరి. మా గ్రామములో సారస్వతనికేతన నూతన భవనమునకు మహాత్ముడు వువాదిరాయి వేయునట్లు యేర్పాట్లు చేయబడియుండ వారిచే సదరు వువాదిరాయి స్వయముగా వేయనివ్వకనే సభలో ప్రకటించిన చాలునని మహాత్మునికి చెప్పి అట్లు వారిచే చేయించిరి. అయ్యది గ్రామములో అనేకులకు ఆసంతృప్తి కలిగించినది.

డా. వెం. శ్రేష్ఠి.

ధర్మాజిగూడెం: మహాత్ముడు

చించలపూడితాలూకా లోకల్ కోఆపరేటివ్ యూనియన్ డైరెక్టరులు 15-4-29 తేదీని సదరు యూనియన్ ఆఫీసులో సమావేశముయి మహాత్మాగాంధీగారు ఈ 24-4-29 తేదీని ధర్మాజిగూడెం దయచేసినప్పుడు సన్మానపత్రము సమర్పించుటకు ఏకగ్రీవముగా తీర్మానించిరి. ఈ గ్రామస్తులును పరిసర గ్రామస్తులును కలిసి మహాత్మునకు రు 1116 కానుక గాడ్నిచ్చుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు.

ఒకరు.

Good chance.

"శిల్ప వంటి మజిలి న్ను"

దొరలు మిక్కిలి పీడిగా వాడుకున్నాడు. అక్కరలేనిదొడబ్బు రాకుండా అంపెడు. (తొడిగింప వలెనట్లు నిరూపక తెలిసికొనుటకును)

12 గజముల వానక కమిసాలగుడు రు 7-8-0
15 ,, మెడగల ఉనికనమగుగరమిజాలగతెల్ల 9-0-0
6 1/2 బి కి కమిజాలగతెల్ల 15 ,, మెడగలని. 9-0-0
పొట్టితేజ. క్యాలలగుండాం.
గుప్త అండుకో, చికాకోల్, గంబం జిల్లా.

శ్రీమత గాంధీయజ్ఞానము గుంటూరు
వైశ్యగురుకులశ్రీమత సంఘసభ్యులచే నమస్కరింపబడిన
సంస్మరణము.

మహాత్మా!

అహింసా వంతుడవైతాను, స్వరాజ్యపాదన బద్ధకం
కలుపుచు, దేశసేవార్హివైశ్యులను, శ్రమితులను అగుత
మరకచే మా వైశ్యులకులశ్రీమత మే తమిష ధన్యమాయెను.
కార్యాలయశ్రీమత మాయుధాను మా (శ్రీ) ధన్యమమింది
విశ్వాభిమానముచే నీ ముగ్ధులను ముగ్ధులను ముగ్ధులను కీ
యాశ్రమసంఘసభ్యులను మేమ మా మహావైశ్యకృతజ్ఞ
తను వెలుపుచున్నారను.
త్యాగముగీ!

తమ వ్యవసాయ మా గురులనునీకాక భారతదేశ
బుద్ధుల సైనికు మహాభ్యుదయము రాజ్యము తలచుచు
న్నారను. మహాత్ములవర్స మెన్న (కీ) నిష్ఠాబుకాదుగదా
మహాత్మా!

సత్వత్రువును, కార్యకర్తలను, దయామయులు
ను, దేశభక్తులను, గురుకులవాసులను నల తమతోటి మహా
పురుషుల లోకమునందు గలవగుదురు. శ్రీకృష్ణ
దా! విమర్శర తన ముక్తమనఃబుల జాయకర్తవ్యమగు తమ
చేరత్వగర్వము తనపేర సార్థకము గావించుకొనియె.
మహాత్మా!

మహాత్మా దాధ్యమి కీర్తి, సుపూర్ణస్వాతంత్ర్యనిధి
కీర్తి సార్థకముగదా ముగ్ధులచేటి జలంకముగ్రహించిన య
హయాధ్యమ మహామృతము నిత్యమూర్త్యు మగ జన్మ
యవారికి విజయము కరతలములకు గట్టిగా నున్నను, నే
యహయామలేని యా యహయా మనదేశించిన శ్రీవారికి
దవాధరములనునీ ప్రభువును నర్పించుచుతిమిది ప
వినయముగా మనచేయుచున్నాము.
ఉదారము!

తాను సహజానందమున స్వశేవాను తెల్లకను
దాధ్యమము ముగ్ధులకు విజయముగదా దొర్లి తన
రాజ్యమందున్న సకలదాచరములకు మోక్షపాత్రాధ్యమము
గట్టికడ విలిచిన మహాదాదాశ్రీమదు శ్రీరామనిల
వనుకరించినట్లుం దెనుట యజ్ఞభిమున నే యెట్టి గీత సగ్ధ
యజ్ఞములకు బునక క్రిగదా దోచకమాను.
మహాత్మా!

ఏ సంస్కృతియు విద్య యాశ్రయమున అందును
జాతినివద్యము ప్రధానమున సకలపెట్టిగిన తమకు
జల్లమేకదా! ఈ విషయమున జాల కనుబడియున్న
మహాత్మా కీర్తినివద్య మేమి యాశ్రయము నెలకొల్పియి.
ఇట్లు కీర్తినివద్య ధనములేమిచే సర్వవిషయపుష్టి తెంక
యభివృద్ధి నక్షేపించుచు దను యాదరమున శ్రీమూర్తి
గాగోరుచున్నది. స్వశేవార్థము ఖాదీప్రచారములతోచాటు
స్వవిద్యాప్రబోధముగదాద దుపెట్టుచున్నది తమతో ము
విశేషాన్నిచో నియ్యది శ్రీవారిమ కీర్తి జాజ్ఞానములగు
దోచుకేమా యని నెవకాదుచున్నారను.
అర్థా!

లోకాభ్యుదయమనై పాటుపడు మార్గచంద్రుల
తనను బర్యామముగా నొకరికదాత నొకరికి విశ్రాంతి
గ గొనుచున్నాను. అట్టి సార్థకముగదా శ్రీవారికి గలిగి
యన్నట్లుగోచరించదు. ఇట్లు కీర్తినివద్య దేశసేవతో
గానుపుచ్చుచున్న తమ కార్యభాగ్యముం దెట్టిగోటం
దియు రానీతిక మార్గభగదా దింకంపై నెక్కదా లో
గ్యమును దరాచేయగలదులకు మే మెల్లము భగవంతుని
మతిమతి ప్రార్థించుచున్నాము.

వైశ్యగురుకులశ్రీమత సంఘసభ్యులు:—మాశేటి
గురవయ్య, ఉత్పలూరి కంటపున్నయ్య, మద్ది వెంకటసుబ్బ
య్య, గుడివాడ జగన్నాథం, వల్లిపాటి వెంకటేశ్వరం, చీమ
కర్తి తమరస్వామి, దేవెట్టి పుల్లయ్య, కొల్లివర రాధాకృష్ణ
య్య, తాదర్తి విజయ్య, నద్ది జి.కటామయ్య, తూ.గంట్ల
జాగరత్నం, దాచేపల్లి రామబ్రహ్మం, తూతిక దేవయ్య.

పందలపాక బనియనులు

కాలికట్టు, బెంగురూరు, నేలము మాదిరి అన్నిరకములు
బనియనులు మేము పందలపాక, మధురమిల్లుల నూలుతో
తయారుచేసి విక్రయించుచున్నాము. లేకు-వధరలు, ఎక్కువ
మన్నిక. వాడిమాడుడు-0-2-0 బిల్లల సంపుచారికి కాంపిల్లు
పంపుచుము. ఏజన్సీ దరఖాస్తులు అంగీకరింపబడును.

ది ఇస్లామియా హుజైరి వర్క్స్

గెంబిరి పందలపాక, తూర్పుగోదావరి.

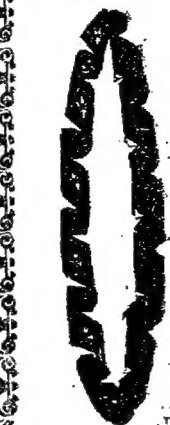

ప్రతాపకస్తూరిమాత్రలు

విక్రీలీ ఘంటగిరి శుభాపనగా నుండును. (శ్రేష్ఠమైన కస్తూరి, గోరోజం, మంతుపువ్వు,
మెదలగు వస్తువులతో తయారుచేయబడినవి. 1-2 మాత్రలకు పుచ్చుకొనిన ఆనందముగా నుండుటయేగా
అజీర్ణము, వాయువు, జలుబు, శైత్యము, జ్వరము, పక్షిరాతము, బాలింతగుణము, చిన్నబిడ్డ గుణము
అగ్నిమాంద్యము, అజీర్ణభేదము, దగ్గు, ఉబ్బునము, మెదలగు అనేక వ్యాధులను ఖండించుటలో రామ
కాణమునంటివి. ఆరోగ్యమును బుండును కలిగించుటలో అత్యుత్తమమయినవి కరితీంచ దగినవి.

800 మాత్రలు గల సీసా 1 క రు 0-4-0
12 సీసాలు రు 2-8-0 పోస్టు ఖర్చులు శ్రేష్ఠము
పి. శి. వ. అందు కంపెని, ఆయుర్వేద సమాజం. పెరిదేపి, నెల్లూరు జిల్లా

శ్రీ లక్ష్మీజ్యోతులరీ కంపెని, బెజవాడ-ఆంధ్రుల లక్ష్మీగృహము.

కల్పికాదు. మోసములేదు.
మాప్రదర్శనశాలలో క్రొత్తరకముగాజాలు, మెడగొలుసులు, రత్న
ములు, పచ్చలు, కెంపులు పొదిగిననగలు, ఉంగరములు, కాళ్లగొలుసులు, బం
గారు, వెండిగ్లాసులు, మరచెంబులు, పల్లెరములు, కాఫీసెట్లు ఎల్లప్పుడు సిద్ధ
ముగా నుండును.
నవరసుబంగారునకు, ఛాదివెండికి, క్రొత్తమాదిరీలకు, చక్కని పనితన
మునకు గ్యారంటీ
నచ్చనివస్తువులను తిరిగి తీసికొందుము. సంపూర్ణ తృప్తినిచ్చుటయేమాపుద్దేశ్యము.
బంగారువెండి వస్తువులమీద ఎంగ్రేవింగ్ నగిషిపనులుచేయించి యివ్వబడును.

ప్రాప్తైటరు:-ఎర్నేని లక్ష్మీనారాయణచౌదరి.

మ హా భా ర త వి మ ర్శ న

గంధకర్త:-మెద్యాల వేంకటసుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు
జాండవల భారతములుగాక తిరివైపు దేశములనియు, కారవ రాజ్యములు కారనియు, ప్రాచీన వంశభక్తుక
రాదనియు, (దావతి వస్త్రా)కారణ గాధ యస్మత్తునియు శ్రీకృష్ణుడు లోకోత్తరస్వక్తియనియు ఇంక ననేకవిషయములు
సో "మహాభారత చరిత్రము" అని పేరుతో నివిమర్శ గ్రంథము వ్రాయబడినది. ఇందు భారతకాల భరతఖండ కటము
శ్రీకృష్ణుడు అచ్చొత్తింపి చేర్చబడినది. అందఱును చదువదగినది. 280 పేజీల ఉద్దగ్రంథము వెల రు-1-4-0 లు మాత్రమే.
రెడ్డిబదర్న, రాయవరము. తూర్పుగోదావరిజిల్లా.

1000 రూపాయలకు మించిన ఫలితము.

మీరు కవిశ్రేణులను, కవిశ్రేణులను, విమర్శకులను, సకలకాస్త్రపారంగతులను, సర్వకా వంతోపచిత్తు
లను, భాగవతోత్తములను, భాగ్యవంశస్థులను కాదలచినయెడల, శ్రీమద్భావాయుధము, పక్షిని, చిత్రిని, వా
త్రిని, కేళిని, మున్నగు శ్రీభావాయుధములను, శ్రీమదశ్వపరమకౌముట, శ్రీమదపదరి, శురతపదరి, ఆచారపద
రి, ప్రాంత్యుత్తపదరి మున్నగు వందలకొలది విషయములు తెలిసికొనగోరునెడల, మీ శ్రీమిత పరిశ్రీ, భర్తృసేన,
కలివ్రతాధర్మములు శివుపాపము, శ్రీమద్భగవద్గీతానుబంధములను కొనుగడల మీ బిడ్డలకు బాల్యమునుండియే
ప్రపంచరహస్యములన్నియు తెలిపి తెలివిగలవారినిగా జేయనందునడల శ్రీపీఠికాపురమహారాజ

కరిపాపితులగు దాసరి లక్ష్మణ కవిగారిచే 14 సంవత్సరములనుండి మహా శ్రమకోర్చి సమహర్ష
బడిన

వర్ణనరత్నాకరము.

కొని తనివిదీర చదివి జన్మమును సార్థకముజేసికొనుడు.
ఇందు వన్నయభట్టుమొదలు కలికి రేలేలింగమహాకవిగారివఱకు గల కవిరాజుల ప్రబంధ రాజములనుండ
లి సమస్తాగ్రాంతములయందును మఱియు నీరీకంగారకర్త వై రాజ్యాది వందర్శములయందును గల వందర్శకములు
వేలకొలది యొప్పుకాట్టి కవికాల క్రమముగా ఆగ్రాసాధిక సంఖ్యతో ముద్రింపబడినవి.
ఈ గ్రంథము కల్పవృక్షమునంటిదనియు ప్రతీయింప నుండదగినదని యు దీనినియెవ యంతయు చెప్పకకృ
కాదనియు దీనివలన ఆంధ్రలోకము తరియింపజాలననియు మొదలు ప్రెసిడెన్సీలోని పండితాగ్రేష్ఠులెల్లమును
సదభిప్రాయము లిచ్చియున్నాడు. 1000 రూపాయలు వెలపుచేసిన ప్రపంచములోనున్న ప్రబంధములన్నిటి వార
మును గ్రహించకాలకు కావున దీనిని పొందినవారెల్లమును వెయ్యిరూపాయలకు మించిన ఫలితము బొందగలను దీనిని
నదించి ఎంతయునివ్రాయగలము. ఈ గ్రంథము ప్రతిమానభక్తిచేతయందును ప్రతిపుస్తక భాదాగారమునను ప్రతి
యింటను ఉండి తీరవలయును.
1, 2, భాగములు 600 పుటలు పుక్ కాల్కిలోబైండు. వెల రు 8-8-0 మాత్రమే.
3, 4, భాగములు 600 పుటలు ముద్రింపబడుచున్నవి. వెల రు 8-8-0 మాత్రమే.

ప్రస్తుతము 1, 2, భాగములుకొనినవారికి 3, 4, భాగములు 2 రూపాయలకే వంపబడును. పోస్టుఖర్చులు శ్రేష్ఠము.
ఇది యితరగ్రంథములంటికికాదనియు దీని వెల అద్భుతమైనదని నది పోవదనియు మీరిదిమాడగనే మృదయ నన దల
చకమానరు. మఱియు దీనిని కన్నులపండ్లుగాని పెన్నిధిగన నెన్నకధ్యమున దాచుకొనగలము వైర్యముగా పూచీతుమ
న్నాము

చిరునామా: దాసరి లక్ష్మణస్వామి,

శ్రీవర్ణన రత్నాకరకార్యస్థానము మేనేజరు, పితాపురం, (గోదావరిజిల్లా)

స్వల్పము!   ఫల మధికము!!
 చలువకు, చత్వారమునకు, తగిన సువ్రోచ
 నములు మంచి నమృతముగా యివ్వగలనమృతము.
 వెన్న-ఎండు వెన్న రా గ కేయూరములు నమృతముగా
 ఒకేభారము ధరకు యివ్వబడును.
యిమ్మడి చలమయ్య, తెనాలి.

ఒక ఆదర్శనియమైన
సహకారపద్ధతి
 మీవర్తకము, వ్యాపారము, వివాహము, విద్య
 యెట్టేటు మున్నగువాని నిమిత్తము
వడ్డీలేకుండా ఋణములు
రు. 5,000 వరకు.
ఎప్పుడైనను దరఖాస్తు
చేయవచ్చును
 ప్రవేశదుకము రూ 1/- మాత్రమే
 ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వ లిండ్లీ ఫులోనే వ్రాయవలెను.
 అడ్మినిస్ట్రేటరు ఫారముకొనుటకు, తదితర వివరముల
 కొనుటకు అ. 0-4-0 తపాల బిల్లలను పంపవలెను.
Messrs A. P. VINE & Co.,
Managing Agents,
Ferozepore City (Punjab.)
 తంజివిలాసము:- మొనర్చు ఏ.పి. వైన్ అండు కో,
 గ్లాస్   మేనేజింగు ఏజెంట్సు
 టెల్ఫోన్ నెం. 222.   ఫిరోజ్‌పూర్, పంజాబ్.

ముసలి వాండ్రు యావ్వన వంతులుగా జేయును
 కలుచ బడిన బిడ్డమును గట్టి పడచును. ఎక్కడ నేపు
 బలము కలుగజేసి పంపారభూషణమునకు అనుకూలమవును.
 కీరీడమునకు లేబున్న కలుగ జేయును. ఎటువంటి క్షయబంధ
 మైన బాధ్యములైనను తేరబాలవు. 1 గంటలో ఏటి అద్భుత
 శక్తికనవరది ఆనందమును కలుగజేసి స్త్రీ పురుషులకు లభి
 కొందించును. దైరాగిచిటికీ, రసవద గంధకాదులకు కలియలేదు
 20 బుక్రలు సీసా రు.2-0-0 60 బుక్రలు సీసా రు.5-0-0.
ఆర్య వైద్య ఆశ్రమం.
వికాకోట్ / టి. నరసింహారావు.

శుక్లబంధు

ఎంత దుర్బలమైన పిల్లమునైనను గట్టివరచి ఒక్కగంట
 లోనే అద్భుతమైన ప్రభావమును చూపును. శుక్లబంధుమును
 కట్టుటలో పేరు పొందినది. స్త్రీ పురుషులకు నిరతిలేయ ప్రేమను
 కలిగించుటకు దీనిని విండున బోషణము లేదు. 25 మా. 2-8-0
త్రిపురసుందరి వైద్యశాల,
మహేంద్రవాడ - రామచంద్రపురంపొట్టు, గోదావరిజిల్లా
అభ్యుదయము
 ఆకిమాక్రమ, వధుమేహమునకు ప్రత్యేక యోగము.
 తగ్గింపుగర రు 1-8 రు 2-8-0. గణపతియ్యనివా సామ్య
 హావస్ వాడిమాడును. 1
చరక్రమం - (నూజివీధి కృష్ణ)

కో ఆయిర్. పెండుకలను కార్యముగా మొలకలపండ్
 తొలగించును. రు 8-0-0. ఒక నెల వరకు రు 2-0-0 మాత్రం.
 గవ్వంతాలయం నాయకపల్లి పేటపాలెంపొట్టు.

తాడేపల్లిగూడెం తాలూకా పంచాయితీ మహాసభ

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఏప్రిల్ 11:- నిన్న టిరోజున సాయంత్రం మాడు
 గంటలు మొదలు సుమారు ఎనిమిదిగంటలవరకు డి. పి. డబ్ల్యు.
 వారి బంగళాలో తాలూకా గ్రామపంచాయితీ కార్యశిల్ప
 జరిగినది. సభకు తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులును, తాలూకా పం
 చాయితీ గౌరవనిర్వాహకులు నగు మహారాజశ్రీ కలిదిండి గంగరా
 జుగారు అధ్యక్షతవహించి, సభ జయప్రదముగా నడిపించారు.
 జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షు లగు మహారాజశ్రీ పెనుమెట్ట పెద్దిరాజు
 గారును, భీమవరం తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులును మహారాజశ్రీ
 నారాయణరాజుగారును సభ నలంకరించుచున్నారు. డి. జి.
 రూఢిరెడ్డి దొరగారు సభకువచ్చి అధ్యక్షులప్రక్క ప్రత్యేక
 స్థానమున కూర్చొని సభాకార్యక్రమమునందు అవసరమువెంబ
 డిని పాల్గొనుచున్నది. జిల్లాయందున్న గ్రామపునర్నిర్మాణ
 నూపరునైజర్లు సభకు హాజరైరి. మొత్తము తాలూకాయందు
 గల సుమారు ముప్పదినాల్గు పంచాయితీల అధ్యక్షులును, కొం
 డిరు పంచాయితీదార్లును సభ్యులుగ సభయందు సమావేశమైరి.
 సదరుబంగళా అవరణము కాయలతోనిండియున్న బంగినపల్లి
 మామిడికింద నీడను సభకు యేర్పాట్లుచేయబడినవి.
 సభ ప్రారంభమునకు పూర్వము కొలదికాలము పెద్దిరా
 జు గంగరాజుగారు రిజిస్ట్రారు జనర
 లు గారి తో పంచాయితీ లక్ష్యమున మా
 చారములనుంచి ముచ్చటించిరి. సభావేదికవద్దకుబోవుచు మధ్య
 రిజిస్ట్రారుజనరలుగారు రూరలు రికనస్ట్రక్చరు నూపరునైజరు
 లనుజూచి వారిలోకొందరు ఖద్దరువస్త్రములధరించుట తిల
 కించి ఫలానాయని తెలుసుకొని పూర్వాశ్రమమున వారెవరిని
 వారిలో నొకరినడుగ ఖద్దరువర్గ-రుగ నుండెడివాడు తానని
 శ్రీయుత ఆవుల రామమూర్తిగారు సమాధానమిచ్చిరి. అందు
 మీద రూఢిరెడ్డి దొరగారు రూరలు రికనస్ట్రక్చరు నూపరు
 నైజర్లు ఖద్దరు వర్గ-రుల యని ప్రశ్నింప శ్రీ పెద్దిరాజుగారు
 గలోక్తిగ డిస్మిస్మిట్టబోర్డు గ్రామపునర్నిర్మాణ నూపరునైజర్లు
 ఖద్దరుప్రచారకులేయని బదులుజెప్పిరి. ఇతరచోట్లకున్న నీజిల్లా
 యందు ఖద్దరుధరించువా రెక్కువగ కనుబడుచున్నారని రూఢ
 రుఢ్ధుకొరగారు దిమార్చుచేసిరి. అంత సభాకార్యక్రమము
 ప్రారంభమైనది.
 శ్రీ గంగరాజుగారు తమ అధ్యక్షోపన్యాసమును మా
 మూలునలె వ్రాసికొనివచ్చి చదువక నోటిమాటగ ధారాళముగ
 నువ్వనించిరి. అందు తాడేపల్లిగూడెం తాలూకాయందు
 పంచాయతులు ముందంజవైచి శత్రుత్వాహములతో పనిచే

యుచున్నవని చెప్పుచు అందుకు తార్కాణముగ గత రెండు
 న్నర మాసములలో ఇరవై రెండువేలరూపాయల ఎస్టిమేట్లు
 కాంక్ష నైయుండ పడవోరువేలవరకు వనిపూర్తిచేసి బిల్లులు మా
 ర్చుకొనిరనియు, మిగతా ఆరువేల ఎస్టిమేట్లును ఈ నెలాఖ
 రకు కాగలవనియు చెప్పిరి. ముప్పదినాల్గు పంచాయతులు
 ఇప్పుడున్నవియు, ఇంకను ముందుకానున్నవియు కలిసి మొత్త
 ముమీద పనిచేయుచో ప్రత్యేకముగ నొక ఓవరుసీయరునకు
 తప్పక పనియుండుననియు, ఈ విషయముగురించి రిజిస్ట్రారు
 జనరలుగారు ఆలోచించవలయు ననియు చెప్పిరి. డెబ్బాగ్రామ
 ములయందు ప్రజలు బహిర్దేశమునకు పోవీలులేక అవసరపడుచు
 న్నారనియు, అక్క-డున్న పంచాయతులు పాకీస్తాన్కుట్టింప
 విషయమై సామ్య తాము నమూలచేసుకొనుటకు సిద్ధముగా ను
 న్నట్లును, అందుచేత గవర్న మెంటునా రిడివరకు ఈ విషయమై
 గ్రాంటు లీయకపోయినను, ఇటుపైన పాలిసీ మార్చుకొని ఈ
 సౌకర్యము గ్రామాదులకు లభింపకతీరదని స్పష్టముగా పలికిరి.
 మెట్టగ్రామాదుల విషయమై నీటి సరఫరాకు మూడువంతులు
 గ్రాంటు గవర్న మెంటునా రిచ్చినగాని అక్కడిప్రజలు ఏమాత్ర
 ము పనియు చేయజాలరని చెప్పి, నాలుగవవంతు వారిచ్చుట
 కూడ కష్టమేయైనను ఎవోవిధముగ నామట్టుకు వారు పంచా
 యితీ నిధికి జమచేయగలరని అధ్యక్షులు పలికిరి. ఉపన్యాసమును
 ముగించుచు రిజిస్ట్రారు జనరలుగారు మొదటి "టూరు ప్రాగ్రా
 మ"లో నీ తాలూకా విడిచిపెట్టినను, తమకొరకపై తిరిగి మా
 ర్చుకొని ఈ తాలూకా పంచాయితీ గ్రామాదులు కొన్నిటివైన
 ఈ స బు రు చూ చు ట కు మూ డు రో జు లీ య
 గలిగినందుకు తమ సంతకమును జెలిపిరి.
 సభాకార్యక్రమము మున్నందు తాలూకా పంచాయితీ
 సంఘముయొక్క నిబంధనలు ప్రవేశపెట్టబడి యామోదించ
 బడినవి. ఒకకాసీ అక్కడనే రిజిస్ట్రారు జనరలుగారికి అధ్యక్షు
 లిచ్చి, వారి ఆమోదమును బొందవలసియున్నదని చెప్పిరి.
 అటుపైన సుమారు పదమాడు తీర్మానములు సభలో
 ప్రవేశపెట్టబడి, తగుచర్చ జరిగినమీదట ఆమోదించబడినవి.
 చర్చజరుగుచున్నపుడు రిజిస్ట్రారు జనరలుగారు మధ్యమధ్య తమ
 యభిప్రాయముల నిచ్చుచు సభ్యులకు విషయము ఓంట బట్టు
 నట్లు చెప్పుచు వచ్చిరి.
 పాయిఖానాల గురించి ఈ సాలున అడిగినచో రాబో
 వు సంవత్సరమునకు గవర్న మెంటువారు గ్రాంటు లీయవచ్చునని
 రిజిస్ట్రారు జనరలుగారు రనిరి. తాను స్వయముగ చూచుటచేత
 డెబ్బా గ్రామాదులలో ఇట్టి సౌకర్య ముండుట అవసరమని
 చెప్పిరి.
 మెట్ట గ్రామాదులకు సర్వసాధారణముగ గాక "హీన్
 జాతివారు" అన్నిచోట్లకు ముఖ్యముగను, మరీకొన్ని ఇతర
 చోట్లకును మూడువంతులు గ్రాంటు గవర్న మెంటునా రీయ

కట్టడములకు కావలసిన అన్ని విధములైన యినుపసామానులు

దూలములు (గర్డలు), పోత ప్రంభములు, బ్రస్సులు, మిడ్లెమెట్లు, గ్రాదులు, గేట్లు, స్ప్రింగు తలుపులు, కప్పుకు
 కావలసిన రేకులు, బోట్టులు, దోనెలు, మొదలగునవియు; శేకుకట్టసామానులు అనగా గుమ్మములు, కిటికీలు, తలుపులు; మెట్లు
 మొదలగు సామానులున్ను, సిమెంటు, చలవరాళ్లు, రంగులు, నీటిపంపులు, ఇనుపనాగళ్లు, ఆయిలు యింజన్లు, హార్లరులు, సిండి
 మిషనులు, వేరుశనకాయ మిషనులు యింకను తక్కిన వివర సామానులు అన్నియు మావద్ద సరసముగా దొరుకును.
గాలి అండు కో, 164 బ్యాడ్వే, మదరాసు.

Deschiens' syrup
 విరళము ఉపయోగించుము
 ఇది, ఆరోగ్యమును, బలము, నిద్రాంతరీదనము, 30,000 వైద్యులు ఒకచోడియొక్కారు. దీర్ఘము, రుచి
 అను మార్పును, గుణనించుము. ఎక్కడను దొరుకును
 To be had of all Chemists C. T. HAR, 145 Broadway, Madras.

వచ్చు ననియు, ప్రతి ఒక కేసుయొక్కయు అవసరమునుబట్టి ఆలోచించబడుననియు చెప్పిరి.

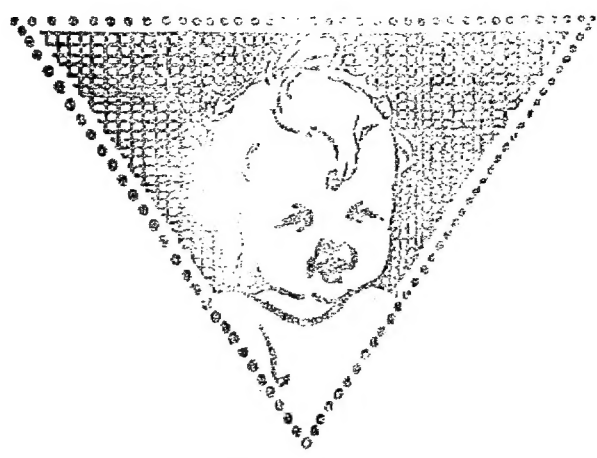
రెవిన్యూపోరంబోపలు పంచాయితీలకు ఒప్పజెప్పుట గురించి సదరు పోరంబోపలు రెండు విధముల నియు, అందుకమ్యానలు పోరంబోప లిచ్చుటకు అభ్యంతరముండనేరదనియు, స్టేటుపోరంబోపలగురించి (అనగా వీధులు, పుంతలు) ఇప్పుడున్న జి. ఓ. లనుబట్టి ప్రభుత్వమువారు వ్యతిరేకముగానుండెదనియు, గవర్నమెంటువారు పోలీస్ మార్కుకొనినగాని తానేమిచేయజాల నట్లును చెప్పియున్నారు. డ్రాయిను పోరంబోపలు స్వాధీనము చేయవచ్చుననిరి.

భూమిపై పన్ను వేయుటకు రిజిస్ట్రారుజనరలుగారు శాంక్షనిచ్చినను కలక్టరు వలనుకాదనిరని తీర్మానమువల్ల తెలిసికొని అట్టి యాటంకము ఏయే పంచాయితీల సందర్భమున వచ్చినదో జాబితా తయారు చేయవలసినదిగ ఆర్. ఆర్. నూపరుచై జర్జను హెచ్చరించియున్నారు.

జమిందారీ గ్రామాదులలోనుండు పోరంబోపలు పంచాయితీల జమిందారులు ఒప్పజెప్పునట్లు చేయవలసినదిగ గవర్నమెంటువారిని కోరుచు నొకతీర్మానము ప్రవేశపెట్టబడి ఆమోదింపబడెను. ఆ సందర్భమున నిడమర్ర పంచాయితీ అధ్యక్షులగు కీరిశేషులైన శ్రీనిదమర్ర లక్ష్మీనారాయణగారి కుమార్తె దత్తుగారికిని రిజిస్ట్రారుజనరలుగారికిని కొంతవరకు సంభాషణ సభోన్ముఖమున జరిగినది. అవసరమునుబట్టి నేటిపుట్టెట్లును నిర్బంధించి కావలసినపనులు చేయించగల గవర్నమెంటు ఈ స్వల్పకార్యము నేల చేయించగూడదని దత్తుగారునుడిచిరి. రిజిస్ట్రారుజనరలుగారు గట్టిగాలోచించుచు ఈసమస్య క్లిష్టమైనదనియు, పట్టెట్లుల్లాండు ఆట్టు ఉన్న సంగతి గమనించవలసియున్నదనియు, జమిందారీ గ్రామాదులయందుగల పుంతలు, వీధులు జమిందారులవా, ప్రభుత్వమువారివా యనువిషయము తేలవలసియున్నదనియు, జమిందారులను నిర్బంధించుటకు ప్రభుత్వమువారికి అధికారమున్నదో లేదో యనుమాటపూడ ఆలోచించవలయుననియు, ప్రస్తుతమున తానేమియు చెప్పజాలనట్లును స్పష్టపరచిరి. అంతట దత్తుగారు జమిందారులు రైతులవద్ద కీస్తు తీసుకొనుట యేగాని జమిందారులు గ్రామాదుల కేవలము సాకర్యముగాని, సహాయముగాని చేయుటలేదనియు, ఈ మాత్రమైన గవర్నమెంటువారు జమిందారులచే పంచాయతీలకు చేయించనియెడ అట్టి గ్రామాదులయందు పంచాయతీలండుట నిరర్థక మని చెప్పిరి.

తాడేపల్లిగూడెము తాలూకాయందుగల పంచాయితీ, కొరకు ప్రత్యేక ఓచరునియరును, తగు "స్టాపును" ఈయవలయునను విషయముగురించి అధ్యక్షులు శ్రీ గంగరాజుగారు నొక్కిచెప్పుటయు, నయ్యది తీర్మానరూపము దాల్చుటయు జరుగుట చేత రిజిస్ట్రారుజనరలుగారు కొంతసేపు శ్రీ పెద్దిరాజుగారితో సంప్రతించి తమ అంగీకారమును డెలుపుచు, అందుకగుభిర్చు తామును జిల్లాబోర్డువారును చెరిసగము భరించుటయు, జిల్లాబోర్డువారు సదరు ఆఫీసరును నియమించుటయు యుక్తమని చెప్పి శ్రీ పెద్దిరాజుగారు బిష్టుకొనిరి.

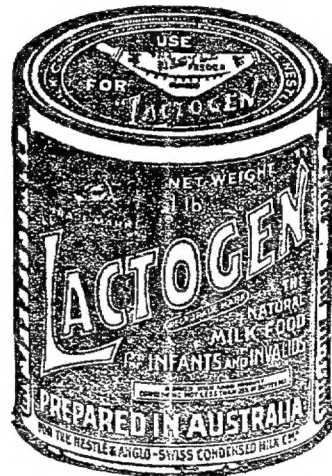
మరికొన్ని తీర్మానములతో సభాకార్యక్రమము ముగిసినది. అంత రిజిస్ట్రారు జనరలుగారు తెలుగుభాషలో సులభముగ "అసంభవము" "భరించవలయును" "చీవాట్లు" మొదలగునట్టి పదప్రయోగముతో నొక ఇరువది నిమిషముల కాలము ఉపన్యసించియున్నారు. అందు ముఖ్యముగ, జరిగిన తీర్మానములకు తమ సమాధానములు, పంచాయితీలపట్ల తాలూకాబోర్డులు, రెవిన్యూవారు చూపించు ఆదరణ అనాదరణలు, కాబోవు గ్రామ పంచాయితీలపట్ల అమెండుమెండు మార్గము మొదలగు వాటిని గురించి ముచ్చటించిరి. డి. పి. డబ్ల్యు. వారి స్వాధీనములో నున్న కాలవ గట్లను పంచాయితీలకు ఒప్పజెప్పుట గురించి చెప్పుచు ఉచితముగ నిచ్చినేసిన్ రాష్ట్ర మొత్తమున నుమారు పది లక్షలు ఆదాయము ప్రభుత్వమునకు పోగలదనియు, ప్రభుత్వము వారు కాలవమార్గమున "నీటి వర్తకము" చేయుచున్నారనియు అందుచే నట్టిరాబడి పోగొట్టుకోజాలరనియు చెప్పిరి. శ్రీ గంగరాజుగారు అట్లుగ గ్రామములయందు పార్టీలున్నమూలమున కాలవగట్లు పాటలలో సామ్య హెచ్చుపెరిగినదిగాని లేనినో బహు తక్కువ రాగలదని బలికిరి. అందుమీద రూఢుభర్తగారు నవ్వుచు గ్రామములలో పార్టీలు లేనందువల్ల ప్రభుత్వమునకు నష్టము రావూడదనియు, "పార్టీలు లేకుండుచో" ననుమాటన, అందలి యర్థమును అతియెక్కువగ గ్రామలభమున కుపయోగించరాదనియు జెప్పి సమర్థించుకొనజూచిరిగాని, అంతటితో యూరుకొనక

అద్యంతరహితమైన సమస్య

తల్లి తండ్రుల సహజమైన లన పాలచేత పోషించబడలనప్పుడు, కడు శ్రద్ధతో గమనింపవలసిన సమస్య నెడరొక్కనవలసి యున్నది. ఏదియన బిడ్డకు తగు ఆహారమెద్ది? స్నేహితులు, ఇది అడియని వలచాలిత్తరు, కాని బిడ్డ ఆరోగ్యముగాను పుష్టిగాను నుండజాలడు. తారణము విశేషమైయున్నది. బిడ్డకు తాను జీర్ణిండుకోజాలని ఆహారము నిచ్చుటయే, కావున అతిమంచి కంటే కీడు ఎక్కిడుజేయదు. తెలివగు తల్లి లాక్టోజనునే ఉపయోగించును. అందువలన బిడ్డ ఆరోగ్యవంతుడగును. బిడ్డకు కాపాడుటకు తల్లి పాలతో పరియగునట్లుగా కాస్త్రీయముగా అవుగలతో తయారుకాబడిన, లాక్టోజను. పసిపిల్లలకుడ జీర్ణించుకొనగలిగినట్లుగా శుభ్రమైన అవుపాలనండి. కరోకమాదిరిగా తయారుకాబడిన జీవాధారమైన ఆహారము లాక్టోజను.

మీ బిడ్డకు లాక్టోజన్నను యియ్యడు

తల్లులారా! రెండవోడు తరహా బిడ్డకు తపాలా ఖచ్చుకు వుండి ఈ ఆదర్శమైన ఆహారముయొక్క నమూనాను ఒక ఆల్బమ్ మిడి యమ్ కొలక చెంచాతో సహా ఉచితముగా పంపబడును.

నెస్టల్ ఆంధ్ర ఆంగ్లో స్విస్ కన్ డెన్సుడు మిల్కు కంపెనీ, తపాలపెట్టె. నెం. 396, కలకత్తా.

ఉత్తరములు వ్రాయునపుడు ఈ పత్రిక పేరును పేర్కొనుదు.

ఎదో మాదిరిగ తెలుగు కేల్పి కొంత యైన గవర్నమెంటువారు ముట్టజెప్పకతీరదు గనుక అదియెట్లని సభ్యులను ప్రశ్నింప సభా మధ్యమునుండి యొకరు-గత అయిదు సంవత్సరములలోను తక్కువ ఏసంవత్సరము పాట మొత్తము వచ్చెనో ఆమాదిరిగ తీసుకొని కలువగట్లను పంచాయితీల కీయవచ్చునని గట్టిగ జెప్పెను. కాని రిజిస్ట్రారు జనరలుగారు ఆలకించి యూరకుండిరి. ఉపన్యాసము ముగించుచు రూఢుగారు ఈ తాలుకాను రాకుండ టూరు ప్రోగ్రాము మొదట జేసినందుకు శ్రీ గంగరాజుగారు "చీవాట్లు" జెప్పిరియు, అందుచే మార్పుకొనినట్లును జెప్పిరి. సభ ముగిసెను.

తరువాత రిజిస్ట్రారు జనరలుగారి గౌరవాధ్యక్షులు ఆల్బా పరచిందు జరిగినది. "నే నొక్కడను వంటిగానా, ఎవరైన పాల్గొనెదరా" యని శ్రీ పెద్దిరాజుగార్ని జూచి రూఢుగారు "హెచ్చరించ శ్రీ పెద్దిరాజు గంగరాజుగారు రూఢుగారుగారికి లోడెరి. సభ్యులకును, అతిథులకును బూందీ, పకోడీ, టీలు వడ్డింప వారరగించిరి. మధ్య రూఢుగార్లు పెద్దిరాజుగార్లు ప్రక్క-వారికి వినిపించులానున సంభాషించుచుండిరి. రూఢుగారు కలక్టరుగా నున్నప్పుడు గ్రామాదులను స్థితి జూచి తానేమియు జేయజాలనందుకు చింతించుచుండిరి

యు, నిప్పుడు రిజిస్ట్రారు జనరలుగ నుండి గ్రామాదులకు తాలూకాబోర్డు జిల్లా బోర్డులను తామెక్కువ సామ్య పనులకై పంచిపెట్టకలగుట చక్కగ (Pleasant) నున్నదనియు చెప్పిరి. తరువాత సంభాషణ రివిన్యూ డివిజను ఆఫీసరు గురించి హిందూ పత్రికలో ప్రకటింపబడిన విషయము గురించి జరిగినది. సదరు విషయము కృష్ణంసాలెం పంచాయితీ అధ్యక్షులు ఆంధ్రపత్రికయందుపూడ ఫీబ్రవరిలో ప్రకటించి యున్నారు. ఆ ప్రకటన అసత్యమని రూఢుగార్లుగారికి నచ్చినట్లున్నది. అయినను తానీట్లార్లు కొంచు తెలివి తక్కువగ నుండగలరనియు, పంచాయితీ అధ్యక్షులు జిల్లాకలెక్టర్లకు స్వయముక లనుకొనగలగు ఏర్పాటు జరిగియెడల అట్టి విమర్శలకు తావుండకపోవచ్చునని వారభిప్రాయమును వెల్లివిచ్చి, శ్రీ పెద్దిరాజుగారు కలెక్టరులకు తెలుగు సాధారణముగ రాదనియు, వారు నేర్చుకొన వ్రయత్నింప రనియు ముచ్చించిరి.

భిక్షగర్త పాశ్యపు వెంకటాచల పండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు

లోకమయహర కస్తూరి మాత్రలు

ఈమాత్రలలో ఆత్మపరకవస్తువు లెవ్వియు చేరలేదు. ఈమాత్రలు 1-2 ను తాంబూలముతోగాని విడిగాగాని ప్రతిదినము ఈ పయోగించితివేని ఎటువంటి కఠినతరాహతమునైనను జీర్ణీకరించి, గాలి నీళ్ల స్వభావము మారుటవలన చెడుపుకానిలాగున దేహమును కాపాడును. పిల్లలు మొదలు ముసలివారి వరకు అందరి మందు, మలబద్ధము, పడెను, దగ్గు, గూరలు, శీతలముచే కాల్చులాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్కల యందు నొప్పి, ఆహారజీర్ణ కాలమందు తలనొప్పి, చలిజ్వరము, జ్వరము, ప్లేగు ఇన్ ఫ్లుయెంజా ఇంకను అనేక వ్యాధులను గుణపరచును. స్త్రీలు ప్రసవించినవాడు స్నానమునాడు (కస్తూరికి ప్రతిగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను 2-3 రమలపాకులలో నమలి మింగవలెను. సాంక్రామికరోగములతో నుండవలసినవారు, దినము 1-2 మాత్రలను సేవించిన ఆరోగ్యవృద్ధులు లగుదురు. ఈమాత్రలసీసాతోగల అనుపానపత్రమును చూడుదు. 300 మాత్రలు గల సీసా 1-కి 4 అణాలవంతున ప్రతిషెపులలోపలను దొరకును. పోస్టుమాలకముగా 6 సీసాలు రు 1-8-0. 12 సీసాలు రు 2-13-0. 25 సీసాలు రు 5-3-0.

సారస్వతానవం:— మెదడుకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మెదడు దుర్బలమునల గలిగియుండు సమస్తవ్యాధులను పరిహరించి నరములకు మంచిత్రాణు రక్తస్పృశిని కలుగజేయును. సంగీతపాటకుల కంఠస్వరమునకు మృదుమధురత్వము నిచ్చును. పాదను పాదను వుత్సాహము నింపును. బలహీనలైన స్త్రీలకు నెత్తిననుమ (నెత్తి నోరు చాలా మెత్తగా వుండుటవలన) మాట్లాడను నడువను కానిపిల్లలకు సంజీవివంటిది. 6 బెస్సుల సీసా 1-కి రు 1-0-0. పోస్టుమాలకము ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

గట్టి చాయ రంగు నూలు

పూర్వమునుంచి తయారుచేయబడిన గట్టిచాయ తొగురుమరుచాయ నూలురకమున్ను నూతన పలురకముల కలరు నూలున్ను, నెం 20 మొదలుకొని నెం 150 బరు నూలువరకు తయారుచేయుచున్నాము. కావలయువారు ఆర్డరు వ్రాయించితే ధరలు నరనముగాను గట్టి చాయలుగాను పంపించబడును. కాంపిల్ ఆర్డరుకు వ్రాయుదు. 132

యల్. కే. మినాక్షి అయ్యర్,

గట్టిచాయనూలు జవుళివ్యాపారం, మహాలిపేటి, మధుర.

మంచినాథనములు మంచిపంటనిచ్చును.

“తైపుస్తాకు” నాగలినికొని పంటను ఎక్కువగా పొందును.

వాటాదారులకును, తైపుస్తాకు చాలిసీహోల్డరులకును రొఖములేక సులభమైన నెలసరివాయిదా పద్ధతుల ప్రకారమియ్యబడును. 120-3

చిత్రపటములతోనున్న ధరలపట్టెకొరకును, ఏజన్సీపద్ధతులకు నిట్లువ్రాయుదు.

మేనేజరు డైరెక్టరు:—మైసూరు అగ్రికల్చరల్ డెరిఫారం కంపెనీ, లిమిటెడ్
బ న వ న గు డ్డి, బెం గు భూ రు సి. టి.

ది స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా అమ్యూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

హెడ్డు ఆఫీసు:—23, సెకండులైను బీచిరోడ్డు, మద్రాసు.

“ఉచితభీమా పద్ధతి” సంవత్సరచందా, రు 1. 18-3

“పశ్చాత్తాపము మనచేతుండుకూడా, శిక్షములను భీమాచేయటం సర్వసామాన్యమగుచున్నది. అయినా, స్వల్పకేతనములవలన, అమూల్యమైన భీమాచేయటంవలన కలుగు పుకయోగములు కలిసియు కనీసము ఐదురూపాయలకు నైనను భీమాచేయటం పాడు నష్టమైన అదాయము కలవాడిని, బీదవాడిని పాద్యుడంటలేదు. పిరికి పువయోగపక్షపాది ఆన్వేష్య పహాయము వలనగాని చేకూరదు. పై కష్టములకు నిగ్రహించి ప్రతిహరించి, తమ తపశ్శీలతల వారి, వారి, భార్యబిడ్డలకు సులభముగా జీవనాధారములగు చేయవలసి మా ఉచిత భీమా పథిక కరోటిలేదు. భీమా పద్ధతుల ముఖ్యోద్దేశము, సామాన్యమగు అంశకలగ చేయవలసియూ, అట్లు చేయటం, యితరలకన్న, బీదవాడిని, సామాన్యమైన అదాయము కలవాడిని ఎక్కువ పుకయోగపక్షి, మాఖ్యుగ గ మునించవలసి విషయము.”

ఇతర వివరములకు:— యల్. రామకృష్ణరావుగారు, పి. రామమూర్తిగారు, చీఫ్ ఏజెంట్లు, పండుపేట, ఏలూరు. సూపరింటెండెంట్లు, గవర్నమెంట్, బెజవాడ. యం. యస్. ఆర్. గుప్తగారు, కావలి. శక్త, సమాజము, దుర్గుడు ఏజెంట్లనుకు (వామనలహరి)

మహర్షిదేవేంద్రనాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త:—మొక్కపాటి రాజమూర్తి గారు)

శ్రీకృష్ణము ముఖ్యముగా చదువ వగినది. 214 పేజీలు }
మహర్షిగారిజీవితము ఖగర్ వైటు వాగితములు }

ధర రు 2 8
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఇతర వివరములకు ప్రత్యేకము ఇంకా భాగ్యారావుగారు, 7, దుర్గా శిల్పిని, బెజవాడ

Price Annas 10 only.

AMRUTANJAN DEPOT.
MADRAS & BOMBAY.

దుర్గామెడికల్ హాల్

గవర్నమెంట్, బెజవాడ

గనేరియా మిక్చర్

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదురును

(1) ఈమందు పెగరోగములను నివారించి మాత్రము విడుచునట్లు గలగు పోటు, మంట, చురుకును యింజన్లను లోను పిచ్చివారిలోను నిమిత్తంలేకుండ రక్షక కుడుబ్బు. సీసా 1-కి రు 8-0-0.

మూర్ఖార్థము

(2) ఈమందు యెటువంటి మూర్ఖత్వమైన యెన్నిదలను స్మరములనుండి ను మూర్ఖత్వమైన గ్యారంటీగా. కుడుబ్బు నెలకు ఒక పోపుమందు రు 8-0-0.

పొడవకులైలము

181

(3) ఈమందు పొడవకులైలము యితరవిధములైన పొడవకులైలము పోగొట్టు. ఇంకను కామర, గజ్జ, కచ్చాటి మొదలగు గాఢ అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మమును మూలస్థితికి వచ్చును. బట్టి 1 కి రు 1-0-0 ఏజెంట్లు కాలెను.

మాన సోల్గా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

జలగులభము 1 (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణముగలదు!

కరీరముల ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి నైర్వహించుటకు వివాదముల వివాదములను, అజీర్ణము, అరచి, అవులింకలు, అగ్నిమాంద్యము, అలిదాహము, ఎక్కిల్లు, సర్వాంగముల యందు బలవంతము, కిక్కిలు, పార్శ్వములు, కర్రు, ప్రజ్వలములు మొదలగువానియందు గలిగిడి నైర్వహించు పోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు చేర్చును.

ఈమాత్రలు దేహవాతనొప్పిలను పెంట్లను, ఇందు అనేక పీడలు చేరినవి. అనుభవముగల మౌఖిక మగుటచేతను వరముపొందెడి యని చెప్పవచ్చును. కిక్కిసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

వివరము:—

(188)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకూరు, కృష్ణాజిల్లా.

ఈనెలలోపుగానే

మాకు చేరువట్లుగా రు 2-0-0 పంపుచో తెనుగు లిపిలో తెనుగర్థములతోనున్న మా ఆరుసంస్కృత పుస్తకములను పంపి దము. ఈపుస్తకములు పిల్లలుకూడ చదువగలరు. రెండు రూపాయలు పంపువారికి మాత్రమే బహుమతిగా నూరేండ్లు జీవించు మార్గము ఆనుపుస్తకముకూడ పంపబడును. పేదలైనవో రు 1-8-0 మాత్రము పంపిన, పై సంస్కృత పుస్తకములను పంపెదము.

శ్రీకృష్ణసంస్కృత గ్రంథమాల, బెద్రాపురము